

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2013

Anna Süsserová

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Anna Süsserová**
Osobní číslo: **H09577**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obory: **Historie (dvouoborové)**
Ochrana hmotných památek (dvouoborové)
Název tématu: **Městská a obecní heraldika okresů Jičín, Trutnov a Náchod**
Zadávací katedra: **Ústav historických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je sestavit katalog znaků měst a obcí z území dnešních okresů Jičín, Trutnov a Náchod (stav k 31. 12. 2010). V katalogu bude popis a vyobrazení znaku, okolnosti jeho vzniku, odkaz na literaturu (pramenný zdroj). Katalog bude podkladem pro analýzu tohoto souboru heraldických pramenů. Autorka si v tom všimne četnosti obcí v jednotlivých okresech, které užívají znak, dále pak bude periodizovat vznik znaků obcí a měst ve zkoumaném regionu. Pokusí se charakterizovat soubor znaků podle jednotlivých typů vybraných dle heraldických hledisek (například znaky s heroldskými a přirozenými figurami; znaky odvozené od erbu pána obce nebo města, znaky mluvící, znaky charakterizující danou obec atp.).

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ČAREK, Jiří. Městské znaky v českých zemích. Academia Praha, 1985.
AUGUSTIN, Josef. Česká republika v symbolech, znacích a erbech. Arbor Sokolov 1997. LIŠKA, Karel. Městské znaky s ozdobami. Práce Praha 1989. ISBN 80-208-0348-3. PROFOUS, Antonín. Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny. Nakladatelství Československé akademie věd Praha 1954. internetové stránky obcí a měst

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. František Šebek**
Ústav historických věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2011**
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2012**

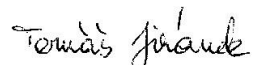

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
děkan

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
532 10 Pardubice, Studentská 04

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2011

**Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická**

Městská a obecní heraldika okresů Jičín, Trutnov a Náchod

Anna Süssová

**Bakalářská práce
2013**

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 29. 3. 2013

Anna Süsserová

Na tomto místě bych chtěla poděkovat PhDr. Františku Šebkovi za vedení mé práce.

Dále panu Mgr. Janu Tejkalovi a Jiřímu Loudovi za poskytnutí informací o znacích jimi vytvořenými, paní PhDr. Evě Růžkové za vstřícný přístup při bádání v Archivu Poslanecké sněmovny, panu Stanislavu Kasíkovi za rychlou odpověď s radami a vedení těch obcí či měst, kteří si udělali čas a zodpověděli mé otázky.

Anotace:

Cílem bakalářské práce je analýza znaků města a obcí na území dnešních okresů Jičín, Trutnov a Náchod. Součástí je abecední katalog s podrobnostmi o všech městech a obcích, se znakem uděleným do 31.12.2011.

Klíčová slova: městská heraldika, znaky, okres Jičín, okres Trutnov, okres Náchod

Title:

Municipal heraldry in the Jičín, Trutnov and Náchod district

Annotation:

The aim of this work is to analyse emblems of the municipalities in the district of Jičín, Trutnov and Náchod. An alphabetical catalogue with details of all the cities and villages with emblem granted by December 31st 2011 is also included.

Keywords: municipal heraldry, emblems, Jičín district, Trutnov district, Náchod district

Obsah

1. Úvod	1
2. Heraldika.....	5
2.1. Heraldická pravidla.....	5
2.2. Vývoj městské a obecní heraldiky.....	6
2.3. Tvorba nových obecních a městských symbolů	7
3. Přehled regionů Jičínska, Trutnovska a Náchodska	10
3.1. Obce regionu Jičín, Trutnov a Náchod užívající znak.....	13
4. Formální stránka znaků a jejich obsahová náplň	17
4.1. Převzaté od pána města	18
4.2. Mluvící znamení.....	19
4.3. Charakterizující specifika obce či města	20
4.3.1. Geografická charakteristika místa.....	20
4.3.2. Architektura	21
4.3.3. Církevní symboly a stavby	21
4.3.4. Převažující způsob zaměstnání obyvatel	22
4.4. Místní rarity.....	23
4.5. Nadpřirozené bytosti.....	23
4.6. Náměty z historických pečeti.....	23
5 Autoři znaků	244
6. Závěr	28
7. Katalog znaků měst a obcí okresů Jičín, Trutnov a Náchod.....	30
7.1. Abecední rejstřík města a obcí (seřazeno po okresech)	131
7.2. Abecední rejstřík měst.....	133
8. Použitá literatura a prameny.....	134
8.1. Použité internetové zdroje.....	138
9. Obrazová příloha	

1. Úvod

"Symboly mívají svůj přesný význam a místo v kulturních dějinách, mluvící jasnou řečí k těm, kteří je stvořili a užívají. Provázejí lidskou společnost takřka od jejího zrodu až po naše časy. Mění se, vznikají a zanikají tak, jak to vyvíjející se společnost potřebuje. Jejich sdělnost se časem ztrácí a upadá a je třeba zvláštního zasvěcení historického, aby skrytý smysl symbolu se stal srozumitelným lidem vzdáleným dobou i smýšlením. K takovým symbolům náleží i znaky. Smysl mnohých znaků dozněl v minulosti; jejich skrytý význam není vždy tak snadné objasnit." ¹

"Městské znaky jsou hodny zájmu a úcty, protože v nich bývá kus historie města, symboly toho, nač jsou jejich obyvatelé hrdí, symboly toho, zač bojovali a v co věřili, i toho, co jejich předkové prostě každodenně dělali." ²

Tato slova přesně vystihují důvod, proč jsem si jako téma bakalářské práce vybrala městskou a obecní heraldiku okresů Jičín, Trutnov a Náchod. Výběr regionu se odvíjel od místa mého narození a bydliště obce Horní Kalné, ležící přibližně 6 km jižně od Vrchlabí v okrese Trutnov.

Cílem mé práce bude sestavení katalogu znaků měst a obcí daného regionu, protože městská a obecní heraldika v sobě skrývá kus historie a jen málokdo si jí většinou povšimne. Katalog bude sloužit k tomu, abych se pokusila charakterizovat stav heraldické tvorby na vzorku daného území a zároveň postihla současný zájem obcí o heraldické symboly. Součástí katalogu bude obrazová příloha se všemi znaky měst a obcí dané oblasti.

V následujících kapitolách se pokusím analyzovat znaky podle heraldických hledisek - obsahové stránky a vytvořit jakési statistické vyčíslení četnosti obcí v jednotlivých okresech užívající znak a periodizovat jejich vznik.

V samotném katalogu měst a obcí budou nejen informacemi o historii, ale také jeho popis, výklad a okolnosti vzniku. Atlas bude řazen abecedně napříč všemi okresy, které budou u každého hesla uvedeny. Součástí bude jmenný rejstřík obcí seřazen dle okresů s tučně vyznačenými městy. Jednotlivá hesla v katalogu budou očíslována (1-160) pro lepší orientaci mezi jednotlivými informacemi o dané obci v celém textu i obrazové příloze. Struktura hesla v katalogu bude následující. **Číslo, název** obce nebo města, **okres,**

---

¹ Petráň, Josef. *Český znak. Stručný nástin jeho vzniku a historického vývoje*. Praha, Ministerstvo kultury ČSR, 1970, s. 5

² Louda, Jiří. *Znaky evropských měst*. Horizont, Praha, 1995, ISBN 80-7012-080-0, s. 8

poloha (uváděna vzdušnou čarou od nejbližšího většího města, měřená na www.mapy.cz), **počet obyvatel** (čerpáno ze stránek Českého statistického úřadu, sekce MOS - Městská a obecní statistika, uváděné ke dni 31. prosince 2010, dostupné na www.czso.cz/lexikon/mos_vdb.nsf/openkraj?openform&:cz052; čerpáno v lednu 2012). **Historie** by měla zmínit nejstarší písemně dochovanou zmínku o daném místě a stručný přehled významných majitelů či panství, pod která patřila. Jedná-li se o město pak datum povýšení na městečko či město a kdo tak učinil. U některých bude uveden významný způsob obživy obyvatel, který nesmazatelně ovlivnil život v obci a tak se dostal, až do znaku. **Blason znaku** bude čerpán ze stránek Parlamentu České republiky, ze systému REKOS - Registru komunálních symbolů, dostupné na rekos.psp.cz. **Výklad** znaků není vždy jednoduché jednoznačně určit, zvláště u historických znaků měst, proto bude více rozmanitý. Někdy bude zmíněna třeba pověst, kterou by měl znak vyjadřovat. V případě nově udělených znaků mají obce nově povinnost do žádosti o schválení obecních symbolů uvádět nejen barevné vyobrazení návrhu ve formátu A4 se jménem autora a návrh slovního popisu předloženého znaku, ale i odůvodnění použitých figur v návrhu.³ Pro tyto informace navštívím Archiv Poslanecké sněmovny. Grafické znázornění vysvětlované figury znaku bude v textu odlišeno podtržením. **Autor** znaku bude uváděn jen tehdy je-li znám, popřípadě autor návrhu aktuální verze používaného znaku. **Doba vzniku znaku** bude formulována slovy "udělen xx.xx.xxxx; rozhodnutím č. xx", tím mám na mysli, rozhodnutí předsedy Poslanecké sněmovny podle § 5 Zákona ČNR č. 365/1990 Sb. o obcích, v platném znění, a v souladu s § 29odst. 3) zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Stejně jako blason znaků bude čerpáno ze stránek Parlamentu České republiky, ze systému REKOS. V případě není-li známo přesné datum bude samozřejmě uveden údaj, který je znám, například udělení králem při povýšení na město. Posledním bodem bude **literatura a prameny**. Pro zjištění nejstarší písemné zmínky poslouží Antonín Profous, *Místní jména v Čechách*⁴ a dále pro historii místa August Sedláček, *Místopisný slovník historický*⁵ a *Hrady, zámky a tvrze království českého*

---

³ rekos.psp.cz/informace

⁴ Profous, Antonín. *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny*, Nakladatelství Československé akademie věd, Praha, 1954 (A-H, Ch-L, M-Ř, S-Ž)

⁵ Sedláček, August. *Místopisný slovník historický Království českého*, Argo, Praha, 1998, ISBN 80-7203-099-

Díl 5. Podkrkonoší⁶ a Díl 10. Boleslavsko⁷. V případě měst, které měla znak před rokem 1985 bude nejdůležitější knihou Jiří Čarek, *Městské znaky v českých zemích*⁸. Hodně podobnou publikací je i Josef Augustin, *Česká republika v symbolech, znacích a erbech*⁹, ve které je pouze několik málo novější informací týkající se městských znaků.

Dosud vyšlé publikace o městských a obecních znacích v mnou zkoumaném regionu jsou například Bouza, Vaňková, *Znaky a pečeti měst náchodského okresu*¹⁰. Nejnovější knihou je Zdeňka Kulhavá, *Erbovní památky Novoměstska*¹¹. Okresem Jičín se podrobněji zabývá článek Stanislava Kasíka. *Nové symboly měst a obcí okresu Jičín po roce 1990*¹², jenž lze nalézt i na internetové stránce Heraldická Terminologická Konvence¹³. Města okresu Trutnov a Náchod lze také najít v Javora, Zelenka, *Sudetendeutsches Wappenlexikon*¹⁴.

Obrazová příloha bude řazena abecedně s uvedeným číslem hesla z katalogu.

V případě diskuzí o správné podobě znaku bude v obrazové příloze uveden znak aktuálně používaný městským či obecním úřadem. Znaky v obrazové příloze budou čerpány ze stránek Poslanecké sněmovny, systému REKOS nebo z obecních či městských internetových stránek. Chybějící znaky budou doplněny z publikace Jiřího Čarka, *Městské znaky v českých zemích*.

---

⁶ Sedláček, August. *Hrady, zámky a tvrze království českého. Díl 5. Podkrkonoší*. [CD-ROM] První elektronické vydání, Nakladatelství a vydavatelství Jiří Čížek - ViGo agency, Praha, 2000, ISBN 80-903462-1-9

⁷ Sedláček, August. *Hrady, zámky a tvrze království českého. Díl 10. Boleslavsko*. [CD-ROM] První elektronické vydání, Nakladatelství a vydavatelství Jiří Čížek - ViGo agency, Praha, 2000, ISBN 80-903462-1-9

⁸ Čarek, Jiří. *Městské znaky v českých zemích*. Academia Praha, 1985

⁹ Augustin, Josef. *Česká republika v symbolech, znacích a erbech*. ARBOR, Sokolov 1997, s. 392, ISBN 80-901534-0-2

¹⁰ Bouza, Erik; Vaňková, Věra, *Znaky a pečeti měst náchodského okresu*. 1. Vydání. Muzeum Boženy Němcové, Česká Skalice, 1972, s.35

¹¹ Kulhavá, Zdeňka. *Erbovní památky Novoměstska*. 1.vydání. Ilsa, Praha, 2012, s. 112, ISBN 978-80-904311-7-1

¹² Kasík, Stanislav. *Nové symboly měst a obcí okresu Jičín po roce 1990*. In: Z Českého ráje a Podkrkonoší 20, 2007, s. 211-213

¹³ www.heraldika-terminologie.cz/stranka-okres-jicin-1990-2006-vi-83

¹⁴ Javora, T.; Zelenka, A. *Sudetendeutsches Wappenlexikon. Ortswappen aus Böhmen, Mähren und sudetenschleisen*, Verlag Passaria Passau, Germany, 1985. ISBN 3-87616-106-1

Informace, které nenalezu v literatuře se pokusím vyhledat na internetových stránkách měst a obcí, ve Státních okresních archivech Trutnov a Náchod v kronikách nebo pamětních knihách jednotlivých obcí. V Archivu Poslanecké sněmovny budu bádát ve složce *Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16*. V případě neuspění výše uvedenými metodami se obrátím na jednotlivé starosty či zastupitele měst a obcí s žádostí o poskytnutí potřebných informací o první písemné zmínce o obci či vysvětlení figur na jejich znaku.

Internetové stránky sice nejsou plně věrohodným zdrojem, ale rozhodla jsem se doufat, že když je to způsob prezentace obce veřejnosti, takže uvádí pouze pravdivé a ověřené informace. V některých případech se vyskytovali zpracované články o historii či přímo znacích i s uvedeným autorem, ale těch byla menšina. V případě dopisování se starosty a zastupiteli obcí, byla kvalita velice rozdílná. Někdy se mi dostala pouhé strohé odpovědi, že "sami nevědí" a ať se zeptám v muzeu nebo v okresním archivu. Jindy se snažili sami všemožně nalézt odpovědi v dostupné literatuře. V případě, že věděli odpovědi na mé otázky to také nebylo nejjednodušší, protože pouhá menšina uvedla, že *nejstarší zmínka o jejich obci pochází z roku yz a je to zapsáno v obecní kronice na straně x*. Častější bylo prosté sdělení s datem a nic víc.

Jako nejhodnotnější jsem shledala návštěvu Archivu Poslanecké sněmovny, kde jsem měla možnost prostudovat si veškeré složky měst a obcí mnou zkoumaných okresů, o které jsem předem zažádala.

2. Heraldika

Heraldika je věda, zabývající se studiem znaků - erbů, jejich vznikem, vývojem a užíváním. Podle Karla Schwarzenberga je i o umění znaky tvořiti. Proto heraldika stojí na pomezí historických věd a výtvarných umění.¹⁵ Název heraldika je odvozen od pojmu "herold", jímž byl ve středověku a v raném novověku muž znalý erbů, prověřoval jejich správnost, ovlivňoval jejich vývoj a účastnil se rytířských kláních, kde bylo potřeba rozeznávat šlechtické rody podle štítů.

"Znak čili erb je původně barevným znamením na zbroji, nejčastěji na štítě, které charakterizovalo určitou osobou a jí podřízenou družinu, v dalším vývoji i jeho vyobrazením užívaným v životě právním, vojenském a společenském."¹⁶ Zde je patrná ryze praktická funkce vzniku erbů - k odlišení vojsk.

O heraldice jako takové se dá mluvit, když se ustálila pravidla pro jejich tvorbu - umístění na štítě, tvar a barvy. Karel Schwarzenberg rozeznává ve vývoji heraldiky několik období. Počínaje dobou ranou - od II. křížové výpravy, přes dobu vrcholnou při stoleté válce, dobu úpadkovou po zavraždění Jindřicha III., až po dobu obrození, týkající se jeho současnosti.¹⁷

Na počátku 19. století došlo k renesanci znaků. Kdy zejména města a obce, které do té doby znak neměly, si je opatřily – nezdědka i zcela svévolně – aby tak zdůraznily svou starobylost.

Za zakladatele současné české heraldiky jako vědního oboru jsou považováni Vojtěch Král z Dobré Vody, Martin Kolář a August Sedláček.¹⁸

2.1. Heraldická pravidla

Dlouhým vývojem se ustálila pro tvorbu znaků i pro jejich popis – blasonování – pravidla, které se vztahují i na znaky institucí a měst. Při popisování znaku se musí dodržovat pravidlo, že právě strana štítu je naší levou a naopak.

Základní částí znaku je štít. Objevují se jak historické štíty, kterých se skutečně užívalo, tak štíty mladší, které existovaly jen v heraldice a jichž se v boji ani při turnajích

---

¹⁵ Schwarzenberg, Karel. *Herladika*. Uherské Hradiště, 1992, s.12

¹⁶ Hlaváček, I.; Kašpar, J.; Nový, R.. *Vademecum pomocných věd historických*. Jinočany 2004, s. 343

¹⁷ Schwarzenberg, Karel. *Herladika*. Uherské Hradiště, 1992, s. 24

¹⁸ www.heraldika-terminologie.cz/stranka-nekolik-slov-o-heraldice-12

neužívalo. Rozlišujeme proto různé druhy štítů (normanský, raně gotický, pozdně gotický, kolčí, renesanční, barokní).

Ke zdobení štítů se užívá barev nebo kovu. Základními barvami jsou černá, červená, modrá a zelená. Výjimečně se používá purpuru (nachu). Kovy jsou dva - zlato a stříbro. Hlavním heraldickým pravidlem je, že nikdy nesmí přijít barva na barvu a kov na kov.

Všechna znamení, která jsou na štítě a která tvoří vlastní znak spolu se štítem, nazýváme figurami a rozlišujeme figury heraldické a figury obecné. Heraldické figury jsou nejstaršími erbovými figurami (břevno, kůl, krokev, hlava, pata). Obecné figury jsou znázorněním nejrozmanitějších bytostí, předmětů, výtvorů lidských rukou i výmyslů.

2.2. Vývoj městské a obecní heraldiky

S městskými znaky se setkáváme na městských úředních dokumentech, na vozech hromadných dopravních prostředků, na portálech radnic či na zachovalých městských branách a věžích.¹⁹

V publikaci Jiřího Čarka autor klade otázku, jakým způsobem první města získávaly znak? Protože pro většinu prvních znaků se nezachoval žádný doklad o existenci privilegia, jímž byl znak udělen. Je tedy možné se domnívat, že nejstarší znaky si města zavedla samovolně, jako znamení svých vojenských sborů. "Koncem 14. století si král uvědomil, že lze udělováním znaku využít jako projevu zvláštní milosti a privilegia pro města."²⁰

"Městské znaky u nás nevznikaly teprve v husitské revoluci, jak se předpokládalo, ale jsou mnohem starší. Znaky některých měst na hradě Laufu u Norimberka a na Vlašském dvoře v Kutné Hoře dokládají spolehlivě 15 znaků měst českých zemí. První znakové privilegium vydal v roce 1416 Václav IV. pro město Slavkov na Moravě."²¹

Počátky městských znaků jako takových můžeme klást do období po roce 1306. První známé znaky v českých zemích, mezi které patří i brněnský, zřejmě patří k nejstarším ve střední Evropě.²²

---

¹⁹ Buben, Milan. *Encyklopedie heraldiky, Praha 2004, s.9*

²⁰ Čarek, Jiří. *Městské znaky*. Academia Praha, 1985, s. 30

²¹ Hoffman, František. *Středověké město v Čechách a na Moravě*. Lidové noviny, Praha, 2009, s. 433, ISBN 978-80-7106-543-2

²² tamtéž, s. 434

Za vlády Vladislava II. začali městské znaky ztrácet svůj prvotní vojenský význam. Čím se stávaly dekorativnější, tím méně vyjadřovaly opravdové městské vojenství. Zároveň však nabývaly druhotné funkce, a to té, že se stávaly symbolem města.²³

"Města nesla znak vrchnosti či některé jeho části vedle symbolů svých městských práv. Městské výsady připomíná nejčastěji hradební zeď s cimbuřím, či věž s branou, nebo některé mluvící znamení. Nejstarší hornické obce kladou do pečetního pole obraz nástroje, symbolizujícího jejich povahu, havířská kladívka."²⁴

Při stanovení znaku se mohlo sáhnout i po obrazu na pečeti dlouhodobě užívané; někdy se vhodné znamení z pečeti prostě přeneslo na štít, zvolily se barvy a vznikl znak. Jindy však byl na pečeti potřeba vymyslet obraz nový.

Ve druhé polovině 19. století, když nastal pronikavý rozvoj měst, žádala města, která městský znak dosud neměla, o jeho udělení. Nejčastěji byl brán za městský znak pečetní obraz z užívané městské pečeti, který byl položen na štít. Jen výjimečně byl znak kombinován s charakteristickým znamením, které mělo upozorňovat na charakteristiku města. Po roce 1949 došlo v četných případech ke zkomolení znaku.

"Po vzniku Československé republiky udělovalo městské a obecní znaky ministerstvo vnitra po doporučení svého poradního orgánu. Od roku 1967 přijímal znak městský národní výbor, přičemž návrh znaku musel být konzultován s příslušným okresním archivem, který jej předkládal ke schválení "Komici pro znaky měst při Archivní správě ministerstva vnitra ČSR".²⁵

2.3. Tvorba nových obecních a městských symbolů

Změna nastala v roce 1990 po přijetí zákona o obcích (obecním zřízení), který v paragrafu 5 umožňoval obcím, aby požádaly o udělení znaku a praporu (vlajky).^{26, 27} Podstatným až zásadním nedostatkem původního zákona je neexistence sankcí za svémocné a svévolné užívání obecních symbolů.

---

²³ Hoffman, František. *Středověké město v Čechách a na Moravě*. Lidové noviny, Praha, 2009, s. 434, ISBN 978-80-7106-543-2

²⁴ Petráň, *Český znak*, Praha 1970, s.7

²⁵ Krejčíková, Jarmila; Krejčík, Tomáš. *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*. Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 1987

²⁶ zákon č. 367/1990 sb., §5 Není-li zvláštním zákonem stanoveno jinak, mohou obce, jejich orgány a organizace užívat znak a prapor obce. Jiné orgány, organizace a zařízení, právnické a fyzické osoby tak

Podle platné právní úpravy mohou obce a města disponovat vlastními obecními (městskými) symboly, to znamená znakem a vlajkou. Pokud obec (městys, město) nemá historický, řádně udělený znak či vlajku, má právo požádat prostřednictvím Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky o udělení symbolu.

Při vytváření nových obecních symbolů je přitom nutno dbát především více či méně pevně stanovených zásad heraldické a vexilologické disciplíny a dále respektovat významový vztah znaku a vlajky obce k lokalitě, jíž mají reprezentovat.

Existuje několik základních tematických okruhů, jimiž se tvorba nového znaku a vlajky může inspirovat. V první řadě se jedná o vytvoření tzv. mluvícího znamení, jehož předností je široká srozumitelnost symbolů, nebo o navázání na historické pečetní či razítkové symboly obce, které do značné míry stanoví obsah nových symbolů a jež jsou vhodné zejména proto, že zachovávají kontinuitu původních předheraldických a nových heraldických a vexilologických symbolů obce.

Nelze-li adekvátně aplikovat princip mluvícího znamení, nebo není-li možno nalézt otisk pečeti či razítka, případně je-li pečetní obraz nevhodný - například vzhledem k jeho heraldicky neúnosné složitosti - k přepisu do znaku a vlajky obce, připadá v úvahu alternativní komplex námětových regionů - například symbolické vyjádření místního svěťce jakožto patrona obce, odkaz na význačné události nebo pověsti a mýty v dějinách obce, připomenutí erbovních motivů někdejších feudálních majitelů obce či příslušného panství, poukázání na specifické historické či současné řemeslné a jiné pracovní aktivity obyvatel obce, nebo vykreslení určitého relevantního přírodního motivu krajiny, do níž je obec zasazena.

Formální správnost znaku a praporu je nezbytně nutné doplnit o aspekty ikonografické. Ty vypovídají o obsahu znaku a praporu. Volba figur a tinctur má být logická stejně jako jejich výklad.

Svou roli také sehrává netrpělivost představitelů obcí, ústící do nevhodně vydržet dobu nutnou ke schválení parlamentem. Ve vztahu k důležitosti aktu a k budoucí trvalé existenci obecních symbolů je netrpělivost nepochopitelná. Zdá se, že příčinou je hlavně nejistota autorů návrhů znaků, zda bude heraldickou parlamentní komisí znak schválen.

---

mohou učinit jen se souhlasem obecní rady. Pokud obec nemá historický znak a prapor, mohou jí být na její návrh předsednictvem České národní rady znak a prapor uděleny.

²⁷ od roku 2004 se dle zákona používá výraz vlajka

Udělení obecního znaku a praporu předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR předchází schvalovací řízení parlamentní heraldickou komisí složenou z uznávaných odborníků. Jejich úkolem je posoudit návrhy obecních znaků a praporu, a při nalezení případných nedostatků doporučit úpravy, či změny. Komise působí jako nutný ochránce kvality. Není však zhotovitelem znaku a doporučení ke změnám a k přepracování deleguje zpět na obce. V zájmu obcí by tedy mělo být, aby do parlamentní komise přicházely návrhy kvalitní.

Navrhovaný znak i prapor musí odpovídat příslušným oborovým pravidlům. Má být odlišný od již užívaných obecních znaků. Složitost znaku je nutné potlačovat ve prospěch jednoduchosti. Navržení dobrého a kvalitního znaku a praporu není snadné. Není-li tvorbou pověřen odborník, je vhodné návrhy alespoň zadat k posouzení.

Pro zahájení schvalovacího řízení vyžaduje parlamentní komise barevné vyobrazení znaku s odborným heraldickým popisem a barevné vyobrazení praporu s odborným vexilologickým popisem, s příloženým ikonografickým výkladem. Ikonografický výklad obsahuje zdůvodnění užití heraldických figur a tinktur ve znaku a podobu navrženého praporu. Jde o činnosti odborné, laikem plnohodnotně nezvládnutelné.

Legitimní cesta je zakončena udělením znaku a praporu předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Důležitou vlastností tohoto způsobu je, že se opírá o všeobecnou shodu v jeho uznání platným právním řádem, státní správou a samosprávou a odbornou a laickou veřejností. Schválení Parlamentem ČR je v této době a v tomto okamžiku jedinou, všeobecně uznávanou cestou ke konstituování obecních znaků. Jedině tyto znaky mohou být bez odsudků přijaty do kompendia znaků měst a obcí České republiky a jsou uznány za platné.²⁸

Součástí Potvrzení o udělení znaku obci je sdělení, že "Zobrazení, které bylo součástí Vaší žádosti a nyní je zařazeno do archivní dokumentace Poslanecké sněmovny nemusí být neměnné. Rozhodnete-li se ať už nyní nebo kdykoliv v budoucnu pro novou výtvarnou podobu symbolu, je vždy závazný především slovní popis (blason), který musí být respektován ve všech detailech tak, jak je tomu např. nyní, na Vámi předloženém návrhu."²⁹

---

²⁸ Obecní znaky a jejich konstituování, S'98 - týdeník vlády, správy a samosprávy České republiky, č. 12, Praha 1998, přístupné na www.heraldika-terminologie.cz/stranka-obecni-znaky-a-jejich-konstituovani-122

²⁹ Archiv Poslanecké sněmovny - Potvrzení o udělení znaku obci

3. Přehled regionů Jičínska, Trutnovska a Náchodska

Regiony které jsou předmětem mého zkoumání patří do Královéhradeckého kraje. Královéhradecko bylo již od pravěku důležitou sídelní oblastí. Sídla se koncentrovala v povodí Labe a ostatních říčních toků. Od 10. století zaujímal zdejší kraj významnou roli při formování českého státu. Koncem 13. století byl význam kraje posílen vznikem opevněných královských měst (Hradec Králové, Jaroměř, Dvůr Králové nad Labem, Trutnov), která se na počátku 14. století stala věnnými městy českých královen. Pro kulturní a hospodářský rozvoj kraje byl důležitý vznik klášterů, z nichž největší věhlas získal klášter v Broumově. Krajem procházela tzv. Polská či Kladská stezka, důležitá obchodní cesta spojující Prahu se Slezskem a Polskem.

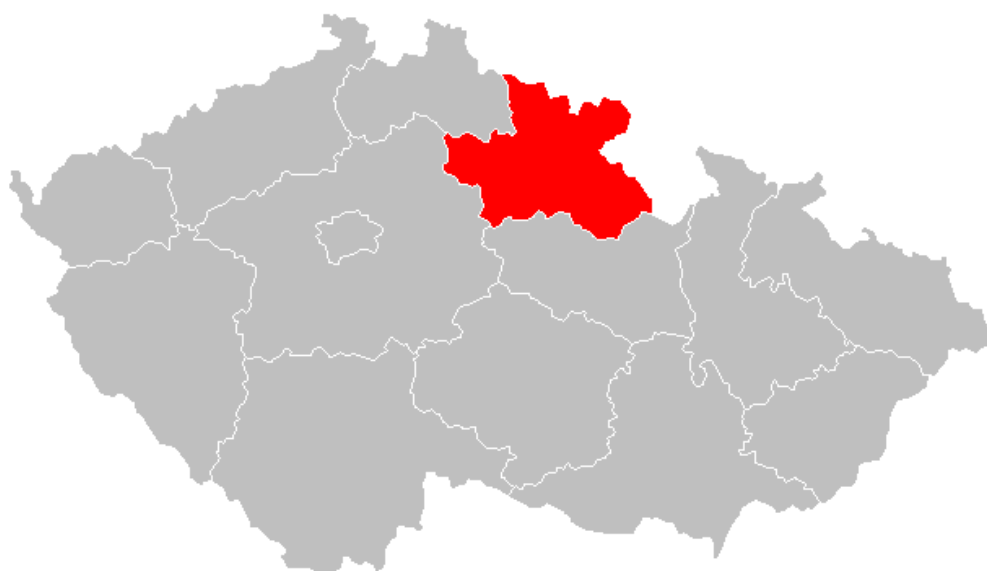
V 15. století se Hradecko stalo významným centrem husitské revoluce. Na hospodářském a kulturním vzestupu kraje v 16. století měla podíl rychle rostoucí poddanská města (Náchod, Broumov, Jičín, Vrchlabí, Hostinné a další), stejně jako rozvoj hospodaření velkostatků na panstvích pánů z Pernštejna, Smiřických a Trčků z Lípy. Krátké, ale významné bylo působení Albrechta z Valdštejna v Jičíně během třicetileté války. K hospodářskému pokroku vedl kromě některých reforem i vznik manufaktur. Hospodářský obraz kraje tehdy doplňovala těžba železných a dalších rud včetně stříbra v Krkonoších. Od 18. století se rozvíjela těžba černého uhlí v okolí Žacléře a Jestřebích hor.^{30, 31, 32}

---

³⁰Felcman, Ondřej (ed.); Musil, František (vedoucí aut. kolektivu). *Dějiny východních Čech v pravěku a středověku (do roku 1526)*, 1. vydání. Lidové noviny, Praha, 2009, ISBN 978-80-7422-003-6

³¹ Mühlstein, Ludvík. *Trutnovsko*. 1. vydání. Kruh, Hradec Králové, 1988

³² Fryček, Václav. *Náchodsko*. Hugon Lustig, Náchod, 1933

Znak královéhradeckého hraje: V prvním a čtvrtém poli čtvrceného štítu je český lev - stříbrný dvouocasý lev ve skoku se zlatou korunou a zlatou zbrojí. Ve druhém modrém poli je emblém tvořený zlatým unciálním písmenem G z původní podoby znaku Hradce Králové. Třetí pole je modré se zlatou korunou českých královen.

Výklad: Český lev ze státního znaku České republiky vyjadřuje příslušnost Královéhradeckého kraje do Čech.

Písmeno G (Gretz - Hradec) představuje sídelní město kraje, je symbolem Hradce Králové již od středověkých dob.

Zlatá koruna ve třetím poli je mluvícím znamením ve vztahu k názvu sídelního města i kraje, který se Hradecky nazývá od nejstarších dob. Současně připomíná, že na Hradecku se nacházejí i další z bývalých věnných měst českých královen – Jaroměř, Dvůr Králové, Trutnov a Nový Bydžov.

Autor: Ing. Petr Exner

Udělen: Návrh znaku schválilo krajské zastupitelstvo 12. června 2001 a předseda PS PČR znak kraji udělil 8. října téhož roku.

Náchodsko

Od počátku historické doby patřilo rozsáhlé území kolem skalnatého pohoří Stěn k majetku knížecího rodu Slavníkovců, z něhož pocházel i svatý Vojtěch, pražský biskup a zakladatel prvního mužského benediktinského kláštera v Čechách, v Břevnově u Prahy. V roce 995 Slavníkovce v jejich sídle Libici vyvraždili Přemyslovci a toto celé území jim připadlo.

Roku 1213 daroval Přemysl Otakar I. broumovský výběžek benediktinům z Prahy-Břevnova. Územní nároky na Policko a Broumovsko potvrdil břevnovským benediktinům Přemysl Otakar II. listinou vydanou dne 3. listopadu 1260.³³

Trutnovsko

Za jakési zásadní období "systematického osidlování Podkrkonoší" bývá považováno 12. století, kdy už je objektivně doložena kupecká cesta z Miletína do Dvora Králové, Hostinného a Trutnova. Odtud pak tato významná stezky pokračuje do Slezska a nejspíše až k Baltickému moři, odkud k nám putoval například vzácný jantar.

S kolonizací severních oblastí přišel jako první český král Přemysl Otakar I., který na území dnešního Podkrkonoší vyslal rod Švábeniců. Kolonizační aktivity pak ještě více rozvinul Přemysl Otakar II., který měl výrazně proněmecké smýšlení, takže do pohraničních a dalších dosud relativně pustých oblastí včetně Podkrkonoší pozval hlavně osadníky z Německa.³⁷

	Okres Jičín	Ores Trutnov	Okres Náchod
Rozloha	887 km ²	1 147 km ²	852 km ²
Počet obyvatel	80 165 ³⁴	119 814 ³⁵	112 294 ³⁶
Počet obcí	111, z toho 9 měst a 2 městyse	75, z toho 12 měst a 2 městyse	78, z toho 11 měst a 3 městyse

Tabulka č.1: **Obecná charakteristika zkoumaných okresů**

³³ Vilimková, Milada; Preiss, Pavel. *Ve znamení břevna a růží*. Praha, 1989, s.39

³⁴ k 31.12.2010; www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_jicin

³⁵ k 31.12.2010; www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_trutnov

³⁶ k 31.12.2010; www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_nachod

³⁷ Kolářek, Luboš Y., *Tajemné stezky: Podkrkonoší*, Praha, 2012, s. 30

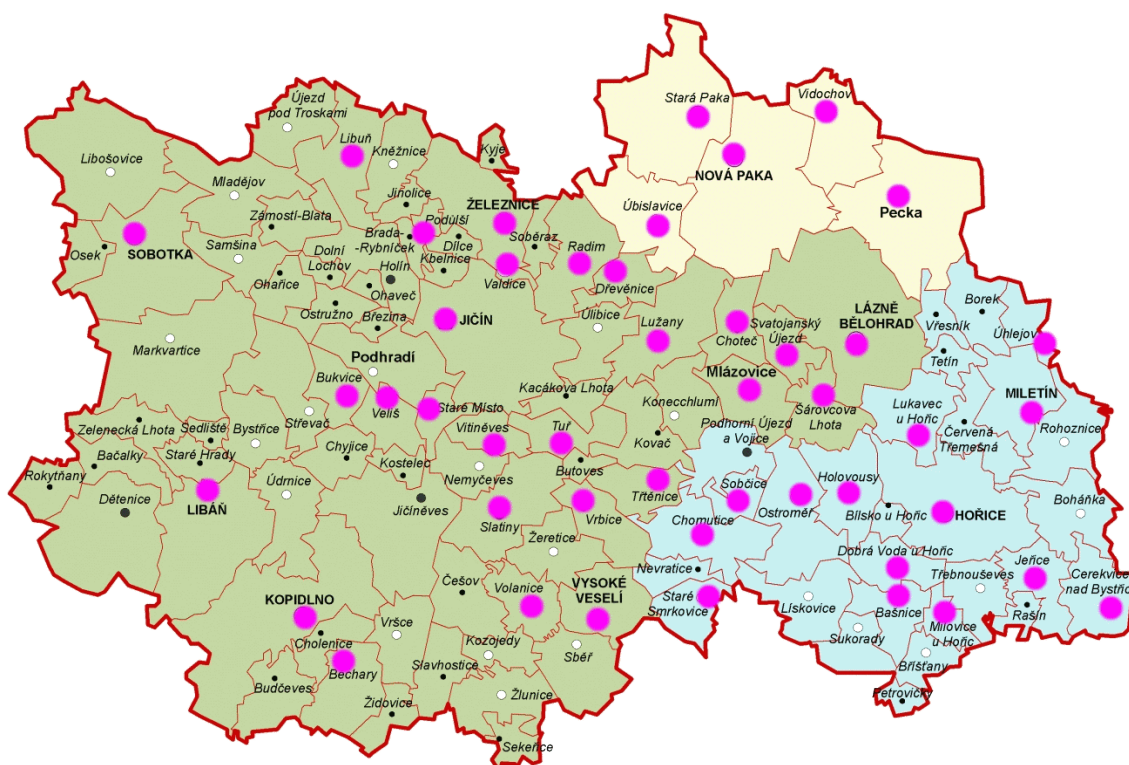
3.1. Obce regionu Jičín, Trutnov a Náchod užívající znak

Ve zkoumaném regionu je celkem 262 obcí a měst, z toho znak vlastní 160 z nich. Což z celkového počtu je 61,1 %.

V okrese Jičín se nachází 111 obcí, z toho ke dni 31.12.2011 znak vlastnilo 46 z nich. V okrese Náchod je 78 obcí, znak vlastní 61 z nich. V okrese Trutnov je 73 obcí a svůj znak jich vlastní 53.

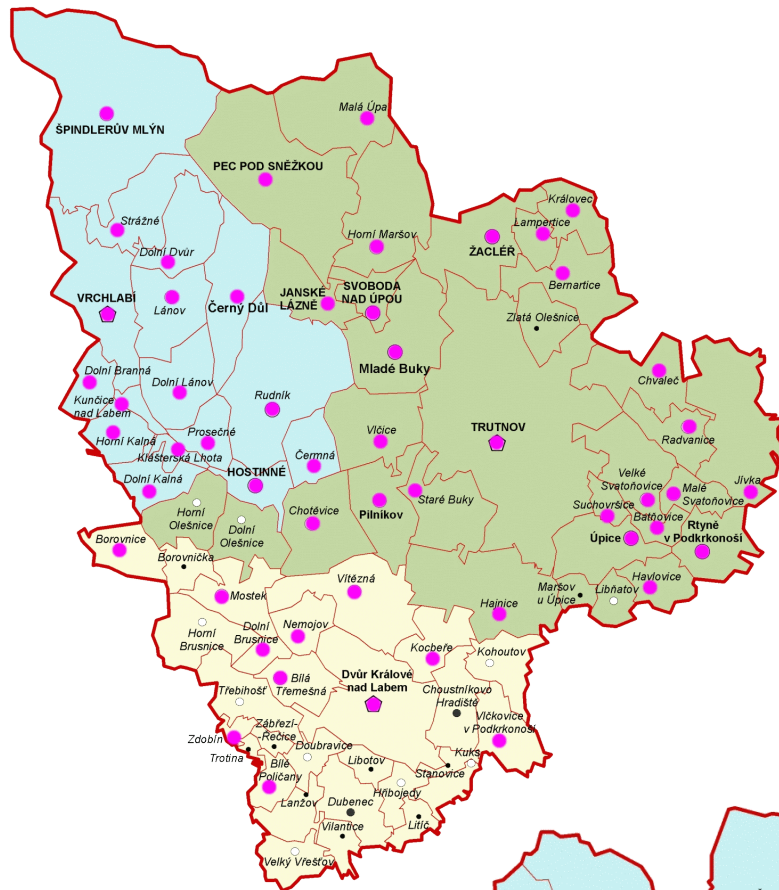
Okres	Celkový počet obcí	Počet obcí mající znak	Vyjádřeno v %
Jičín	111	46	41,44 %
Trutnov	73	53	72,6 %
Náchod	78	61	78,2 %
celkem	262	160	61,1 %

Tabulka č.2: Celkový počet obcí a počet obcí mající znak ve zkoumaném regionu

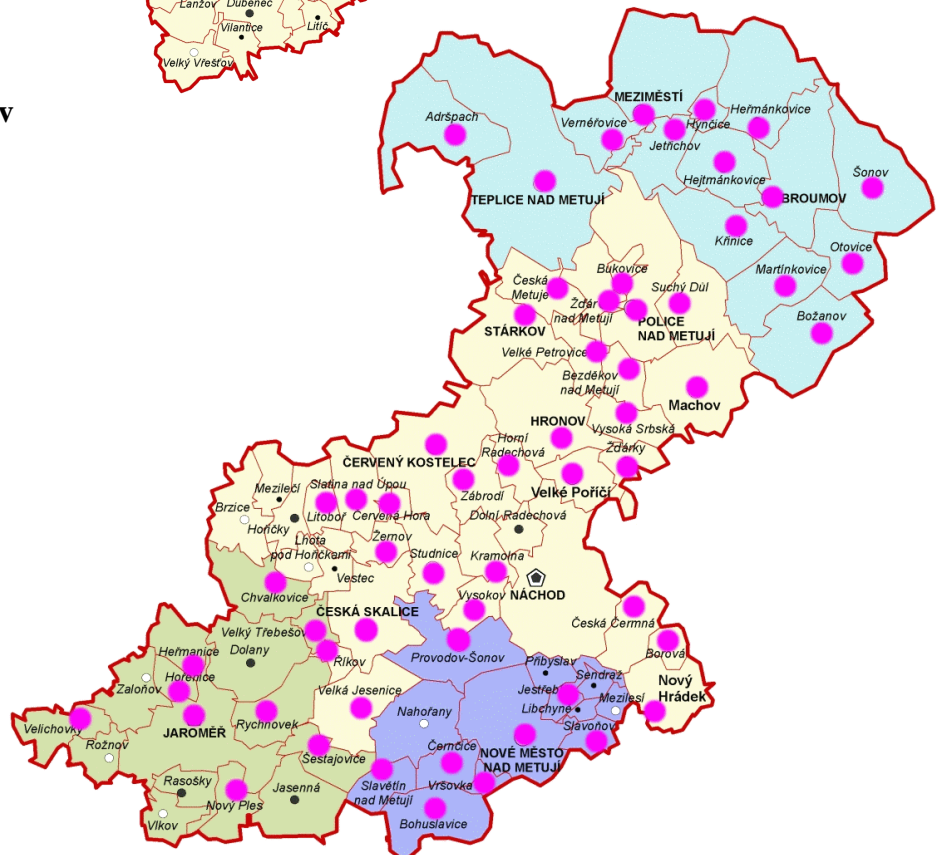

Obr. 1: Okres Jičín³⁸

³⁸ barevně vyznačena jsou města a obce užívající znak

Obr. 2: Okres Trutnov

Obr.3: Okres Náchod

Z celkové počtu 30 městských znaků, udělených do roku 1989 připadá 12 (rovných 40 %) na okres Jičín, 8 (26,7 %) na Trutnov a 10 (33,3 %) na Náchod.

Nejstarším uděleným městským znakem je ten města Náchod o kterém víme, že ho roku 1331 král Jan Lucemburský polepšil přidáním štítku s českým lvem. Nejstarším znakem, u kterého známe přesné datum udělení, je město Broumov, kterému byl udělen králem Vladislavem II. Jagellonským 24. srpna 1498 při povýšení na město.

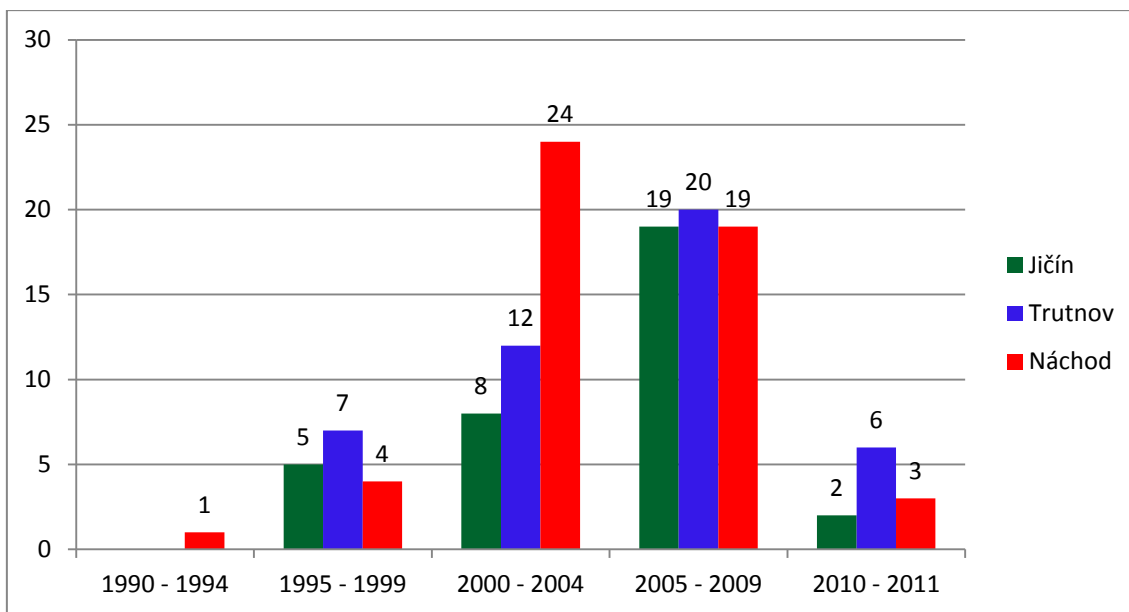
Graf č.1: Udělení či potvrzení znaku měst a obcí od nejstaršího do roku 1989

Městská a obecní heraldika zažila rozkvět po roce 1990. Pro srovnání v okrese Jičín do roku 1990 vlastnilo znak 12 měst a po roce 1990 jich nový získalo 34. V okrese Trutnov do roku 1990 vlastnilo znak pouze 8 měst a po roce 1990 jich nový získalo již 45 obcí. A v okrese Náchod vlastnilo dříve znak 10 měst a po roce 1990 jich nový získalo 51. Z celkového počtu 130 nově udělených znaků připadá 26,2 % na okres Jičín, 34,6 % na okres Trutnov a 39,2 % na okres Náchod.

Takto se čísla zdají celkem vyrovnaná, ale v okresním měřítku je na tom nejlépe okres Náchod, kde znak vlastní již 61 ze 78 obcí. Naproti tomu v okrese Jičín vlastní znak pouze 46 ze 111 obcí a měst.

Počet obcí vlastníci znak v okrese	do roku 1989	po roce 1990	Celkem v roce 2012
Jičín	12	34	46
Trutnov	8	45	53
Náchod	10	51	61

Tabulka č.3: Počet obcí vlastníci znak

Graf č.2: Vývoj udělování znaků měst a obcí po roce 1990 v jednotlivých okresech

Do roku 1990 znak vlastnila pouze města, ale po vydání zákona o obcích, který v paragrafu 5 umožňoval obcím, aby požádaly o udělení znaku a vlajky se již i menší města a obce chopila své šance získat znak. Jako první toho využilo v roce 1994 Velké Poříčí (138) v okrese Náchod. Mezi léty 1995 - 1999 Holovousy (38), Milovice u Hořic (80), Ostroměř (90), Šarovcova Lhota (122) a Valdice (133) na Jičínsku; Dolní Branná (26), Chotěvice (49), Královec (62), Lampertice (66), Lánov (67), Rтынě v Podkrkonoší (101) a Rudník (102) na Trutnovsku; Meziměstí (78), Nový Hrádek (88), Provod - Šonov (98) a Velichovky (134) na Náchodsku.

Největšími městy, které užívají znak ve mnou zkoumané oblasti jsou samozřejmě města okresní. Ani u jednoho není známo od kdy mají své znaky. Náchod (84) s 20 688 obyvateli jej zajisté měl již před roku 1331, Jičín (57) s 16 888 obyvateli před rokem 1443 a Trutnov (127) se 30 818 obyvateli někdy od poloviny 17. století

Nejmenší obce v okrese Jičín, kterým byl znak udělen jsou Vrbice (148) s 97 obyvateli a Svotajanský Újezd (120) s 99 obyvateli. V okrese Náchod je to se 110 obyvateli obec Vršovka (150) a v okrese Trutnov obec Zdobín (155) se 108 obyvateli.

4. Formální stránka znaků a jejich obsahová náplň

Všechna znamení, která byla namalována na štít a která tvoří vlastní znak spolu se štítem, nazýváme figurami a rozlišujeme figury heraldské a figury obecné.

Heraldské figury jsou patrně starší než figury obecné. Při popisu štítu mají před nimi přednost. Heraldským figurám se někdy říká čestné. Patrně proto, že rozdělení štítu bylo často jeho polepšením a držitel tím byl poctěn.

Žádný znak není sestaven pouze z heraldských figur. Pokud se objevují heraldská znamení, vždy v kombinaci s obecnou figurou. Je tomu tak u 90 znaků (tj. 56,3 %). Čtvrcený štít se objevil jenom jednou (Valdice, 133). Celkem 70 obcí užívá ve znaku pouze figuru obecnou. Přehled o užití heraldských (a zároveň obecných) figur uvádí tabulka.

Způsob dělení štítu	Počet znaků	Číslo v katalogu
Polcení	26	7, 8, 9, 16, 31, 49, 50, 51, 68, 80, 89, 94, 99, 100, 106, 113, 114, 119, 121, 128, 129, 136, 140, 142, 155,
Dělení	17	7, 30, 36, 65, 66, 67, 80, 99, 101, 118, 121, 131, 134, 135, 141, 155, 156,
Stupeň	2	71, 72
Čtvrcení	1	133
Hrot	5	37, 62, 92, 111, 128
Klín	3	1, 31, 145
Hlava štítu	15	25, 29, 35, 51, 55, 78, 80, 106, 113, 114, 117, 130, 151, 154, 157
Pata štítu	11	4, 12, 25, 42, 59, 75, 103, 104, 109, 123, 136
Kůl	5	6, 41, 56, 107, 142,
Břevno	27	2, 17, 26, 27, 29, 30, 37, 39, 42, 46, 47, 54, 64, 65, 70, 73, 83, 98, 104, 112, 120, 134, 135, 140, 141, 143, 157
Krokev	2	29, 96
Šikmo dělený	1	28
Kosmo dělený	1	22

Tabulka č.4: Počet znaků s heraldskými figurami

Štít jednou polcený mají ve svém znaku obce Bohuslavice (9), Cerekvice nad Bystřicí (16), Chotěvice (49), Chvaleč (50), Nový Ples (89), Pilníkov (94), Suchý Důl (119) a Tuř (129).

Štít dělený uprostřed má Dolní Lánov (30), Kunčice nad Labem (65), Lánov (67), Rтынě v Podrkonoší (101), Suchovršice (118) a Velichovky (134).

Hezký příklad dvakrát děleného štítu mají ve svém znaku Lužany (73).

Hlava štítu se nachází u obcí Dolní Kalná (29), Hejtmánkovice (35), Chvalkovice (51), Jestřebí (55), Meziměstí (78), Milovice u Hořic (80), Slatiny (106), Studnice (117), Úbislavice (130), Vysoká Srbská (151) a Zábrodí (154).

Pata štítu se nachází u obcí Dobrá Voda u Hořic (25), Hořenice (42), Klášterská Lhota (59), Malá Úpa (75), Šestajovice (123) a Velká Jesenice (136).

Břevno mají ve znaku v různých podobách například obce Dolní Branná (26), Dolní Lánov (30), Horní Kalná (39), Chomutice (47), Jeřice (54) a Provodov - Šonov (98).

4.1. Převzaté od pána města

Pán města se v mnoha případech dostal do znaku, protože měšťané mu byli povinováni vrchnostenskou úctou. V nové heraldice obcí poslední doby bývá znak vrchnosti vnímán jako projev historické tradice na níž je možné poukázat.

Jen v několika případech města užívají malý štítek se znakem pánem, položený na nějakém vhodném místě svého znaku. Například Jičín (57) užívá štítek Vartemburský, Sobotka (110) Šelmburský, Vysoké Veselí (152) štítek Dohalských z Dohalic, Nové Město nad Metují (87) Černčický a Dvůr Králové nad Labem (32) s Náchodem (84) užívají královského zlatého lva v červeném poli.

Mnohem více se ve znacích používá jen nějaké znamení ze znaku pána, v kombinaci s jinou figurou, které nám představu pána vyvolá. V oblasti, která dříve spadala pod správu broumovského benediktinského opatství není překvapující, že do většiny nově udělených znaků jsou vkládány figury z velkého břevnovského znaku, ať už ostrve, růže nebo kombinace použitých barev. Konkrétně se jedná o obce Bezděkov (5), Božanov (12), Bukovice (15), Česká Metuje (23), Hejtmánkovice (35), Heřmánkovice (37), Hynčic (46), Jetřichov (56), Křínice (64), Meziměstí (78), Otovice (91), Police nad Metují (96), Provodov - Šonov (98), Šonov (124), Verněřovice (141), Vysoká Srbská (151) a Ždár nad Metují (157).

Na počátku 13. století se ve východních Čechách stal velice vlivným rod erbu zlatého třmene a tak jako upomínku na něj mají ve znacích třmen a kombinaci zlaté a modré obce Adršpach (1), Havlovice (34), Jívka (58), Slatina nad Úpou (105), Velké Svatoňovice (139) a Žernov (160).

Další významným rodem byl rod Valdštejnů, na který odkazují znaky Bílé Poličany (8), Borovnice (11), Dolní Branná (26), Heřmanice (36), Tuř (129) a Valdice (133).

Dále je ještě početněji zastoupen rod Černčických z Kácova - Nové Město nad Metují (87), Bohuslavice (9), Černčice (18) a Vršovka (150).

Celkově se znak bývalého pána či majitele objevuje na 81 znacích užívaných městy a obcemi Což je 50,6% všech znaků.

4.2. Mluvicí znamení

Mluvicí znamení jsou někdy na tolik výmluvná, že jméno obce skoro vyslovíme při prvním pohledu na znak, jindy podněcují naši představivost, abychom si se slovy pohráli.

Mezi ty jež jen vidíme a hned známe název patří Borovnice (11), Bukvice (15), Dolní Brusnice (27), Jestřebí (55), Mostek (83), Vlčice (145), Vlčkovice (146) a Vrbice (148). V případě Červeného Kostelce (21) si nejsem jistá, zda se může hovořit o mluvicím znamení, ale při pohledu na figuru kostela s červenou střechou se název sám nabízí.

Dalšími jsou takové znaky, u kterých musíme zobrazenou figuru správně pojmenovat. Tak je tomu například u figur stromu - buk u Bukovic (14), olše u Podůlší (95), vykořeněný buk u Mladých Buků (81) a Starých Buků (112). Orobinec, tedy rákos se jinak řekne též třítí - odtud název obce Třtěnice (128). Květenství střemchy obecné, staročesky třemcha, napovídá název Bílá Třemešná (7). Název obce může vyjadřovat i jen jedna z více figur ve znaku. Například hlavy tura domácího u obce Tuř (129), borová šiška u Borové (10) a květy heřmánku u Heřmanic (36).

Nejen jednoznačná figura jako je strom nebo most musí být mluvicím znaméním, může jít být i například užitá barva. Nejčastěji se vyskytuje červená barva u Čermné (17), Červené Hory (20) a České Čermné (22). Červené břevno u obce Dolní Kalná (29) odkazuje na místní potok, po dešti do červena zbarvený, který dál obci jméno. Obec Zábrodí (154) symbolizuje modrá barva, tedy barva vody. Podobně tak u obce Studnice (117), kde je symbolem vody vlnitá hlava. Ojedinelými případy jsou Staré Smrkovice (114), kde mluvicím znaméním je smrkový řez a ve Žďáru na Metují (157) plamená hlava.

Jsou i mluvicí znamení, která tak na první pohled nevypadají, je proto potřeba znát více podrobností. Například latinský rákosový převázaný kříž, který je atributem sv. Jana Křtitele se nachází ve znaku Svatojanského Újezdu (120), v případě této obce se zde jako mluvicí znamení vyskytuje dokonce i druhá část názvu, tedy újezd znázorněn vlnitým břevnem. Srdce ve znaku Šonova (124) vyjadřuje původní německý název obce. Větévka s žaludy je mluvicím znamením obce, která dostala jméno patrně podle hojně rostoucích dubů - Dubín, z čeho se vyvinul Zdobín (155).

Mluvicí znamení se objevuje na 34 městských a obecních znacích. Což je 21,3% ze všech znaků.

4.3. Charakterizující specifika obce či města

4.3.1. Geografická charakteristika místa

Každá obec i město je jedinečné svou polohou, proto se místo, kde se obec nachází často objevuje i v jejich znacích.

V okrese Náchod je typickým příkladem Adršpach (1), který má ve svém znaku přímo Adršpašsko-teplické skály, Božanov (12) značí Broumovské stěny a Žďár nad Metují (157) se stolovou horou Ostaš.

V okrese Trutnov se nacházejí Krkonoše, které mají ve svém znaku města Špindlerův Mlýn (125) a Vrchlabí (149) vyjádřeny pomocí figur stromů. Vesnice Horní Kalná (39) ukazuje na svou polohu pod horami pomocí modrého trojvrší a Jánské Lázně (52) pod vrcholem Černé hory. Nejvyšší horu republiky Sněžku nalezneme ve znacích Malé Úpy (75) a Pece pod Sněžkou (92).

Dalšími vyobrazeními polohy obce jsou například staropacké hory u Staré Paky (111), Vraní hory u Bernartic (4), Libavské sedlo neboli Královecký průsmyk na znaku Královce (62) a Jestřebí hory na znaku Velkých Svatoňovic (139).

Znamení charakterizující polohu obce se objevuje na 17 městských a obecních znacích. Což je 10,6% ze všech znaků.

Jako charakteristika místa obce či města by se mohlo považovat i vyjádření místního toku, ať již potoku či řeky. Toto vyjádření jsem našla celkem na 34 znacích. Způsob vyjádření byl různý. Ať již břevnem (26, 65, 64), patou štítu (104, 123, 136), kulem (56) nebo pouhou modrou či stříbrnou barvou na štítu (2, 9, 18, 25, 29, 58, 104, 154).

4.3.2. Architektura

Nejtypičtějším příkladem užití architektury ve znacích je zjednodušený obraz města samého v podobě hradeb, hradebních věží a bran se mřížemi. Přesně tak to mají ve znaku města Dvůr Králové nad Labem (32), Hořice (43), Hostinné (44), Jičín (57), Libáň (70), Náchod (84), Nové Město nad Metují (87), Sobotka (110), Trutnov (127), Vysoké Veselí (152) a Železnice (159). Poslední dvě uvedená města mají hradební korunu, což je kus hradební zdi s pěti vížkami.

U mladších znaků se většinou jedná o obraz reálné stavby v městě či obci. Například Bezděkov (5) má zobrazeno průčelí kostela sv. Prokopa, Kramolna (63) průčelí kaple Mistra Jana Husa, Havlovice (34) hrad Vizmburk, Malá Úpa (75) místní kostelík, Radim (99) kostel sv. Jiří, Rtyně v Podkrkonoší (101) i Suchovršice (118) dřevěnou zvonici a Hronov (45) průčelí divadla Aloise Jiráska.

Mosty se objevují ve znacích obcí Sobčice (109), Vitiněves (143) a Mostek (83).

Ale i jiné symboly mohou odkazovat na stavby v obcích, například ve znaku obce Borová (10) figura srdce značí kapli božího srdce Páně, v Černčicích (18) mušle kostel sv. Jakuba a v Milovicích (80) figura trubky značí poštovní stanici.

Architektonická figura obce se objevuje na 19 městských a obecních znacích. Což je 11,9% ze všech znaků.

4.3.3. Církevní symboly a stavby

Tato kategorie je úzce spjatá s předchozí - architekturou, protože ve znacích se velmi často objevuje atribut některého ze světců či patronů obce, kterým bývá zasvěcen místní kostel či kaple.

Mariánské symboly zastupují věž a koruna u obce Božanov (12), lilie u obce Červená Hora (20), dóza na masti u obce Jeřice (54), hvězdy ve znaku Křínice (64) a Slatina nad Úpou (105). Ve znaku městyse Pecka (93) je zobrazena Panna Marie a její atribut půlměsíc jakožto patronky řádu kartuziánů. Figura lilie nacházející se u Vlčkovice v Podkrkonoší (146) představuje atribut nejen Panny Marie, ale také sv. Josefa, kterým je zasvěcena kaple v obci.

Lile spolu s hvězdou a růží se také nachází ve znaku Třtěnic (128) a Starých Buků (112) jako symbolika spojená se sv. Annou.

Na patrona naší země sv. Václava odkazuje klas ve znaku České Čermné (22) a knížecí čepice u Dolní Kalné (29).

Mušle ve znaku Bílé Třemešné (7) odkazuje na kostel sv. Jakuba Většího, kohout ve znaku Borovnice (11) na sv. Víta, kotva ve znaku Bohuslavic (9) na sv. Mikuláše, zlatý rošt ve znaku Cerekvice (16) na kapli sv. Vavřince, kolo ve znaku Chotěvic (49) na sv. Kateřinu, bambusová hůl u obce Jánské Lázně (52) na sv. Jana Křtitele, meč na znaku Libuně (71) na sv. Martina, klíč a meč u Milovic (80) na sv. Petra a Pavla, hořící ostrve u obce Šonov (124) odkazuje na sv. Markétu a hvězda ve znaku obce Žernov (160) na kapli Páně.

Mezi církevní symboly patří berla ve znaku obce Běchary (6), Hynčice (46) a Provod - Šonov (98). Berla ve znaku Sobčic (109) má vztah k zasvěcení kostele sv. Prokopovi. Anděl se nachází pouze na jednom znaku a to u obce Říkov (104).

Církevní symbol či symbol světce významného pro obec či město se objevuje na 30 městských a obecních znacích. Což je 18,8% ze všech znaků.

4.3.4. Převažující způsob zaměstnání obyvatel

Některá zaměstnání obyvatel byla pro obci či město natolik významná, že je mají i ve svých znacích, jako připomínku svých úspěchů v minulosti.

Jeden či více květů lnu ve znacích obcí Adršpach (1), Hajnice (33), Hynčice (46) a Jívka (58) jsou doklady o pěstování a zpracování lnu. Lnářství se nejvíce dařilo na severovýchodě regionu.

Radlice ve znaku obce Běchary (6) značí zemědělské zaměření obce.

V podhůří Krkonoš a Jestřebích hor se dařilo hornictví. Dokladem o tom jsou nejen četné pozůstatky v dnešní krajině, ale především znaky města a obcí toho regionu. Zkřížené hornické kladívko s mlátkem najdeme na dvanácti znacích měst a obcí: Černý Důl (19), Dolní Dvůr (28), Horní Kalná (39), Malé Svatoňovice (76), Rtyň v Podkrkonoší (101), Strážné (116), Suchovršice (118), Svoboda nad Úpou (121), Velké Svatoňovice (139), Vrchlabí (149), Žacléř (156) a Žďárky (158)

Dolní Lánov (30) a Lánov (67) bývali dříve jedna obec, kde se vyrábělo a zpracovávalo železo, proto není divu, že obě obce mají ve znaku jako symbol podkovu.

Vyjádření převažujícího zaměstnání či způsobu obživy obyvatel se objevuje na 19 městských a obecních znacích. Což je 11,9% ze všech znaků.

4.4. Místní rarity

Zvláštní kategorií obecních znamení jsou taková, která jsou jedinečná a originální. Většinou se jedná o místní specifikum, například památný strom, událost z historie či významnou osobnost.

Strom lípu má ve svém znaku Borová (10) jakožto symbol obce stejně jako Suchý Důl (119); Malé Svatoňovice (76) mají třešeň, které z kořenů vytéká sedm pramenů léčebné studánky; Nový Ples (89) listnatý strom, který symbolizuje založení obce na území bývalého lesa. Na znaku obce Vidochov (142) se nachází listnatý strom značící množství vyhlášených přírodních památek na katastru obce a také modrý květ vzácné rostliny, nejvýše v České republice rostoucí. Obec Vítězná (144) má ve svém znaku upolín evropský, který je v místě typickou luční květinou.

Natolik významnou osobností, aby se dostal až na obecní znak, byl Páter Antonín Marek, kterého symbolizuje kalamář ve znaku obce Libuň (71).

Ve znaku obce Klášterská Lhota (59) se nachází figura benediktina, která je spjata s historií obce patřící dříve k Vrchlabskému probošství. Znak obce Říkov (104) značí příběh z roku 1897, kde se na jabloni zachránilo deset místních sousedů při povodni. Na znaku obce Vysokov (153) jsou zkombinovány figury šavle, připomínající prusko-rakouskou válku z roku 1866 a kohouta, značící celostátní soutěžní přehlídku amatérských filmů, která se zde pořádá. V obci Zdobín (155) se již řadu let vyrábějí vánoční ozdoby a hvězda v obecním znaku je jejich symbolem. V okolí Meziměstí (78) žijí ve volné přírodě mufloni, proto se obraz jednoho z nich dostal i na obecní znak. Dva koně ve znaku obce Rychnovek (103) odkazují na chov koní, který zde byl a je stále rozšířený.

4.5. Nadpřirozené bytosti

Nadpřirozené bytosti jsou v heraldice již od středověku hojně využívanými motivy, avšak v mnou zkoumaném regionu se nacházejí pouze ve třech případech. Město Miletín má ve znaku draka stejně jako Trutnov a na znaku města Hostinného se vyjímají dva obři.

4.6. Náměty z historických pečeti

Celkem ve 36 případech. Bernartice (4), Broumov (13), Bukovice (14), Čermná (17), Černý Důl (19), Červený Kostelec (21), Česká Metuje (23), Dřevěnice (31), Hejtmánkovice (35), Horní Maršov (40), Hořenice (42), Chvaleč (50), Jetřichov (56), Kocbeře (60), Kunčice nad Labem (65), Lampertice (66), Machov (74), Náchod (84),

Nový Hrádek (88), Prosečné (97), Radvanice (100), Slavoňov (108), Stárkov (115), Strážné (116), Studnice (117), Trutnov (127), Velké Petrovice (137), Velké Poříčí (138), Verněřovice (141), Vitiněves (143), Vlčkovice v Podkrkonoší (146), Volanice (147), Vršovka (150), Vysoká Srbská (151), Žaclěř (156) a Žďárky (158).

5. Autoři znaků

U historických znaků měst autora neznáme a asi jej už nikdy nikdo nezjistí. Některá města užívají znak ve své historické podobě dodnes - Hořice (43), Jičín (57), Pecka (93). Jiná je nechali na základě starších předloh verifikovat - Černý Důl (19), či vytvořit novou grafickou podobu Červený Kostelec (21). V obou případech byl autorem akademický malíř Jiří Škopek. Některým městům, i když současnou podobu používali již řadu let, nebyl znak oficiálně schválen, proto je uděluje Parlament ČR stejně jako znaky nové - Dvůr Králové nad Labem (32) v roce 2008.

U znaků nově udělovaných po roce 1990 je zjištění autora návrhu poměrně snazší, protože většina obcí v žádosti o udělení jeho jméno uvádí. Ať už se jedná o zkušeného heraldika nebo o místního umělce, například malíř Josef Vik z Havlovic. Někteří heraldikové pracují ve firmách zabývajících se přímo návrh obecních a městských symbolů. Nejvýznamnějším se v mé práci ukázal být Mgr. Jan Tejkal, Heraldická a vexilologická kancelář, která se dlouhodobě zabývá realizací návrhů a zajištění schválení a udělení znaků a vlajek pro obce, městyse a města Čech, Moravy a Slezska dle zákona o obcích. Dalším je Zdeněk Linhart pracující pro agenturu ARTING se sídlem ve Vrchlabí.

V případech, kdy autor není uveden v žádosti od samotné obce již bývá problémem jej dohledat. Pokud tedy nepublikuje své návrhy na internetových stránkách jako to například dělá Mgr. Tejkal. Nutnou součástí k rozhodnutí o schválení udělení nového znaku musí být ikonografický výklad obsahující zdůvodnění užití heraldických figur a tinctur ve znaku. Ne všechny obce či autoři znaků toto zhotovili a doručili. V mnoha případech je autorem článku o Zdůvodnění užití znaků Miroslav J.V. Pavlů. Tím se má statistika značně znehodnotila, protože v tomto konkrétním případě jsem nedokázala rozeznat zda je či není autorem (píše například "autor čerpal", ale kdyby byl autorem on, nepsal by ve třetí osobě) a ani samotný Archiv Poslanecké sněmovny si s tím neví rady. Uvádím jej tedy autora ve všech případech kdy se jeho jméno vyskytlo v souvislosti s daným znakem.

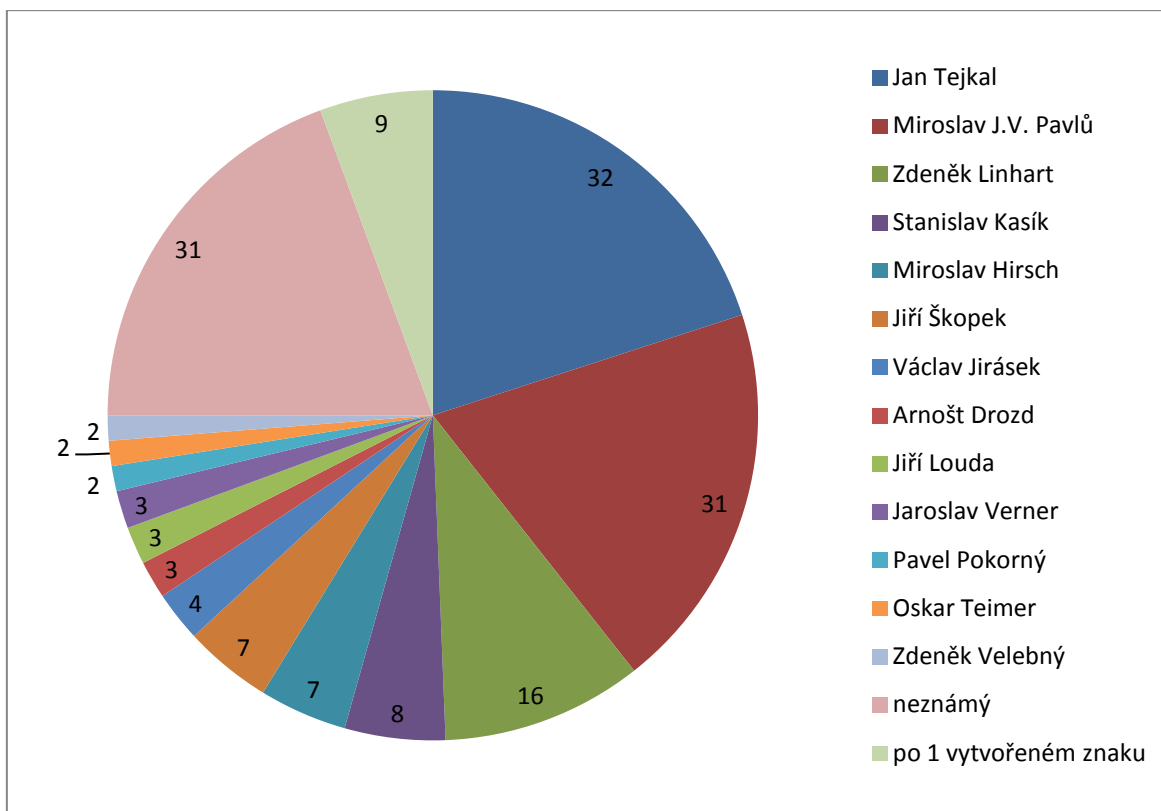
Jan Tejkal	32	20 %	10, 15, 18, 22, 29, 31, 33, 42, 51, 60, 63, 74, bv 95, 103, 106, 113, 114, 117, 120, 129, 130, 131, 137, 140, 141, 142, 143, 147, 148, 146, 150, 157
Miroslav J.V. Pavlů	31	19,4 %	1, 2, 7, 8, 9, 12, 14, 17, 20, 23, 35, 37, 41, 46, 55, 56, 64, 71, 77, 80, 91, 100, 105, 107, 124, 151, 153, 154, 155, 158, 160
Zdeněk Linhart	16	10 %	6, 16, 47, 49, 54, 62, 66, 67, 71, 81, 99, 102, 109, 133, 134, 135
Stanislav Kasík	8	5 %	30, 40, 52, 92, 104, 112, 128, 144
Miroslav Hirsch	7	4,4 %	26, 36, 39, 58, 73, 97, 111
Jiří Škopek	7	4,4 %	3, 19, 21, 50, 83, 89, 125
Václav Jirásek	4	2,5 %	76, 101, 118, 139
Arnošt Drozd	3	1,9 %	75, 123, 136
Jiří Louda ³⁹	3	1,9 %	59, 65, 116
Jaroslav Verner	3	1,9 %	48, 72, 122
Pavel Pokorný	2	1,3 %	25, 108
Oskar Teimer	2	1,3 %	38, 90
Zdeněk Velebný	2	1,3 %	4, 11

Tabulka č.5: **Autoři a počet jimi vytvořených znaků**

Po 1 vytvořeném znaku, celkem 9 autorů: Jiří Hás (85), Jiří Louda (heraldik) (78), Václav Luňáček (96), Jan Plíšek (88), Petr Pokorný (98) , Vratislav Ruth (126), Jan Štorkán (27), Ivo Švorčík (138) a Josef Vik (34) .

Neznámých autorů je 31, tzn. 19,4 %.

³⁹ Jiří Louda, historik z Krkonošského muzea ve Vrchlabí; shoda jmen s heraldikem Jiřím Loudou, který navrhl znak pouze pro Meziměstí (78)

Graf č. 3: Četnost znaků vytvořených jedním autorem

Mgr. Jan Tejkal

Pochází z Moravy, nyní žije na okraji Ostravy. Je absolventem Filosofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Jeho největší záliba, heraldika a vexilologie, je současně i jeho povoláním. Znaků navrhuje od roku 1994 a již připravil více než 600 znaků a vlajek.⁴⁰

Heraldická a vexilologická kancelář se dlouhodobě zabývá realizací návrhů a zajištěním schválení a udělení znaků a vlajek pro obce, městyse a města Čech, Moravy a Slezska dle zákona o obcích. Zajišťuje kompletní realizaci vytvoření a schválení znaku.

Pro obec je nejprve v několika variantních řešeních zpracován barevný návrh znaku a vlajky na základě historických podkladů, zejména historických pečetních znamení obce, nalezených při archivním nebo knihovním bádání.⁴¹

Při mém bádání jsem narazila na jistou charakteristiku v tvorbě Jana Tejkala, protože se vyskytoval jako autor znaků v nejvíce případech. Složky obcí v Archivu Poslanecké sněmovny, kde byl autem návrhu znaku právě on, měly jednotnou strukturu.

⁴⁰ heraldika.webnode.cz

⁴¹ <http://heraldika.webnode.cz/o-nas/>

V mnoha případech jeho návrhů znaků, vychází především z historických pečetních znamení obce. Ať již v doslovném přepisu - například ve znaku obce Dřevěnice (31) představuje lípa doslovný heraldický přepis hlavního motivu obrazu staré obecní pečeti a u obce Vitiněves (143) znak představuje téměř doslovný heraldizovaný přepis starého pečetního znamení obce tvořeného svatojakubskou mušlí, s vyobrazením kamenného mostu a plovoucí rybou. Nebo využitím třeba jen části pečetního znamení v kombinaci s další figurou - například u obce Černčice (18) mušle pochází ze staré obecní pečeti, u Dolní Kalné (29) se na historické pečeti nacházela knížecí čepice a u obce Volanice (147) pochází z historické pečeti figura koruny. Celkově vyházel částečně nebo úplně z 11 znaků, což je 1/3 všech jím navržených v mnou zkoumaném regionu. Konkrétně Dřevěnice (31), Vitiněves (143), Volanice (147), Kocbeře (60), Vlčkovice v Podkrkonoší (146), Hořenice (42), Machov (74), Studnice (117), Velké Petrovice (137), Verněřovice (141) a Vršovka (150)

Zdeněk Linhart

Pracuje pro agenturu ARTING se sídlem ve Vrchlabí. Bohužel v jeho návrzích byla často porušována základní heraldická pravidla, například že barva nesmí přijít na barvu a tak jeho vinou nebyl znak obci Poslaneckou sněmovnou schválen, ale vrácen k přepracování, konkrétně u obcí Valdice (133) a Veliš (135).⁴²

Celkem vytvořil znak pro 16 obcí: Běchary (6), Cerekvice nad Bystřicí (16), Chomutice (47), Chotěvice (49), Jeřice (54), Královec (62), Lampertice (66), Lánov (67), Libuň (71), Mladé Buky (81), Radim (99), Rudník (102), Sobčice (109), Valdice (133), Velichovky (134) a Veliš (135). Jen jedna obec se nachází v okrese Náchod (134).

V případě toho autora se mi u několika obcí nepodařilo nalézt odpověď na otázku, co vyjadřují jednotlivé heraldické figury znaků, protože ani složky Archivu Poslanecké sněmovny neobsahovaly zdůvodnění. Například u obce Lampertice (66) není úplně jasný původ tří pletených úlů. U obce Mladé Buky (81) není zřejmé, proč jsou použity hvězdy. Znak obce Velichovky (134) obsahuje červeno-černě dělený štít, dole se dvěma stříbrnými břevny, ale nenalezla jsem žádné zprávy o jejich významu ani v Archivu Poslanecké sněmovny. Stejně tak u obce Veliš (135) se lze domnívat že vyobrazené hradby značí hrad Veliš, ale ostatní figury jsou neobjasněné.

---

⁴² archiv Poslanecké sněmovny, Sbírnka udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16

6. Závěr

V mnou zkoumaném regionu části Královéhradeckého kraje, okresech Jičín Trutnov a Náchod je celkem 262 obcí a měst, znak vlastní 61,1 %, tedy 160 z nich. V okrese Trutnov znak vlastní 53 ze 73 obcí a měst, v okrech Náchod znak vlastní již dokonce 61 ze 78 obcí. Naproti tomu v okrese Jičín vlastní znak pouze 46 z celkem 111 obcí a měst.

Doba udělení znaku se pohybuje od 14. století do současnosti. Nejstarším uděleným městským znakem je ten města Náchod o kterém víme, že existoval již roku 1331. Nejstarším znakem, u kterého známe přesné datum udělení, je město Broumov, kterému byl udělen znak 24. srpna 1498 při povýšení na město.

Do roku 1989 bylo uděleno 30 městských znaků. V okrese Jičín do konce roku 1989 vlastnilo znak 12 měst a po roce 1990 jich nový získalo 34. V okrese Trutnov do roku 1989 vlastnilo znak pouze 8 měst a po roce 1990 jich nový získalo již 45 obcí. A v okrese Náchod vlastnilo dříve znak 10 měst a po roce 1990 jich nový získalo 51. Celkově tak bylo uděleno 130 nových znaků obcí a měst od roku 1990 do konce roku 2011.

Jako první po vydání zákona č. 365/1990 Sb. o obcích, požádali o udělení znaku v roce 1994 obyvatelé Velkého Poříčí (138) v okrese Náchod. Nejvíce udělených znaků za jedno období bylo v okrese Náchod mezi lety 2000 a 2004, kde jich bylo uděleno celkem 24 (viz Graf č.2 na straně 15). V letech 2005 až 2009 proběhla největší dosavadní vlna udělování znaků obcí a měst, protože bylo uděleno celkem 58 nových znaků, rovnoměrně rozložených mezi všechny tři okresy.

Největšími městy, které užívají znak ve mnou zkoumané oblasti jsou města okresní. Avšak ani u jednoho není známo od kdy své znaky mají. Naopak obce s nejmenším počtem obyvatel, které mají znak jsou Vrbice (148) s 97 obyvateli a Svotajanský Újezd (120) s 99 obyvateli, v okrese Jičín.

Co se týče formální stránky znaku a jejich obsahové náplně, tak žádný znak není sestaven pouze z heroldských figur. Pokud se objevují heroldská znamení, vždy v kombinaci s obecnou figurou. Je tomu tak u 90 znaků. Celkem 70 obcí užívá ve znaku pouze figuru obecnou.

Nejčastěji zastoupenou kategorií figur na znaku, je znak či symbol odkazující na dřívějšího pána města či obce. Položení malého štítku pánova do velkého znaku se vyskytuje pouze u 6 měst (57, 110, 152, 87, 32 a 84). Mnohem více se ve znacích používá jen nějaké znamení ze znaku pána, v kombinaci s jinou figurou, které nám představu pána

vyvolá. V oblasti, která dříve spadala pod správu broumovského benediktinského opatství není překvapující, že do většiny nově udělených znaků jsou vkládány figury z velkého břevnovského znaku (5, 12, 15, 23, 35...). Ve východních Čechách se na počátku 13. století stal velice vlivným rod erbu zlatého třmene a tak jako upomínku na něj mají ve znacích třmen a kombinaci zlaté a modré barvy (1, 34, 58, ...). Celkově se znak bývalého pána či majitele objevuje nějakou formou na 81 znacích užívaných městy a obcemi, což je přes 50% všech znaků.

Mluvící znamení se vyskytují na 34 městských a obecních znacích. Rozdělila jsem je na ty jež jen vidíme a hned známe název (1, 15, 27, ...), dále takové, kde zobrazenou figuru musíme správně pojmenovat (14, 81, 128, ...) a nakonec ty o nichž musíme znát více podrobností (120, 124, 155).

Místo, kde se obec či město nachází je sice jedinečné, ale v mnou zkoumané oblasti si jej do znaku vložilo pouze 17 obcí a měst. Například oblast okolo Adršpašsko-teplických skal (1,12, 157) nebo Krkonoše a jejich okolí (125, 149, 75, ...).

Na znacích se též vyskytuje architektura, nejtypičtějším příkladem na starších městských znacích je zjednodušený obraz města v podobě hradeb, věží a bran (32, 43, 44,...). U mladších znaků se většinou jedná o obraz reálné stavby v městě či obci (5, 63, 34,...).

Vyobrazení církevních symbolů a staveb je spjaté s architekturou, protože ve znacích se velmi často objevuje atribut některého ze světců či patronů obce, kterým bývá zasvěcen místní kostel či kaple (7, 11, 80, ...). Celkem se objevují na 30 městských a obecních znacích.

Vyjádření převažujícího zaměstnání či způsobu obživy obyvatel se objevuje na 19 městských a obecních znacích. Jedná se o pěstování a zpracování lnu (1, 33, 46, 58), zpracování železa (30, 67) a hornictví (19, 28, 39, ...).

Co se týče autorů znaků, tak u znaků historických autora neznáme a asi jej už nikdy nikdo nezjistí. U znaků nově udělovaných po roce 1990 je zjištění autora návrhu poměrně snazší, protože většina obcí v žádosti o udělení znaku jeho jméno uvádí.

V okresech Jičín, Trutnov a Náchod nejvíce znaků navrhl Mgr. Jan Tejkal, celkem 32 (10, 15, 18,...), druhým je Miroslav J.V. Pavlů, jehož jméno se vyskytovalo u 31 obecních znaků (1, 2, 7,...) a na pomyslném třetím místě je se 16 znaky Zdeněk Linhart (6, 16, 47, ...).

Nejpřekvapivějším a ne moc veselým poznatkem bylo, že mnoho zastupitelů měst a obcí ani neví co jejich znaky vyjadřují a čím se tedy na veřejnosti prezentují.

7. Katalog znaků města a obcí okresů Jičín, Trutnov a Náchod

---

1. Adršpach

Okres: Náchod

Poloha: 6 km severozápadně od Teplíc nad Metují

Počet obyvatel: 542

Historie: Výstižný název Stěny je poprvé doložen roku 1213 v břevnovských klášterních listinách. V tom čase se kolonizace dotkla skupiny Adršpašsko-teplických skal souběžně ze dvou směrů.

Znak: V modrém štítě, pod zvýšeným zlatým klínem s modrým květem lnu se zeleným středem na zeleném trávníku, prázdná stříbrně kvádrovaná gotická brána s otevřenými zlatými vraty mezi stříbrnými skalami.

Výklad: Brána je symbolem gotické brány, která byla dříve vstupem do skal.

Skály značí místní Adršpašsko-teplické skály.

Lněný kvítek symbolizuje dlouhodobou tradici lnářství v obci; před rokem 1845 byla v obci založena přádelní škola, první tohoto zaměření v kraji.

Modrá ve spojení se zlatou jsou obecně ztotožňovány s erbovními barvami rozrodu erbu zlatého třemene.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 13. května 2003; rozhodnutím č. 22

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 1; www.skalyadrspach.cz

---

2. Bašnice

Okres: Jičín

Poloha: 4 km jihozápadně od Hořic

Počet obyvatel: 187

Historie: První písemná zmínka o existenci osady (dříve Bašnèves) pochází z roku 1318, kdy je zmiňován vladyka Petr z Bašněvsi. Ve vsi byly dva poplužní dvory, u jednoho z nich stála tvrz.

Znak: V modrém štítě nad sníženým stříbrným břevnem zlatý zvon mezi dvěma stříbrnými odkloněnými liliemi na stoncích, každý s odvráceným listem, dole volné zlaté cimbuřové břevno.

Výklad: Volné zlaté cimbuří připomíná někdejší tvrze.

Stříbrné břevno v modrém poli a barevně upravené lilie na stoncích jsou převzaty z erbu významného majitele osady na přelomu 15. a 16. století Jana Krupého z Probluze.

Zlatý zvon je připomínka místní zvoničky.

Dominantní modrá barva ve spojení se stříbrnou symbolizují potok protékající obcí.

Autor: Miroslav Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 31. května 2005; rozhodnutím č. 55

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 8;
www.podchlumi.cz/basnice/

---

3. Batňovice

Okres: Trutnov

Poloha: 11 km jihovýchodně od Trutnova

Počet obyvatel: 748

Historie: Batňovice spolu s okolní krajinou ve 14. a 15. století držel rod pánů z Dubé. Stávala zde také tvrz, která zanikla koncem 17. století. Batňovice společně s Kvičalou patřila až do roku 1850 k panství Náchodskému.

Znak: Ve zlatém štítě nad zeleným kopcem černé zkřížené ostrve.

Výklad: Černé ostrve na zlatém poli pochází z erbu znaku pánů z Dubé.

Zelený kopec odkazuje na okolní krajinu.

Autor: Jiří Škopek

Doba vzniku znaku: udělen 19. ledna 2007; rozhodnutí č. 15

Literatura a prameny: Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16, složka obce Batňovice; www.batnovice.cz

---

4. Bernartice

Okres: Trutnov

Poloha: 10 km severovýchodně od Trutnova

Počet obyvatel: 875

Historie: První uznaná písemná zmínka pochází z 29. října 1297. Tehdy byla vyhotovena listina, dokládající, že Vítek z Úpy a ze Švábenic daroval některé statky zderazskému klášteru křižovníků v Praze pro špitál v Úpě (nynější Trutnov).

Znak: Ve stříbrném, vlnitě děleném štítě nahoře zelené trojvrší, z krajních vrchů vyrůstají dva zelené smrky s černými kmeny, nad prostředním vrchem čtyři (2,1,1) černé siluety letících ptáků, dole nad modrou vlnitou patou kráčeující černý medvěd.

Výklad: Zelené trojvrší značí dominantu zdejší krajiny Vraní hory.

Dva smrky značí zalesněnou krajinu.

Čtyři vrány (dle Vraních hor) symbolizují počet osad, náležejících pod obec Bernartice - Bečkov, Rybníček, Křenov a Vrchová.

Figura medvěda vychází z historické pečeti obce.

Autor: Zdeněk Velebný

Doba vzniku znaku: udělen 25. března 2005; rozhodnutí č. 52

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 18;
www.obecbernartice.cz

---

5. Bezděkov nad Metují

Okres: Náchod

Poloha: 3 km jižně od Police nad Metují

Počet obyvatel: 486

Historie: Břevnovský klášter založil vesnici Bezděkov v době kolonizace pohraničního hvozdu ve 13. století. Poprvé je uváděn až v broumovském urbáři z roku 1406.

Znak: V modrém štítě na zeleném návrší se zlatou, vlevo položenou ostrví stříbrné průčelí barokního kostela se dvěma věžemi a černými střechami. Nad ním tři zlaté růže s červenými semeníky.

Výklad: Průčelí značí místní kostel sv. Prokopa jehož architektem byl Kilián Ignác Dientzenhofer.

Zelený pahorek symbolizuje polohu obce.

Zlatá ostrve je převzata ze znaku opatů.

Tři růže jsou převzaty ze znaku konventu břevnovského kláštera, jemuž obec na polickém panství náležela do roku 1848.

Autor: neznámý

Doba vzniku znaku: udělen 26. května 2000; rozhodnutím č. 60

Literatura a prameny: www.brzdekov.org

---

6. Běchary

Okres: Jičín

Poloha: 3 km jihovýchodně od Kopidlna

Počet obyvatel: 225

Historie: Nejstarší zmínka o vsi pochází ze zlomku nejstaršího urbáře pražského biskupství, který se dochoval na předešlý dnes neznámého rukopisu knihovny Národního muzea. Podle novějšího rozboru textu urbáře, byl urbář založen v letech 1283 - 1284. Nejstarší zmínka o běcharském kostele a faře je z roku 1312.

Znak: Ve stříbrném štítě modrý kůl se zlatou berlou se stříbrným sudariem provázený dvěma vztyčenými odvrácenými modrými radlicemi.

Výklad: Berla značí množství sakrálních památek v obci kostel sv. Václava, socha sv. Václava, socha sv. Františka Serafinského, pískovcový Hoření kříž, Boží muka, pomník padlým a pamětní kámen.

Radlice značí zemědělské zaměření obce.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 29. května 2007; rozhodnutím č. 20

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 10; www.bechary.cz/informace-o-obci/historie/

---

7. Bílá Třemešná

Okres: Trutnov

Poloha: 5 km západně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 1 347

Historie: Nejstarší historická zmínka o Bílé Třemešné je z doby okolo roku 1238. Jméno obce pochází od střemchy (staročesky třemcha), přívlastek "bílá" je odvozen od světlého pískovce, typického pro tuto oblast.

Znak: Polcený štít, v pravém modrém poli svěšené květenství střemchy obecné přirozené barvy, levé pole stříbrno-červeně dělené, nahoře černý lev s červenou zbrojí, se třemi hořícími modrými granáty pod sebou na trupu, dole stříbrná svatojakubská mušle.

Výklad: Květenství střemchy obecné je mluvící znamení.

Ve stříbrném poli černý lev se třemi modrými granáty na těle pochází z erbu rodu Třemešských ze Železna.

Mušle je atributem sv. Jakuba Většího, patrona místního farního kostela.

Modrá barva symbolizuje vody údolní nádrže Tešnov.

Kombinace červené a stříbrné barvy pochází z erbu Sádovských ze Sloupna (Jiří Sádovský v letech 1626-28 hostil v Bílé Třemešné J.A. Komenského).

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 9. listopadu 2010; rozhodnutí č. 9

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 899; www.bilatremesna.cz

---

8. Bílé Poličany

Okres: Trutnov

Poloha: 8 km jihozápadně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 145

Historie: První písemná zmínka o obci je z roku 1271. Jako nejstarší držitel je uváděn Ješek z Poličan.

Znak: V modro-stříbrně polceném štítě nad zlato - modře polceným volným cimbuřovým břevnem, dva k sobě obrácení korunovaní dvouocasí lvi s červenou zbrojí, pravý zlatý, levý červený, mezi nimi nahoře zlatý prsten s červeným kamenem a dole stříbrno - červeně polcený tlapatý kříž.

Výklad: Zlatý korunovaný dvouocasý lev v modrém poli připomíná jako majitele Valdštejny.

Červený korunovaný dvouocasý lev ve stříbrném poli připomíná jako majitele Kotulínského z Kotulína a Křížkovic.

Prsten s kamenem připomíná jako majitele Cecinkary z Birnic.

Tlapatý kříž symbolizuje zámeckou kapli Povýšení Sv. Kříže.

Barvami polcené cimbuří připomíná dvě zaniklé poličanské tvrze.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 17. dubna 2009; rozhodnutí č. 46

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 714; antee.cz/bilepolicany/

---

9. Bohuslavice

Okres: Náchod

Poloha: 5 km severozápadně od Dobrušky

Počet obyvatel: 1 088

Historie: Obec Bohuslavice je poprvé písemně zmiňována v roce 1361 jako majetek Mutiny z Dobrušky.

Znak: Polcený štít, vpravo třikrát šikmo červeno-stříbrně dělený, v levém modrém poli nahoře vykořeněná lekna, dole kosmá obrácená kotva s okem provlečeným zlatým lanem, vše stříbrné.

Výklad: Pravá část znaku, třikrát červeno-stříbrně šikmo dělený štít, připomíná historicky první známé majitele obce, pány z Dobrušky.

Lekno je původně znak Jana Černčického z Kácova, který založil Nové Město nad Metují, pod nějž Bohuslavice spadaly.

Kotva je atributem sv. Mikuláše, patrona místního kostela; lze ji spatřit i v erbu další významné novoměstské vrchnosti, původně štyrských Štubenberků.

Modrá barva štítu značí řeku Metuji.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 30. listopadu 2007; rozhodnutím č. 28

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 37; www.bohuslavice.com

---

10. Borová

Okres: Náchod

Poloha: 8 km severovýchodně od Nového Města nad Metují

Počet obyvatel: 191

Historie: První písemná zmínka o Borové je z roku 1445 v Náchodské pamětní knize. Jméno Borová pravděpodobně nevzniklo jako ves založená v borovém lese, ale jako ves či statek nějakého Bora.

Znak: V zeleném štítě na zlatém návrší stříbrná lípa provázená vpravo vztyčenou borovou šiškou, vlevo srdcem, obojí zlaté.

Výklad: Lípa "Trhovka", též zvaná "Statecká", je symbolem obce.

Borová šiška je mluvícím znamením.

Figura srdce symbolizuje místní kapli Božského srdce Páně.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 31. května 2005; rozhodnutím č. 55

Literatura a prameny: www.borovaunachoda.cz/z-historie-obce/

---

11. Borovnice

Okres: Trutnov

Poloha: 7 km severovýchodně od Nové Paky

Počet obyvatel: 412

Historie: Původ jména osady - dle pověsti - pochází od velkého borového lesa, kterým prý byla celá krajina zalesněna. Obec byla rozdělena mezi dvě panství: Pecka a Štěpanice (později Branná).

Znak: Ve stříbrném štítě vykořeněná borovice přirozené barvy provázená podél kmenu černou kohoutí hlavou s červenou zbrojí a modrou lví hlavou se stříbrnou zbrojí a červeným jazykem, obě přivrácené.

Výklad: Modrý lev odkazuje k nejvýznamnějšímu rodu vlastníci obec - rodu pánů z Valdštejna.

Část panství patřila Harantu z Polžic a Bezdržic, který měl ve znaku kohouta.

Místní kostel je zasvěcen sv. Vítu, jehož atributem je kohout.

Strom borovice je mluvícím znamením.

Autor: Zdeněk Velebný

Doba vzniku znaku: udělen 21. září 2005; rozhodnutí č. 60

Literatura a prameny: Archiv Poslanecké sněmovny, Sbíрка udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16, složka obce Borovnice; www.borovnice.cz

---

12. Božanov

Okres: Náchod

Poloha: 6 km jihovýchodně od Broumova

Počet obyvatel: 372

Historie: Ves je poprvé písemně doložena listinou z 15. března 1256, ve které udělil opat Martin Bertoldovi právo osídlit zdejší lokalitu, v průběhu 17. století nesla označení Banzdorf a počínaje 18. stoletím Barzdorf (Parczdorf), současný Božanov.

Znak: V zeleném štítě na stříbrném trojvrší vyrůstajícím z modré paty červená růže se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky, z níž vytékají tři stříbrné prameny. Na trojvrší zlatá koruna.

Výklad: Červená růže i zvolené tinktury připomínají mnohosestletou církevní vrchnost - broumovské benediktiny.

Stříbrné trojvrší a zelená barva štítu symbolizují horský útvar Broumovské stěny.

Stříbrné prameny značí četná prameniště na katastru obce.

Zlatá koruna značí zdejší dominantní vrch "Korunu" (770 m.n.m.)

Růže i koruna jsou také mariánskými symboly; značí místní kostel Máří Magdaleny.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 9. prosince 2002; rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 52;

www.obecbozanov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=31&Itemid=57

---

13. Broumov

Okres: Náchod

Poloha: 22 km severovýchodně od Náchoda

Počet obyvatel: 7 902

Historie: První písemná zmínka pochází z roku 1255, roku 1256 získala osada právo trhu a byla povýšena na městečko, na město povýšena asi v roce 1348 králem Karel IV. Broumov se však nikdy nestal svobodným královským městem.

Znak: Na modrém štítě je stříbrná, vpravo obrácená labuť se zlatou zbrojí a v levém horním rohu zlatá šestipá hvězda.

Výklad: Podle pověsti, když první němečtí osadníci vyšli na místo dnešní kapličky Hvězdy, spatřili celou broumovskou krajinu. Hluboko pod nimi i jezero a na něm labuť. Na hladině se odrážela první hvězda, která poté vložena do znaku.

Labuť byla snad původně znak některého opata rodu pánů ze Švamberka.

Doba vzniku znaku: Kdy Broumov dostal znak není známo, ale už ve 14. století měl na své pečeti znamení labutě. Znak potvrzen směrnicí města od 1. listopadu 2005.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s. 95; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 72; Otte, Miroslav. *Historie města* dostupné na www.broumov-mesto.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=1276&id=2516&p1=1059

---

14. Bukovice

Okres: Náchod

Poloha: 1 km severně od Police nad Metují

Počet obyvatel: 378

Historie: Osada byla založena kolem roku 1230 polickými benediktýny, kteří tu vystavěli poplužní dvůr, připomínaný ještě v roce 1405.

Znak: V modrém štítě stříbrný vykořeněný buk s kmenem provlečeným zlatou korunou a s červenou růží se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky v koruně buku.

Výklad: Koruna je mariánský symbol. Polopostavu Madony s Jezulátkem nalezneme v pečetním poli bukovické obecní pečeti z 18. století.

Strom buk je mluvícím znamením.

Červená růže a užití tinktury jsou narážka na znak polických benediktinů.

Modrá barva značí Žďárský potok protékající katastrem obce.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 9. prosince 2002; rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: *Pamětní kniha obce Bukovice, 1938 - 1945*, SOkA Náchod; www.obecbukovice.cz/index.php?nid=549&lid=cs&oid=10487

---

15. Bukvice

Okres: Jičín

Poloha: 5 km jihozápadně od Jičína

Počet obyvatel: 138

Historie: První písemnou zmínku o Bukvici lze nalézt v královském listě Jana Lucemburského z 12. 3. 1327, jímž zastavil panu Benešovi z Vartenberka hrad Veliš. S tímto šlechtickým sídlem a historií zdejšího kraje je spjata i minulost obce. Jméno Bukvice je odvozeno od místa, kde rostlo hodně buků a z nich padaly plody – bukvice.

Znak: V zeleném štítě dvě vztyčené zlaté rozevřené bukvice kosmo nad sebou.

Výklad: Bukvice jsou mluvící znamení - značí název obce.

Přičemž počet figur koresponduje s počtem místních částí obce - Bukvice a Křelina.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 19. ledna 2007; rozhodnutím č. 15

Literatura a prameny:

www.obecbukvice.cz/index.php?nid=10776&lid=cs&oid=2510675

---

16. Cerekvice nad Bystřicí

Okres: Jičín

Poloha: 7 km jihovýchodně od Hořic

Počet obyvatel: 829

Historie: Z nálezů hrobu a kuchyňských nádob datovaných do doby 4. - 1. století p. n. l. lze usuzovat na osídlení oblasti již Keltskými kmeny. První dochovaná písemná zpráva o obci pochází z roku 1357 a zaznamenává, že Vicemil z Cerekvice se stal farářem v obci Ples u Jaroměře.

Znak: V červeno-modře polceném štítě vpravo stříbrný meč, vlevo zlatý rošt, obojí vztyčené.

Výklad: Červená a modrá tinktura byly navrženy jako národní barvy České republiky.

Polcení znaku odkazuje na spojení dvou původních obcí - Cerekvice nad Bystřicí a Třebovětice.

Zlatý rošt je symbol Svatého Vavřince, který je historicky v obci uznáván a v minulosti byla šlechtou vybudována v lese Lysice nad obcí i kaple sv. Vavřince.

Stříbrný meč symbolizuje světskou moc.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 29. května 2007; rozhodnutím č. 20

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 95; www.cerekvice.cz/index.php?nid=553&lid=CZ&oid=10793

---

17. Čermná

Okres: Trutnov

Poloha: 10 km západně od Trutnova

Počet obyvatel: 760

Historie: První písemná zmínka se datuje k roku 1362, kdy zde hospodařil první známý držitel obce Tyček z Ivanovic.

Znak: V červeném štítě ze stříbrného vlnitého břevna v patě vyrůstající dva květy zvonku na překřížených stoncích, levý se čtyřmi listy, dva nahoře a dva dole. Pravý květ svěšený, levý vztyčený a rozevřený, vše zlaté.

Výklad: Stonky s květy a listy zvonku jsou motivem ze staré obecní pečeti používané nejpozději v 19. století.

Stříbrné vlnité břevno a červená barva štítu jsou mluvícím znamením (po místním potoku s červeným dnem získala totiž obec své jméno).

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 17. dubna 2009; rozhodnutí č. 46

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 111; www.obec-cermna.cz

---

18. Černčice

Okres: Náchod

Poloha: 3 km jihozápadně od Nového Města nad Metují

Počet obyvatel: 480

Historie: První písemná zmínka o obci je z roku 1318, kdy je písemně doloženým majitelem tvrze černčické Arnošt z Talmberka a z Černčic. Název zdejší obce je pravděpodobně odvozen od jména Črnc nebo Črnka, proto původní název snad měl dokonce znít jen Črnčice.

Znak: V modrém štítě vykořeněná lekna mezi nimi dolů obrácená mušle, vše stříbrné.

Výklad: Lekna jsou převzatá z erbovního znamení Černčických z Kácova (a s nimi spřízněného rodu z Talmberka), kteří obec vlastnili.

Mušle symbolizuje kostel sv. Jakuba, jehož vyobrazení se nachází na staré pečeti obce doložené v první polovině 19. století.

Modrá barva znaku připomíná polohu obce při Černčickém potoce a poblíž řeky Metuje.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 11. května 2006; rozhodnutím č. 70

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 112; www.cerncice.eu/obci/predstaveni-obce/

---

19. Černý Důl

Okres: Trutnov

Poloha: 7 km východně od Vrchlaví

Počet obyvatel: 383

Historie: Vznik Černého Dolu souvisí s počátky těžby rud v Krkonoších. Městys se stává z několika částí, nejstarší je Nová Ves, o níž první zmínka pochází již z roku 1489. Název

vznikl patrně díky poloze uprostřed hlubokých černých lesů. Povýšení na městečko roku 1564 zařídila Eustachie z Gendorfu (dcera Kryštofa Gendorfa z Gendorfu).

Znak: Ve stříbrném štítě v zeleném vavřínovém věnci s červenými plody kosmý mlátek šikmo podložený želízkiem, oboje přirozené barvy.

Výklad: Hornická kladívka značí hornickou tradici.

Zelená barva vavřínového věnce je barvou hornického podnikání, může však i evokovat zeleň rozsáhlých lesních porostů v okolních horách.

Autor: verifikace starších předloh provedl Jiří Škopek

Doba vzniku znaku: údajně udělen roku 1552 od krále Ferdinanda I. na přímělu Kryštofa z Gendorfu ; udělen 5. října 2004; rozhodnutí č. 45

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s.108; www.cernydul.cz

---

20. Červená Hora

Okres: Náchod

Poloha: 3 km jihozápadně od Červeného Kostelce

Počet obyvatel: 206

Historie: Jméno Červená Hora náleželo prvotně hoře, na níž byla nápadná červená, železitá půda. Od hory přešlo jméno na hrad na ní založený 1253-1278 a od něho na blízkou ves. O tom že Červená Hora byla městečkem, svědčí také výpis z Trhových register Rýzmburského panství z roku 1600.

Znak: V červeném štítě most s jedním obloukem a s věží, obojí zlaté s cimbuřím, ve věži zkřížené černé ostrve, po stranách dvě stříbrné lilie.

Výklad: Černé zkřížené ostrve pochází z erbu pánů z Dubé, vlastníků obce.

Lilie jsou mariánským symbolem a tedy připomínkou zdejší kapličky Panny Marie se zvoničkou z roku 1730.

Červená barva má charakter mluvícího znamení.

Most s jedním obloukem a věží patrně odkazuje na hrad Rothenburg, vystaven v letech 1253 - 78, roku 1427 husity vypálen a zničen.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 18. března 2003; rozhodnutím č. 17

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 116; *Pamětní kniha obce Červená Hora 1922 - 1939*, SOkA Náchod; www.cervenahora.cz/obec.php?id=1

---

21. Červený Kostelec

Okres: Náchod

Poloha: 9 km jihovýchodně od Náchoda

Počet obyvatel: 8 542

Historie: Nejstarší písemná zmínka potvrzující existenci vsi Kostelec je datum 22. srpna 1362. Ve smlouvě z roku 1516-1518 je Kostelec poprvé uveden jako městečko. Na opakovanou žádost byl Kostelec 11. srpna 1867 povýšen na město a směl užívat přívlastek "Červený", jak se mu říkalo od roku 1858. Tento název byl úředně potvrzen v roce 1881.

Znak: Na modrém poli stříbrný kostel s červenou střechou.⁴³

Výklad: Kostel stejně jako na nejstarším pečetidle z roku 1680.

Autor: autor současné podoby znaku akad. malíř Jiří Škopek

Doba vzniku znaku: Pečetní obraz se začal používat jako znak města někdy kolem poloviny 19. století. Nejstarší známé vyobrazení znaku se nachází v práci V. R. Widimského z roku 1864, jehož popis byl: Na modrém štítě stříbrný kostel s červenou sedlovou střechou průčelím obrácený vlevo. Odtud se zvedá kupolovitá červeně krytá věžička se zlatou makovicí a křížkem.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s.128; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 441; Hurdálek Josef. *Pamětní kniha města Červený Kostelec I., 1923-1925*, SOKA Náchod; www.cervenykostelec.cz; Hladký, Ladislav. *O pečetích, znacích a praporech. Červený Kostelec*

---

22. Česká Čermná

Okres: Náchod

Poloha: 4 km východně od Náchoda

Počet obyvatel: 475

Historie: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1448. V roce 1449 jsou jako držitelé České Čermné doloženi Tamchynové z Doubravic, kteří užívali erb polovici jelena a po dobu 50 let se obec nazývala Tamchynova Čermná.

Znak: Ve stříbrno-červeně kosmo vlnitě děleném štítě nahoře doleva vyskakující černý jelen, dole kosmý zlatý obilný klas.

Výklad: Červené barva je mluvícím znamením názvu obce Čermná, která pochází od červené barvy.

---

⁴³ popis znaku byl v roce 1995 parlamentem takto zjednodušen

Zlatý klas, je jeden z atributů sv. Václava, jemuž je zasvěcen místní kostel.

Půlka jelena je převzata z erbu rodu Tamchynů, kteří vlastnili toto panství.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 17. února 2006; rozhodnutím č. 65

Literatura a prameny: www.ceskacermna.cz

---

23. Česká Metuje

Okres: Náchod

Poloha: 4 km severozápadně od Police nad Metují

Počet obyvatel: 303

Historie: Osada Metuje jméno získala od stejnojmenné řeky, na jejímž levém břehu ležela. První dochovaná písemná zmínka je až z roku 1406, kdy se tehdejší ves Metuje připomíná jako součást polického panství. Od roku 1946 se součástí obce stala bývalá Německá Metuje a Vlášenska, v roce 1960 také Skalka.

Znak: V modrém štítě na položené zlaté ostrvi vykračující stříbrný ohlížející se beránek s červenou zbrojí, držící na zlaté žerdi stříbrnou korouhev s ocasem se třemi (2,1) červenými růžemi se zlatými semeníky a zelenými kališními lístky.

Výklad: Zlatá ostrve v modrém poli připomíná dřívější příslušnost osady k polickému panství.

Beránek (ovečka) je převzat z pečeti Metuje z roku 1801.

Tři růže na praporci symbolizují tři integrované vesnice.

Dominantní modrá barva symbolizuje tok řeky Metuje.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 9. prosince 2002; rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: www.ceskametuje.cz

---

24. Česká Skalice

Okres: Náchod

Poloha: 8 km severozápadně od Náchoda

Počet obyvatel: 5 283

Historie: První nepřímá zmínka o Skalici pochází z roku 1238. Roku 1490 byla do kostela zakoupena cínová křtitelnice s nápisem, který obsahuje nejstarší dochovaný písemný

záznam jména České Skalice. Česká Skalice nad Úpou byla povýšena na město roku 1575.

Znak: Na modrém štítě je šestipaprscitá zlatá hvězda.

Výklad: Zlatá hvězda je příbuzná šternberskému znaku, odlišná jenom počtem paprsků.

Doba vzniku znaku: Udělen snad v 16. století Václavem Smiřickým ze Smiřic a jeho manželkou Dorotou Holickou ze Šternberka. Potvrzeno rakouským ministerstvem vnitra 15. října 1897, čj. 27425/97.

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 801; Mühlstein, Ludvík. *Historie České Skalice* dostupné na www.ceskaskalice.cz/cs/nase-mesto/o-meste/historie/; Hladký, Ladislav. *O pečetích, znacích a praporech. Symboly města České Skalice*

---

25. Dobrá Voda u Hořic

Okres: Jičín

Poloha: 2 km jihovýchodně od Hořic

Počet obyvatel: 578

Historie: První písemná zmínka o Dobré Vodě (Dobrewodye) pochází z 10. září 1395 (v pátek po Narození P. Marie), která charakterizuje dobu nastalou po smrti Kubína z Třebnouševse. Významnými majiteli obce byl rod Králů z Dobré Vody.

Znak: Ve stříbrném štítě s modrou hlavou a patou modrý vykračující kohout s červenou zbrojí.

Výklad: Figura kohouta byla erbem rodu Králů z Dobré Vody; rodové barvy byly zachovány, kohout modrý a pole bílé.

Modré pruhy mají dokládat vodu jako takovou, takže jsou mluvícím znamením.

Autor: Petr Pokorný

Doba vzniku znaku: udělen 31. května 2005; rozhodnutím č. 54

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s.119; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 137; www.dobravodauhoric.cz

---

26. Dolní Branná

Okres: Trutnov

Poloha: 4 km jižně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 965

Historie: První písemně doložený název osady je v soupisu o vybírání papežských desátků z doby Karla IV., přesně z roku 1352. V něm je uváděna Brenna superior (horní) a Brenna inferior (dolní).

Znak: V modrém štítě stříbrné břevno provázené nahoře dvěma a dole jedním postaveným zlatým obilným snopem.

Výklad: Barvy štítu jsou erbovní barvy Valdštejnů.

Stříbrné břevno symbolizuje potok Sovinku, který obcí protéká.

Tři zlaté snopy představují tři poplužní dvory, které se údajně staly základem obce.

Autor: Miroslav Hirsch

Doba vzniku znaku: udělen 15. prosince 1998; rozhodnutí č. 10

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 56; www.dbranna.cz

---

27. Dolní Brusnice

Okres: Trutnov

Poloha: 7 km severozápadně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 365

Historie: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1358.

Znak: Ve stříbrném štítě nad sníženým modrým vlnitým břevnem dvě vztyčené větévky brusinek s plody přirozené barvy.

Výklad: Modré vlnité břevno značí zdejší potok brousící svým proudem kameny, podle nějž dostala obec název.

Brusinky se hojně vyskytují v obci i jejím okolí.

Autor: Jan Štorkán

Doba vzniku znaku: udělen 19. ledna 2007; rozhodnutí č. 15

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 73; dolnibrusnice.sweb.cz

---

28. Dolní Dvůr

Okres: Trutnov

Poloha: 4 km severovýchodně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 371

Historie: Vznik Dolního Dvora se datuje k roku 1945, kdy obec dostala oficiálně svůj název. Do té doby se jmenovala Niederhof a byla osídlena převážně Němci. Samotné osidlování území budoucí obce započalo někdy na začátku 14. století.

Znak: Ve stříbrno-červeně šikmo děleném štítě zlatý střední štítek, v něm černá zkřížená hornická kladívka na hnědých topůrkách. Na horním okraji štítu dva jehličnaté stromy přirozené barvy.

Výklad: Hornická kladívka značí hornickou tradici.

Jehličnaté stromy značí polohu obce v Krkonoších.

Autor: úpravu projednával PhDr. Karel Müller

Doba vzniku znaku: udělen 28. listopadu 2000; rozhodnutí č. 74

Literatura a prameny: Čarek, Jiřím *Městské znaky*, s.123; www.dolnidvur.cz

---

29. Dolní Kalná

Okres: Trutnov

Poloha: 10 km jižně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 679

Historie: Nejstarší zpráva o Kalné, zmiňující zdejší farní kostel, je již z roku 1352. Prvním známým majetníkem obce byl Petr ze Zásady. K úřednímu rozdělení obce na Horní a Dolní Kalnou došlo roku 1849 za knížete Karla Rohana. V roce 1976 se obce sloučily a v roce 1990 opět osamostatnily.

Znak: V zeleném štítě pod stříbrnou vlnitou hlavou s červeným vlnitým břevnem je stříbrná zúžená krokev nad knížecí čepicí

Výklad: Červené vlnité břevno je znamení symbolizující název obce odvozený od Kalenského potoka, jehož voda je po deštích do červena zakalena místní hlínou.

Trojúhelníkovitý symbol krokev vyjadřuje možný původ názvu obce Slemenno. Slovem „slémě“ (slemenno) se ve staré češtině označoval trám ve hřbetu střechy, v přeneseném významu též hřeben hory, zalesněný kopec.

Symbol knížecí čepice je atributem svatého Václava, jemuž je zasvěcen farní kostel a jehož vyobrazení se nachází na historických pečetích obce i farnosti.

Hlavními tinkturami jsou zelená – barva venkovské krajiny a červená – symbolizující červenou hlínu a barvu zakaleného potoka.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 26. května 2011; rozhodnutí č. 16

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 392; Bajer, Josef. *Dolní Kalná a Slemeno*; www.dolnikalna.cz

---

30. Dolní Lánov

Okres: Trutnov

Poloha: 5 km jihovýchodně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 732

Historie: Nejstarší zmínky o Lánově pochází z roku 1355, kdy jeho jméno čteme jako Lagnow nebo Lagnaw. Někteří historikové dokonce uvádějí, že již před rokem 1300 na Malém Labi vznikla osada Lánov. V té době vzniká pravděpodobně jedna obec, která se později dělí na tři samostatné a to Horní, Prostřední a Dolní Lánov.

Znak: Stříbrno-zeleně dělený štít. Nahoře doleva obrácený modře oděný kovář v černé zástěře a vysokých botách probodává červeným oštěpem vzpřímeného černého medvěda s červenou zbrojí. Mezi nimi dole červená podkova. Dole stříbrné vlnité břevno.

Výklad: Podle pověsti kovář probodl medvěda, který napadl jeho stavení za kruté zimy (tento motiv pochází z pozdněgotického reliéfu na věži dolnolánovského kostela a v minulosti se již uplatnil na obecních razítkách).

Podkova odkazuje k výrobě železa a jeho kování v obci.

Stříbrné vlnité břevno značí tok Malého Labe.

Autor: Stanislav Kasík

Doba vzniku znaku: udělen 15. listopadu 2005; rozhodnutí č. 62

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 497; www.dolnilanov.cz

---

31. Dřevěnice

Okres: Jičín

Poloha: 6 km severovýchodně od Jičina

Počet obyvatel: 206

Historie: První písemné zprávy o Dřevěnici, spíše o vlastnících statku Dřevěnice, jsou zapsány v zemských deskách a pocházejí ze 14. století. Z roku 1387 pochází první zmínka

o vsi Dolany (nynější část Dolánky). Rytířská tvrz náležela tehdy nižšímu šlechtici vladykovi Otíkovi z Dřevěnice.

Znak: Ve stříbrném vydutém klínu červeno - černě polceného štítu zelená lípa s černým kmenem, klín provázen dvěma stříbrnými osmihrotými hvězdami.

Výklad: Lípa představuje doslovný heraldický přepis hlavního motivu obrazu staré obecní pečeti doložené otisky v první polovině 19. století.

Vydutý klín je odvozen z erbu nejstarších doložených majitelů tvrze z období 14. a 15. století, pánů z Dřevěnice.

Osmihrotá hvězda pochází z erbu hrabat ze Šternberka.

Místní části Dolánky a Dřevěnice jsou vyjádřeny počtem figur ve znaku - to jsou dvě části štítu rozdělené klínem a dvě hvězdy.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 30. listopadu 2007; rozhodnutím č. 28

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 167; www.drevenice.wu.cz

---

32. Dvůr Králové nad Labem

Okres: Trutnov

Poloha: 16 km jihozápadně od Trutnova

Počet obyvatel: 16 101

Historie: Prvním písemnou zmínkou, že město existovalo, je spis z 27. července 1270. Královským městem byl Dvůr jmenováno Janem Lucemburským v roce 1340. Václava IV. roku 1400 zapsal Dvůr své manželce, královně Žofii. Od tohoto roku se město stalo věnným městem českých královen - Dvorem Králové.

Znak: V červeném štítě volná hradba s prázdnou otevřenou branou se zlatými vraty a vytaženou zlatou mříží. Z hradby vyrůstají dvě věže, každá s černým oknem, cimbuřím a červenou valbovou střechou se zlatými makovicemi. Mezi věžemi dvouocasý korunovaný lev se zlatou zbrojí. Vše stříbrné, hradba a věže kvádrované.

Výklad: Městský znak neznázorňuje skutečnou podobu města, ale pouze obecnou heraldickou figuru, stylizovanou podobu města.

Figura českého lva značí, že město patřilo králi.

Doba vzniku znaku: První znak byl udělen králem Václavem IV. v roce 1398. Postupem času v jeho podobě docházelo k různým, méně či více podstatným, změnám. Jeho současná

podoba se používala řadu let, ale oficiálně nebyla nijak schválena, a proto byl znak městu oficiálně udělen Parlamentem ČR 11. dubna 2008, rozhodnutím č. 30.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří, *Městské znaky*, s.129; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s.184; Víták, Antonín. *Dějiny kralovského věnného města Dvora Králové*; Janoušek, Pavel. *Dvůr Králové nad Labem*; www.mudk.cz

---

33. Hajnice

Okres: Trutnov

Poloha: 8 km jižně od Trutnova

Počet obyvatel: 958

Historie: První písemná zpráva pochází z roku 1260, kdy se o Hajnici píše jako o městečku. Podle místní kovárny a brusírny prý vznikl název Brusnice, německy pak Deutsch – Prausnitz a posléze dnešní Hajnice.

Znak: V modrém štítě vyrůstá ze zeleného trojvrší s prostředním nižším vrchem stříbrná věž s dřevěným podbitím a špičatou střechou přirozené barvy, provázená dvěma smrky přirozené barvy. V trojvrší stříbrný květ lnu.

Výklad: Kostelní věž symbolizuje starobylou památku v obci, věž kostela sv. Mikuláše.

Dva stromy připomínají název obce.

Zelené trojvrší symbolizuje polohu obce.

Květ lnu odkazuje na tkalcovství jakožto někdejší typické zaměstnání obyvatel obce.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 19. ledna 2007, rozhodnutím č. 15

Literatura a prameny: www.hajnice.cz

---

34. Havlovice

Okres: Trutnov

Poloha: 12 km jihovýchodně od Trutnova

Počet obyvatel: 932

Historie: Havlovice se prvně připomínají při prodeji vízmburského panství v letech 1516 – 1518, kdy jej Petr z Adršpachu a Dubé prodává Janu Špetlovi z Janovic a Náchoda. První písemně doložená zmínka pochází z roku 1545. Havlovice až do roku 1849 byly součástí náchodského panství. Poté patřila ves do okresního hejtmanství Nové Město nad Metují. Název obce Havlovice je odvozen pravděpodobně od jména jejího lokátora Havla.

Znak: V modrém štítě stříbrná kvádrovaná hradba s cimbuřím a prolomenou branou s červeným ostěním a vytaženou zlatou mříží. Vpravo z hradby vyrůstá stříbrná věž s cimbuřím a černým gotickým oknem s červeným ostěním, provázená vlevo zlatým třmenem.

Výklad: Podobizna hradu Vízmburku.

Zlatý třmen je se znakem zakladatele pana Tasa z rodu erbu zlatého třmene.

Užití tinktury jsou rodovými barvami rodu erbu zlatého třmene.

Autor: Josef Vik

Doba vzniku znaku: udělen 18. června 2003, rozhodnutím č. 23

Literatura a prameny: www.havlovice.cz

---

35. Hejtmánkovice

Okres: Náchod

Poloha: 2 km severozápadně od Broumova

Počet obyvatel: 654

Historie: Kolem roku 1296 (zakládací listina se nedochovala, ale je to známo z poznámek opata Bavora) vznikají dvě osady Voigtsdorf a Voigtsbach. Ke spojení obou obcí došlo ve druhé polovině 17. století. V dochovaných zápisech je jméno obce v mnoha podobách, od Haitfolksdorf v zápisech opata Bavora až po poslední Hauptmansdorf, kterému odpovídá i česká podoba.

Znak: V modrém štítě pod stříbrnou hlavou se třemi červenými růžemi se zlatými semeníky a zelenými kališními lístky otevřená stříbrná burgundská přilba se zlatým zdobením a červeným vyložení, podložená dvěma šikmo a kosmo vztyčenými zlatými cepy s položenými odvrácenými tlouky.

Výklad: Přilba s dvěma cepy je převzata ze znaku obce, užívaný snad zdejšími německými usedlíky před 2. světovou válkou.

Tři červené růže pocházejí ze znaku broumovských benediktinů.

Barvy jsou také voleny podle znaků Broumovska, které spojovala činnost benediktinů.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 25. listopadu 2003; rozhodnutím č. 31

Literatura a prameny: www.hejtmankovice.cz

---

36. Heřmanice

Okres: Náchod

Poloha: 3 km severně od Jaroměře

Počet obyvatel: 391

Historie: Heřmanice se připomínají v deskách zemských roku 1352 jako samostatné zemské zboží, které držel hradecký purkrabí Rupert. Na zdejší tvrzi se narodil 14. září 1583 Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna.

Znak: V modro-červeně děleném štítě nahoře zlatá vykračující lvice s červenou zbrojí, dole stříbrná vidlice provázená podél ramen čtyřmi (2,2) stříbrnými květy heřmánku se zlatými středy.

Výklad: Kráčející zlatá lvice odkazuje na rod Valdštejnů.

Stříbrná vidlice značí soutok Labe a Běluňky.

Květy heřmánku symbolizují čtyři části obce - Heřmanice, Slotov, Brod a Běluň; a zároveň jsou mluvícím znamením.

Kombinace červené a stříbrné tinktury symbolizuje rod pánů ze Sloupna.

Autor: Miroslav Hirsch

Doba vzniku znaku: udělen 21. září 2005; rozhodnutím č. 60

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 214; www.obec-hermanice.cz

---

37. Heřmánkovice

Okres: Náchod

Poloha: 4 km severně od Broumova

Počet obyvatel: 489

Historie: První písemná zmínka o existenci obce je z roku 1353, jako součást benediktinského panství. Od roku 1849 je samostatnou obcí. Německý název v překladu znamená Heřmanova ves.

Znak: V modrém štítě zvýšený stříbrný hrot, v něm zelený uťatý javor provázený u kmene dvěma červenými růžemi se zlatými semeníky a zelenými kališními lístky. Hrot je provázen zlatými ostrvovými břevny.

Výklad: Stylizovaný javor, respektive jeho listy jsou narážkou na jméno okolních vrchů, Javoří hory.

Ostrvovitá břevna, růže a tinktury vycházejí z erbovní symboliky broumovských benediktinů.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 13. května 2003; rozhodnutím č. 22

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 215; www.hermankovice.cz

---

38. Holovousy

Okres: Jičín

Poloha: 4 km západně od Hořic

Počet obyvatel: 525

Historie: První písemná zmínka se datuje k roku 1260. Podle pověsti, nese jméno po zakladateli, který měl hebkou bezvousou tvář, tudíž mu říkali Holovous.

Znak: V zeleném štítě zlaté jablko.

Výklad: Jablko, protože obec je známá lokální odrůdou jablka Holovouské malinové. Od roku 1951 sídlí v obci Výzkumný šlechtitelský ústav ovocnářský.

Autor: Oskar Teimer

Doba vzniku znaku: udělen 3. dubna 1996; rozhodnutím č. 99

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 231; www.holovousy.cz

---

39. Horní Kalná

Okres: Trutnov

Poloha: 6 km jižně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 351

Historie: Nejstarší zpráva o Kalné, zmiňující zdejší farní kostel, je z roku 1352. K úřednímu rozdělení obce na Horní a Dolní Kalnou došlo roku 1849. V roce 1976 se obce sloučily a v roce 1990 opět osamostatnily.

Znak: Ve stříbrném štítě pod zvýšeným červeným vlnitým břevnem modré hrotité trojvrší, v něm kosmý mlátek šikmo podložený kladivem, obojí stříbrné se zlatými topůrkami.

Výklad: Červené vlnité břevno vyjadřuje klasickou, červenou zeminou zakalený Kalenský potok podle kterého má obec název.

Modré trojvrší vyjadřuje kopcovitý, podhorský terén.

Mlátek s kladívkem připomínají dnes již zaniklou hornickou tradici v obci.

Autor: Miroslav Hirsch

Doba vzniku znaku: udělen 25. března 2005; rozhodnutí č. 52

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s.392; www.hornikalna.cz; Archiv Poslanecké sněmovny, Sbíрка udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16, složka obce Horní Kalná

---

40. Horní Maršov

Okres: Trutnov

Poloha: 13 km severozápadně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 351

Historie: První písemná zmínka o existenci obce Maršov pochází z roku 1466. Tehdy královský hejtman v Trutnově Hanuš z Varnsdorfu udělil Matesovi Behmerovi „hamr v Kalné Vodě a rudu železnou v Maršově“.

Znak: V zeleném štítě turnajský helm se zlato-stříbrnými příkrývadly, v klenotu vyrůstající zlatá postava Spravedlnosti držící v pravici vztyčený stříbrný meč se zlatým jílcem a v levici zlaté miskové váhy. Na hlavě má stříbrný turnajský helm se stříbrno-zlatou točenicí a třemi červenými pštrošími pery.

Výklad: Znaková figura je inspirována obrazem maršovské pečeti.

Najít souvislost s figurou Spravedlnosti by bylo možné na dodnes stojící budově bývalého soudu (okresní a berní úřad byl v Maršově zřízen v roce 1852).

Červená pštroší pera jsou převzata od štítonošů erbu hrabat z Aichelburgu, s nimiž je spojen nebývalý rozvoj obce v druhé polovině 19. století.

Zelená barva štítu může být vyložena jako barva lesů, zalesněných hor - je barvou jak horníků, tak dřevorubců, kteří v minulosti tvořili statistickou profesní většinu obyvatel.

Autor: Stanislav Kasík

Doba vzniku znaku: udělen 27. února 2004; rozhodnutí č. 34

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 587; www.hornimarsov.cz

---

41. Horní Radechová

Okres: Náchod

Poloha: 2 km západně od Hronova

Počet obyvatel: 495

Historie: První písemná zpráva o obci Horní Radechová pochází z roku 1402, kdy obec byla povinna platit kaplanovi z Náchoda za sloužení mší.

Znak: V modrém štítě červeno-stříbrně polcený kůl, přes něj stříbrno-červeně polcená orlice se zlatou zbrojí a jetelovitě zakončeným perizoniem. V dolní části kůl a orlice provlečeny zlatým tkalcovským člunkem.

Výklad: Orlice pochází z erbu náchodských pánů z Janovic.

Tkalcovský člunek je atribut tkalcovství v obci.

Červeno-stříbrný kůl značí spojení Horní Radechové a Slavíkova.

Modrá barva značí místní potok Radechovku.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 27. února 2004; rozhodnutím č. 34

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 746; www.obechr.com

---

42. Hořenice

Okres: Náchod

Poloha: 2 km severně od Jaroměře

Počet obyvatel: 173

Historie: Ves Hořenice se poprvé písemně připomíná v roce 1500. Dlouho patřila pod Jaroměř, až po roce 1848 se staly Hořenice samostatnou katastrální obcí.

Znak: V červeném štítě polovina stříbrného lva se zlatou zbrojí a jazykem držícího zlatý obilný snop nad zvýšenou stříbrnou cimbuřovou patou s modrým zúženým vlnitým břevnem nad modrým květem lnu se stříbrným středem.

Výklad: Obilné snopy či obilné klasy jsou obrazem historického pečetního znamení.

Květ lnu připomíná tradici textilní výroby, tkalcovství a zpracování lnu.

Cimbuřová pata štítu odkazuje na hořenickou tvrz.

Vlnité břevno symbolizuje především polohu obce na pravém břehu řeky Labe, avšak současně tento symbol vody připomíná rovněž hořenický mlýn či místní památku, sochu sv. Jana Nepomuckého.

Polovina lva se tu představuje jakožto derivát městského znaku Jaroměře, k jejímuž městskému panství tvrz náležela po několik staletí.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 24. února 2011; rozhodnutím č. 13

Literatura a prameny: www.horenice.cz

---

43. Hořice

Okres: Jičín

Poloha: 14 km jihozápadně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 9 030

Historie: Osada na vrchu Gothard se připomíná již roku 1143. Jako poddanské městečko jsou Hořice poprvé doloženy roku 1365. Po ničivém požáru roku 1846 nastává proměna Hořic ve skutečné město.

Znak: Na červeném štítě je stříbrná hradební zeď z kvádrů, v jejímž středu stojí rovněž stříbrná věž. Zeď vrcholí cimbuřím o pěti stínkách po každé straně věže. V přízemí věže je otevřená, uvnitř červená malovaná brána se zlatými, černě kovanými vraty a vytaženou černou mříží. Nad branou jsou dvě malá okénka a nahoře velké, křížem dělené okno. Věž vrcholí zdola šikmo seříznutou valbovou střechou modré barvy se zlatými makovicemi.

Výklad: Městský znak tedy neznázorňuje skutečnou podobu města, ale pouze obecnou heraldickou figuru, stylizovanou podobu města, která je v různých obměnách pro městskou heraldiku nejtypičtějším symbolem.

Doba vzniku znaku: Kdy město získalo znak, není známo, stalo se tak však nejspíše počátkem 16. století, jak dokazují pečeti.

Literatura: Tomíčková, O. Bukač, V. *Hořice odedávna dodneška*, s. 7, s. 13-14; Tomíčková. *Hořice - město kamenné krásy a sladkých trubiček* dostupné na www.horice.org/cz/historie-mesta; Čarek, Jiří, *Městské znaky*, s. 152

---

44. Hostinné

Okres: Trutnov

Poloha: 13 km západně od Trutnova

Počet obyvatel: 4 684

Historie: První písemná zmínka je záznam v knize konceptů královských listin v souvislosti se sporem týkajícím se vysvěcení zdejšího kostela, není však datována. Zápis

byl odborníky datován do období mezi roky 1265 - 1270. V této době je město připomínáno pod názvem Arnau - Orlí hnízdo. Prvními majiteli města byli čeští králové. Hostinné je známé dlouholetou tradicí výroby a zpracování papíru. První papírna založena roku 1835.

Znak: V modrém štítě na zeleném trávníku stříbrná kvádrovaná městská hradba. Prostřední část hradby mírně vystupuje, je zakončena cimbuřím o třech červeně krytých stínkách s kulatými střílnami a prolomena otevřenou branou bez vrat, s vytaženou stříbrnou mříží s černými hřeby. Nižší postranní části hradby mají po dvou obdobných stínkách. Nad zdí vystupují dvě stříbrné čtyřhranné věže, viditelné ze dvou stran, se dvěma okny po každé straně v horním a jedním oknem v dolním poschodí, zakončené červenou sedlovou střechou. Za hradební zdí vykořeněná lípa přirozených barev, jejíž horní díl kmene a koruny je viditelný nad hradbou mezi věžemi, dolní část s kořeny pak v bráně. Na vrcholu stromu sedí brunátná orlice s pozvednutými křídly. Před zdí po stranách brány stojí dva vousatí obři přirozených barev, v modrých kalhotách, hnědém kabátci, zpevněném ocelovými pásy, s kroužkovou sukní a okovaných botách. Každý z obrů jednou rukou drží kmen lípy nad hradbou, druhou rukou pak o zem opřený štít. Na pravém štítě v červeném poli stříbrný, doleva obrácený lev se zlatou zbrojí a korunou, na levém štítě ve zlatém poli černá, doprava obrácená orlice se stříbrnou jetelovou pružinou na hrudi.

Výklad: Městský znak znázorňuje stylizovanou podobu města.

Strom s orlicí je mluvícím znamením a značí název města.

Dva obři se štíty byli přidáni Marií Terezií a symbolizovali moc vládkyně jako české královny a jako císařovny.

Pravý obr (heraldicky) měl na štítě českého lva, levý císařského černého orla pod korunou na zlatém štítě. Tuto podobu měl znak města Hostinného v letech 1759 - 1910. Byl mezitím potvrzen rakouským ministerstvem vnitra v roce 1906. Po rozpadu Rakouska-Uherska ztratil znak na štítě levého obra svůj smysl, ale jeho podobě nebyla věnována pozornost. Tak se stalo, že při opravě radnice byl namalován na pravém štítě lev jednoocasý, na levém štítě pak byla namalována černá orlice (snad podle Widimského, který ji vysvětluje jako "staročeský znak sv. Václava").

Doba vzniku znaku: Doba udělení znaku není známa, ale existenci dokládají pečeti. Po sto let trvajících prosbách vyhověla Marie Terezie 20. června 1759 žádosti poddaných a potvrdila svobody města i znak. Potvrzen rakouským ministerstvem vnitra v roce 1906.

Literatura a prameny: Javora; Zelenka. *Sudetendeutsches Wappenlexikon*. s. 27; hostinne.info/historie/ds-50/p1=1433; Čarek, Jiří, *Městské znaky*, s. 154; Koláček, Luboš. *Tajemné stezky. Podkrkonoší*, Praha, s. 139-146

---

45. Hronov

Okres: Náchod

Poloha: 7 km severně od Náchoda

Počet obyvatel: 6 165

Historie: První písemná zmínka o Hronově pochází z roku 1359. je však přibližně o jedno století starší. V roce 1415 je uveden jako městečko, které až do roku 1848 patřilo k náchodskému panství. Jako město je Hronov uváděn od roku 1859.

Znak: V modrém štítě leží stříbrné divadlo

Výklad: Divadlo je symbol známých divadelních festivalů – Jiráskových Hronovů.

Autor: Podle návrhu akad. malíře Jiří Škopka, upraveného podle doporučení Komise pro otázku znaků měst při Archivní správě MV ČR.

Doba vzniku znaku: Podoba původního historického městského znaku se nedochovala, proto město používá upravený znak od roku 1972.

Litaretura: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s.160; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 297; www.mestohronov.cz/z-historie/clanek/z-historie-hronova; Hladký, Ladislav. *O pečeti, znacích a praporech. Pečeť, znaky a prapor města Hronova*

---

46. Hynčice

Okres: Náchod

Poloha: 3 km východně od Meziměstí

Počet obyvatel: 170

Historie: Vznik obce je zaznamenán 31. srpna 1255, kdy opat břevnovsko-broumovského kláštera Martin předal německému vůdci kolonistů Frichelovi k usídlení jeho družiny a k hospodaření lesní pozemky při řece Stěnavě v rozloze zhruba dnešních 140 ha.

Znak: V modrém štítě dolů lomené stříbrné břevno se třemi modrými květy lnu, podložené zlatou berlou se stříbrným sudariem do stran.

Výklad: Opatská berla, kombinace modré a stříbrné jsou připomínkou někdejší dlouhodobé klášterní vrchnosti broumovského benediktinského kláštera.

Květy lnu jsou tkalcovským symbolem, a obec vždy byla zemědělská.

Počet květů je nejenom symbolem kláštera, ale také se váže k bývalé kapli Nejsvětější Trojice.

Modrá barva a lomené břevno značí řeku Stěnavu, protékající katastrem obce.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 5. října 2004; rozhodnutím č. 45

Literatura a prameny: www.obec-hyncice.cz

---

47. Chomutice

Okres: Jičín

Poloha: 4 km jihozápadně od Ostroměře

Počet obyvatel: 628

Historie: Dnešní obec Chomutice je tvořena obcemi Chomutičky, Chomutice a Obora, které se sloučily v roce 1950 a 1960. Původně tu stály tvrze s přílehlými dvory a kolem se počaly tvořit osady, o kterých se dovídáme z poměrně chudých historických pramenů již ve 14. století. V záznamu Zemských desek se připomíná, že držitelem dvora byl v roce 1339 Přešek z Chomutic.

Znak: V zeleném štítě dvakrát stříbrno-modře vlnitě dělené vlnité břevno, provázené nahoře třemi zlatými podkovami a dole zlatým pluhem s koly.

Výklad: Dvakrát stříbrno-modře vlnité břevno má vztah ke třem vodotečím - Bukovka, Javorka a Lužánka.

Tři zlaté podkovy symbolizují tři historické hamry.

Zelený štít a zlatý pluh vyjadřují venkov a zemědělství.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 18. března 2003; rozhodnutím č. 17

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 322; www.podchlumi.cz/chomutice

---

48. Choteč

Okres: Jičín

Poloha: 5 km západně od Lázní Běláhrad

Počet obyvatel: 211

Historie: První písemná zmínka o obci se datuje k roku 1356 (Chotecz). Jako první majitel Chotče je v roce 1357 uváděn Petr z Chotče. Vznik jména obce se datuje přibližně do 11. století a je odvozován od vlastníka dvorce – Chotkův dvůr.

Znak: V modrém štítě utržená černo - stříbrně šachovaná hlava kozla s krkem.

Výklad: Šachovaná hlava kozla vychází z klenotu rodového erbu rodu Kulů z Chotče, kteří obec vlastnili od roku 1396 až do konce 16. století.

Modré pole štítu bylo zvoleno podle znaku řádu Pavlánů, kteří velmi ovlivnili život v obci po roce 1644.

Autor: Ing. Jaroslav Verner

Doba vzniku znaku: udělen 17. dubna 2009; rozhodnutím č. 46

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 325; www.chotec.cz

---

49. Chotěvice

Okres: Trutnov

Poloha: 2 km jihovýchodně od Hostinného

Počet obyvatel: 1 032

Historie: První písemná zmínka se datuje roku 1362. Název osady poukazuje na vladyku Chotěje, jehož čeleď žijící s ním na statku byla rodově nazývána Chotějovici.

Znak: V červeno-modře polceném štítě vpravo vidlice, vlevo kolo sv. Kateřiny, obojí stříbrné.

Výklad: Kolo je atributem sv. Kateřiny, které byl zasvěcen místní kostelík, který byl za totality zbořen.

Prává část štítu pochází z erbu Mikuláše z Kolína, který zdejšímu kraji vládl.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 19. května 1998, rozhodnutím č. 50

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 325; www.chotevice.cz

---

50. Chvaleč

Okres: Trutnov

Poloha: 10 km severovýchodně od Trutnova

Počet obyvatel: 604

Historie: Obec vznikla podle prvních písemných záznamů v roce 1329. Vlastníci a držitelé se v průběhu let střídali. Posledním byl od roku 1828 Jan Nepomuk Nádherný. Nádherným patřila Chvaleč do roku 1945.

Znak: Ve stříbrno-modře polceném štítě vpravo zlatá skála s modrým pramenem, s vyrůstající borovicí přirozené barvy, na níž stojí doleva obrácený černý pták. Vlevo svatý Petr ve stříbrném šatě, držící v levé ruce vztyčený zlatý gotický klíč

Výklad: Znak vychází z obecního razítka obce Chvaleč, na němž je znázorněna skála se stromem na vrchu. Na stromě sedí pták. Ze skály vytéká pramen. K obci Chvaleč byla v roce 1964 připojena obec Petříkovice, jejíž obecní pečeť byla historicky s obrazem sv. Petra, který držel v levé ruce obrácený kříž, v pravé pak svazek klíčů. Na jeho pravé ruce ještě sedí pták.

Autor: Jiří Škopek

Doba vzniku znaku: udělen 8. června 2004, rozhodnutím č. 37

Literatura a prameny: Archiv Poslanecké sněmovny, Sbíрка udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16, složka obce Chvaleč; www.chvalec.cz

---

51. Chválkovice

Okres: Náchod

Poloha: 5 km severozápadně od České Skalice

Počet obyvatel: 675

Historie: První písemná zmínka připomíná zdejší farní kostel postaven roku 1304.

Znak: V zeleném štítě pod stříbrnou cimbuřovou hlavou se šesti zelenými stínkami vykračující čáp přirozené barvy s červenou zbrojí.

Výklad: Figura čápa pochází z erbovního znamení Dobřenských z Dobřenic.

Figura cimbuřové hlavy se šesti zelenými stínkami vyjadřuje chválkovicou tvrz, a počet šesti vystihuje počet připojených místních částí.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 11. května 2006; rozhodnutím č. 70

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s.341

---

52. Jánské Lázně

Okres: Trutnov

Poloha: 12 km severozápadně od Trutnova

Počet obyvatel: 800

Historie: První historický zápis o obci pochází z roku 1300 a je obsažen v zemských deskách o majetku rodu Silbersteinů. Roku 1881 byla obec povýšena na městys a roku 1965 pak na město.

Znak: V červeno-stříbrně vpravo polceném štítě vpravo volný zlatý rákosový kříž, vlevo zvýšený modrý vrch, v něm stříbrné zřídlo.

Výklad: Bambusová hůl ukončená křížem je hlavním atributem sv. Jana Křtitele, jemuž je zde zasvěcena kaple.

Stříbrné vřídlo pod modrým vrchem označuje lázně pod vrcholem Černé hory.

Autor: Stanislav Kasík

Doba vzniku znaku: udělen 5. prosince 2005, rozhodnutím č. 60

Literatura: www.janskelazne.com/Historie.php?JAZYK=1; www.janske-lazne.cz,
www.freiheit.cz

---

53. Jaroměř

Okres: Náchod

Poloha: 19 km jihozápadně od Náchoda

Počet obyvatel: 12 739

Historie: Nejstarší písemná zpráva o Jaroměři pochází z roku 1126 z letopisu Kanovníka Vyšehradského. Listinou z roku 1307 byla Jaroměři potvrzena městská práva a zároveň od této doby patřila k věnným městům českých královen.

Znak: Na červeném štítě je stříbrná nekorunovaná lvice o jednom ocase se zlatým jazykem a zbrojí, obrácená ve skoku doprava, obklopená trnovou korunou ze dvou prutů zlaté barvy.

Výklad: Lvice v trnové koruně se vysvětlovala jako znamení nevěrnosti měšťanů, o které hovořila listina královny Barbory.

Doba vzniku znaku: Z popudu královny Barbory byla v polovině 15. století stará pečeť (dvě proti sobě obrácené stupňovité pyramidy) nahrazena novou, která se stala i městským znakem.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s. 178; www.jaromer.wz.cz

---

54. Jeřice

Okres: Jičín

Poloha: 4 km jihovýchodně od Hořic

Počet obyvatel: 407

Historie: V rámci historie se Jeřice poprvé připomínají v roce 1379 za vlády Václava IV.

Znak: V červeno-zeleně šikmým stříbrným vlnitým břevnem děleném štítě vpravo dóza na masti, vlevo čelně postavená radlice, obojí zlaté.

Výklad: Šikmé vlnité břevno symbolizuje říčku Bystřici.

Dóza na masti je symbol sv. Máří Magdalény, které je zasvěcen zdejší kostel.

Radlice je symbol zemědělství.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 13. listopadu 2002; rozhodnutím č. 13

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 363; www.obecjerice.cz

---

55. Jestřebí

Okres: Náchod

Poloha: 2 km východně od Nového Města nad Metují

Počet obyvatel: 164

Historie: První písemná zmínka o existenci osady, která po celé období feudalismu náležela k novoměstskému panství, pochází z roku 1459. Je možné že jméno Jestřebí vzniklo od hojného počtu dravců jestřábů, kteří v hlubokých lesích hnízili nebo od vypalování hvozdů získávání lesní půdy v zemědělskou půdu, tomu se říkalo, klučení nebo jestřebití.

Znak: V modrém štítě pod stříbrnou hlavou se třemi modrými květy lnu zlatý rozkřídlený jestřáb s ocasními pery provlečenými stříbrným tkalcovským člunkem, pod ním dvě přivrácená stříbrná lekna.

Výklad: Letící jestřáb je mluvícím znamením.

Tkalcovský člunek a lněné květy značí, že se zde obyvatelé živili hlavně tkalcovstvím.

Modrá barva symbolizuje řeku Metuji.

Dvě lekna jsou upravená figura z erbu Černčických z Kácova, prezentující příslušnost osady k někdejšímu novoměstskému panství.

Autor: Miroslav J.V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 25. listopadu 2003; rozhodnutím č. 31

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 365; www.jestrebinadmetuji.cz

---

56. Jetřichov

Okres: Náchod

Poloha: 2 km jihovýchodně od Meziměstí

Počet obyvatel: 429

Historie: Počátky existence Jetřichova (něm. Dittersbach, tj. Dětrichův potok) jsou spjaty s kolonizací Broumovska, prováděnou řádem břevnovských benediktinů. První dosud známá písemná zmínka o vsi pochází však až z roku 1395. Samostatnou obcí s vlastním obecním úřadem se Jetřichov stal až po zániku patrimoniálního zřízení, v roce 1850.

Znak: V modrém štítě stříbrný vlnitý kůl s červenou vlčí udicí, provázený dvěma zlatými ostrvemi, každá se třemi suky, jeden dovnitř a dva ven, levá obrácená.

Výklad: Vlčí udice (dvojitý hák) ve stříbrné barvě, se nacházel na znaku používaného obcí v předválečném období, kam byl přenesen snad z erbu jejího domnělého zakladatele.

Vlnitý kůl, v předválečném období modrý, symbolizoval potok, po němž dostala obec jméno.

Dvě ostrve pochází ze znaku břevnovského kláštera.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 31. května 2005; rozhodnutím č. 55

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 366; www.jetrichov.cz

---

57. Jičín

Okres: Jičín

Poloha: 34 km severovýchodně od Nymburka

Počet obyvatel: 16 888

Historie: Jičín poprvé uvádí listina z 1. srpna 1293. Je jmenován ve výčtu statků královny Guty Habsburské, z nichž má být odváděn desátek kostelu v Lysé nad Labem. Královským městem zůstal až do roku 1337. Král Václav II. povýšil Jičín na město v Brně 25. února 1302.

Znak: Na modrém štítě je stříbrná městská hradba s cimbuřím o čtyřech stínkách mezi dvěma věžemi. Hradba i věže jsou budované z kvádrů. V hradební zdi je brána s otevřenými zlatými vraty s černým kováním a s vytaženou zlatou mříží. Nad ní je malé

okénko. Věže jsou čtyřhranné se dvěma okny nad sebou, s cimbuřím o čtyřech stínkách. Mají špičaté červené střechy se zlatými makovicemi. Nad hradbou mezi věžemi je vartenberský štítek, tj. svisle půlený, pravé pole zlaté a levé černé.

Výklad: Městský znak neznázorňuje skutečnou podobu města, ale pouze obecnou heraldickou figuru, stylizovanou podobu města. Doplněnou o vartenberský štítek, pravděpodobně jako odkaz na Beneše z Vartenberka, zakladatele města.

Doba vzniku znaku: Kdy a od koho získal Jičín znak, není známo. Nejstarší otisk městské pečeti s vyobrazením popisovaného městského znaku pochází z roku 1579. Jičín nezískal svůj znak pravděpodobně nějakým formálním aktem, nýbrž osvojením, a to za Vartenberků. Profesor Vojtíšek uvádí, že barvy vrchnostenského štítu byly nepochybně měněny podle toho, jak se měnily vrchnosti.

Literatura a prameny: Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16, složka obce Veliš; www.jicin.org; Francek, Jindřich. *Dějiny Jičína*; Francek, Jindřich. *Z dějin města Jičína. Jičínské pečeti a znaky*; Kasík, Stanislav. *Vartenberkové a městské znaky*. In: Heraldika 14, s. 174-177

---

58. Jívka

Okres: Trutnov

Poloha: 4 km severovýchodně od Rtně v Podkrkonoší

Počet obyvatel: 597

Historie: První zmínkou o obci v roce 1356 se datuje historie vesnice, tehdy nazývané Wernherivilla. Osídlení obce má pravděpodobně souvislost s osídlováním kraje rodem erbu zlatého třmene, který ve 13. století držel Stárkovsko, panství Skály a Adršpach.

Znak: V modrém štítě zlatý třmen, přes něj obrácená stříbrná vidlice posázená šesti modrými květy lnu se zlatými středy

Výklad: Zlatý třmen z erbu prvních osídlenců kraje pánů Rubína a Bohuše ze Stárkova.

Obrácená vidlice symbolizuje trojcestí - křižovatku cest Náchodska, Broumova a Trutnovska.

Květy lnu představuje hlubokou tradici pěstování a zpracování lnu v obci.

Počet květů odpovídá počtu šesti katastrálních území, ze kterých se obec skládá - Horní Verněřovice, Dolní Verněřovice, Jívka, Janovice, Studnice a Hodkovice.

Autor: Miroslav Hirsch

Doba vzniku znaku: udělen 27. června 2001, rozhodnutím č. 87

Literatura a prameny: www.jivka.cz

---

59. Klášterská Lhota

Okres: Trutnov

Poloha: 5 km severozápadně od Hostinného

Počet obyvatel: 207

Historie: Ves vznikla pravděpodobně před polovinou 13. století. Původně snad nesla jméno Heinrichow (tedy Jindřichov), později je označována za Klášterec a pak Lhotu Klášterskou. Nejstarší historie obce je spojena s Vrchlabským proboštvím, který nedaleko dnešní obce směrem k Hostinnému založili před rokem 1250 opatovičtí benediktini.

Znak: Ve stříbrném štítě na červené patě benediktin v černém řádovém oděvu s kapucí, opírající se pravicí o dřevěnou hůl zakončenou křížem přirozené barvy.

Výklad: Pata je červená jako charakteristická barva zdejší půdy.

Figura benediktina je spojena s historií obce.

Autor: Jiří Louda

Doba vzniku znaku: udělen 21. září 2005; rozhodnutí č. 60

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 519; www.klasterskahlhota.cz

---

60. Kocbeře

Okres: Trutnov

Poloha: 3 km severovýchodně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 531

Historie: Nejstarší písemná známka pochází z roku 1410, v souvislosti s panstvím Choustníkovo Hradiště až do zániku feudálního systému.

Znak: V červeném štítě vyrůstá ze zlatého návrší se třemi smrky přirozené barvy stříbrný dvouocasý korunovaný lev se zlatou zbrojí a jazykem, držící zlatý latinský kříž s lipovitě zakončenými horními rameny.

Výklad: Lev držící kříž je převzat z historického pečetního znamení obce.

Symbolika přítomnosti českého lva spočívá ve vyjádření polohy obce u lesa Království.

Význam latinského kříže lze spatřovat ve slovní asociaci německého názvu obce (retten = zachránit/spasit).

Trojice lipových listů podtrhuje polohu obce u lesa Království a současně i počet dnešních místních částí obce, jimiž jsou Kocbeře, Nová Ves a Nové Kocbeře.

Na geografii obce poukazují rovněž figury návrší a lesa tvořeného třemi smrky.

Autor: Ing. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 17. června 2009; rozhodnutí č. 51

Literatura: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 423, vyjádření starostky Evy Rezkové

---

61. Kopidlno

Okres: Jičín

Poloha: 14 km jihozápadně od Jičína

Počet obyvatel: 2 258

Historie: První písemná zmínka pochází z roku 1322. V roce 1514 získalo Kopidlno od krále Vladislava II. statut města.

Znak: Na modrém štítě je doprava obrácená kozlí hlava s krkem a rohy; levá polovice hlavy, jeden roh a krk jsou černé, druhá polovice a druhý roh jsou bílé.

Výklad: Kozlí hlava na modrém poli je erbem Zikmunda z Kopidlna

Doba vzniku znaku: Znak udělen králem Ludvíkem Jagellonským 9. března 1523 na žádost Zikmunda z Kopidlna.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 203; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 434; www.kopidlno.cz

---

62. Královec

Okres: Trutnov

Poloha: 4 km východně od Žacléře

Počet obyvatel: 181

Historie: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1289 z listiny, kde kníže Bolko I. daroval Královec cisteriánům. Do roku 1946 nesla obec název Königshan. Obec byla v letech 1961 - 1993 součástí střediskové obce Bernartice. (z *emailu starosty obce Helmuta Anderse*)

Znak: V modrém štítě mezi dvěma sníženými stříbrnými hroty zlatá Merkurova okřídlená hůl.

Výklad: Obec Královec leží na Libavském sedle, také označováno jako Královecký průsmyk, a je vlastně průsmykem mezi Krkonošemi a Polskem.

Merkurova hůl v průsmyku vyjadřuje spojení do sousedního státu s hraničním přechodem.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 4. června 1998; rozhodnutí č. 52

---

63. Kramolna

Okres: Náchod

Poloha: 4 km severozápadně od Náchoda

Počet obyvatel: 1 049

Historie: Dnešní obec Kramolna je tvořena třemi částmi, které měly odlišný historický počátek. Nejstarší písemná zmínka je o části Trubějov, která je z roku 1402. Kdysi samostatná ves Kramolna patřila v minulosti k Náchodskému panství a nejstarší písemná zmínka o ní je z roku 1415. V roce 1850 došlo ke spojení Kramolny, Lhotek a Trubějova v jednu obec.

Znak: V modrém štítě průčelí kaple s prázdnými dveřmi a oknem, lucernou zakončenou křížkem, provázené třemi (2, 1) hvězdami, vše stříbrné.

Výklad: Obraz průčelí kaple je symbolem kapličky postavená k uctění památky Mistra Jana Husa.

Tři hvězdy značí počet místních částí - Kralomnu, Lhotky a Trubějov.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 15. dubna 2010; rozhodnutím č. 75

Literatura a prameny: www.kramolna.cz/Historie-obce/n-6/

---

64. Křinice

Okres: Náchod

Poloha: 2 km jihozápadně od Broumova

Počet obyvatel: 402

Historie: Vesnice byla založena roku 1255 jako součást klášterního panství Broumovska.

Znak: V modrém štítě stříbrné vlnité břevno provázené nahoře dvěma osmihrotými hvězdami a dole položenou ostrví se třemi suky (2,1), vše zlaté.

Výklad: Stříbrné vlnité břevno v modré poli značí vodu, protože je zde mnoho pramenů, které zásobovaly vodou i Broumovský klášter.

Osmihroté hvězdy symbolizují mariánský kult, ve kterém je postaveno několik místních kapliček.

Ostrev je symbol břevnovského kláštera, pod který obec v minulosti patřila.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 5. října 2004; rozhodnutím č. 45

Literatura a prameny: www.krinice.cz

---

65. Kunčice nad Labem

Okres: Trutnov

Poloha: 5 km jihovýchodně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 586

Historie: Vznik obce je kladen do 60. let 13. století. Počátky obce jsou spojeny s Vrchlabským proboštstvím. Patronkou proboštství byla královna Kunhuta a od jejího jména je odvozeno pravděpodobně i jméno obce. Vedle českého názvu obce se začíná od počátku 16. století objevovat název německý - Pelsdorf.

Znak: Ve stříbrno-zeleně sníženě děleném štítě nahoře vpravo vyrůstající listnatý strom a k němu krácející medvěd se zlatým náhubkem, vše přirozené barvy, dole stříbrné vlnité břevno.

Výklad: Listnatý strom s medvědem byli součástí starého pečetního znamení, vycházející z pověsti.

Zelený je trávník a na něm stříbrné břevno značí řeku Labe.

Autor: Jiří Louda

Doba vzniku znaku: udělen 25. března 2005; rozhodnutí č. 52

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 480; www.kuncice.cz

---

66. Lampertice

Okres: Trutnov

Poloha: 3 km východně od Žacléře

Počet obyvatel: 463

Historie: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1521.

Znak: Modro-stříbrný sníženě dělený štít, nahoře stříbrný odvrácený Beránek Boží, dole tři červené pletené úly vedle sebe.

Výklad: Beránek Boží hledící doprava je převzat z původního znaku, tak jak je uváděn na razítku obce z roku 1924. Předlohou pro novou úpravu znaku se stala plastika umístěná nad vchodem do bývalé školy.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 4. června 1998; rozhodnutí č. 52

Literatura a prameny: mesta.obce.cz/lampertice

---

67. Lánov

Okres: Trutnov

Poloha: 2 km východně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 1 725

Historie: První doklad o Lánově pochází z roku 1355. Již před rokem 1300 na Malém Labi vznikla osada Lánov, která se později rozdělila na tři samostatné obce - Horní, Prostřední a Dolní Lánov. Současná obec Lánov vznikla v roce 1960 sloučením Horního a Prostředního Lánova.

Znak: Dělený štít, v horní zelené polovině kovář v bílé haleně a hnědé zástěře a v botách probodávající modrým kopím hnědého vztyčeného medvěda, v dolním třikrát modro-stříbrně děleném poli zlatá podkova.

Výklad: Podle pověsti kovář probodl medvěda, který napadl jeho stavení za kruté zimy (tento motiv pochází z pozdněgotického reliéfu na věži dolnolánovského kostela).

Podkova odkazuje k výrobě železa a jeho kování v obci.

Modro-stříbrné dělení se vztahuje k toku Malého Labe.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 4. června 1998; rozhodnutí č. 52

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 407; www.lanov.cz

---

68. Lázně Bělohrad

Okres: Jičín

Poloha: 16 km východně od Jičína

Počet obyvatel: 3 734

Historie: Dnešní Lázně Bělohrad vznikly z osady Nová Ves, o níž první zprávy pocházejí z roku 1354. 2. května 1722 povýšil císař Karlem VI. Novou Ves na městys s názvem Bělohrad na žádost Bertholda Viléma z Valdštejna. V roce 1885 zde byly založeny lázně hraběnkou Annou z Asseburgu. Městem je od roku 1962.

Znak: Štít svísele rozpoltný, červený a stříbrný. V každém poli stojí na dvou zelených pahorcích dvouocasý nekorunovaný doprava obrácený lev, držící před sebou v pravé tlapě jehličnatý strom a v levé tlapě strom listnatý. Stromy jsou v přirozené barvě, lvi ve střídavých barvách k barvě pole, tedy v pravém červeném poli je lev stříbrný, v levém stříbrném poli červený.

Výklad: Polcený štít s figurami lvů ve střídavých barvách zajisté vychází z erbu Valdštejnů, majitelů panství. Ale proč drží stromy a použití tinktur je nejasné.

Doba vzniku znaku: Udělen při povýšení na městečko 2. května 1722, na žádost Bertholda Viléma z Valdštejna, císařem Karlem VI.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 219; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 14; www.lazne-belohrad.cz

---

69. Libáň

Okres: Jičín

Poloha: 6 km severozápadně od Kopidlna

Počet obyvatel: 1 679

Historie: Libáň je starobylé město v listinách 14. století nazývaná Lubaň později Ljuban. Městem je nazývána od roku 1340 do roku 1945, poté opět od 26. listopadu 1999.

Znak: Na červeném štítě je u spodu zlaté trojvrší a na něm uprostřed je stříbrná hradební zeď z kvádrů, s cimbuřím o třech stínkách, se dvěma okrouhlými okny pod ním a s branou zavřenou černými vraty, na nichž visí zámek a nad ním je špicemi dolů obrácená stříbrná podkova. Po obou stranách stojí pak z kvádrů stavěné stříbrné okrouhlé věže, každá s klíčovou střílnou v přízemí, se dvěma okénky vedle sebe v poschodí, se třemi stínkami cimbuří a se stříbrnou helmicovou střechou se zlatou makovicí a hrotem. Mezi věžemi stojí

na cimbuří jelen v přirozené barvě s pravou přední nohou pozvednutou a s parohy o sedmi špicích.

Výklad: Městský znak neznázorňuje skutečnou podobu města, ale pouze stylizovanou podobu města. Figura podkovy a jelena snad odkazuje na někdejší majitele.

Doba vzniku znaku: Udělen při povýšení Maxmiliánem II. na město roku 1574, zásluhou majitele města Jiřím Pruskovským z Pruskova.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. ?; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 529; www.mestoliban.cz

---

70. Libuň

Okres: Jičín

Poloha: 7 km severozápadně od Jičina

Počet obyvatel: 802

Historie: První písemné zprávy o obci jsou již z druhé poloviny 14. století. Zajímavé je, že sousední osada Čimyšl byla v té době městečkem. V tomto období patřila Libuň pánům z Vartenberka, trosecké vrchnosti. Ke konci 15. století měli panství v držení kostečtí Zajícové z Házenburka, později Šelmberkkové a Bibrštejnové.

Znak: V modrém štítě nad dvěma břevny kalamář s šikmo zatknutým brkem, kosmo podložený vztyčeným mečem, vše stříbrné. Nahoře šest (5,1) zlatých hvězd.

Výklad: Pět hvězd v hlavě znaku znamená části obce - Březka, Jivany, Libunec, Svatý Petr a Šidloby.

Šestá hvězda v křížení brku a meče značí Libuň.

Kalamář je symbolem tradice písemnictví a písmáctví v obci, nejznámější osobností je Páter Antonín Marek, zvaný Libuňský jemnostpán.

Zkřížený meč je atributem sv. Martina, patrona místního kostela, dominanty Libuně.

Stříbrná břevna v dolní části znaku i praporu jsou symbolem vodotečí a potoků protékajících všemi částmi obce.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 11. února 2004; rozhodnutím č. 33

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 540; www.libun.cz

---

71. Litoboř

Okres: Náchod

Poloha: 6 km jihozápadně od Červeného Kostelce

Počet obyvatel: 113

Historie: Ve 2. polovině 12. století tuto část severovýchodních Čech získal do svých mocenských zájmů mocný rod z Kladska. K jeho představitelům patřil i Lutobor, jehož jméno se odráží v názvu obce. Tvrz litobořská se poprvé připomíná v roce 1369 Ješkem z Litoboře.

Znak: Ve stříbrno-zeleně doleva stupněm děleném štítě nahoře červený korběl, dole stříbrná utržená kohoutí hlava s červenou zbrojí.

Výklad: Stupňovité dělení štítu pohází z erbu rodu Litoborských.

Zelená barva symbolizující zemědělský charakter, tak i lesnaté okolí obce.

Korběl je převzat z erbu rodu Žehušických z Nestajova.

Kohoutí hlava transformována z erbu rodu Straků z Nedabylic.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 30. listopadu 2007; rozhodnutím č. 28

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 551; litobor.webnode.cz

---

72. Lukavec u Hořic

Okres: Jičín

Poloha: 3 km severozápadně od Hořic

Počet obyvatel: 287

Historie: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1440. Původně šlo o bývalou tvrz, sídlo Lukaveckých z Lukavce.

Znak: Ve zlatém štítě levý červený stupeň, nahoře modrá lovecká trubka s řemením, nátrubkem doprava, ve stupni vlevo podkovovitě stočený stříbrný úhoř.

Výklad: Znak je složen z figur významných rodů, které vlastnily jednotlivé části dnešní obce Lukavec u Hořic.

Připomínkou osady Dobeš je červený stupeň, který nosili ve štítě Litoborští z Chlumu.

Lukavec zastupuje lovecká trubka z erbu rodu Lukaveckých z Lukavce.

Modrá v kombinaci se zlatou byla barvou Valdštejnů.

Místní část Černín představuje figura do podkovy stočený úhoř z erbu rodu Černínů z Černína.

Stříbrno-červená kombinace znaku připomíná barvy znaku pánů Litoborských z Chlumu.

Autor: Ing. Jaroslav Verner

Doba vzniku znaku: udělen 13. května 2003; rozhodnutím č. 22

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s.574

---

73. Lužany

Okres: Jičín

Poloha: 8 km východně od Jičína

Počet obyvatel: 585

Historie: První písemná zmínka pochází z roku 1052. Ve 14. století se píše o Lužanech jako o veliké vesnici. Jméno vzniklo asi tím, že je obec postavena v mělkém údolí, kde se nacházely četné louže. Jiní odvozují jméno obce od luhů.

Znak: Ve zlato-červeně děleném štítě modré břevno provázené nahoře dvěma černými liliemi, dole zlatým tlapatým latinským křížem.

Výklad: Černé lilie jsou odvozeny ze znaku premonstrátského kláštera v Praze na Strahově.

Zlatá a modrá tinktura vyjadřuje letní rekreační oblast.

Modré břevno symbolizuje rekreační oblast a zároveň mokřiny, které na katastru v minulosti byly.

Červená spodní část se zlatým křížem symbolizuje staroboleslavskou kapitulou jako základ vzniku obce.

Tři obecné figury, stejně jako tři pruhy vyjadřují tři části obce .

Červená tinktura vyjadřuje klasickou barvu ornice této lokality.

Autor: Miroslav Hirsch

Doba vzniku znaku: udělen 9. dubna 2002; rozhodnutím č. 104

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 557; www.luzany.cz

---

74. Machov

Okres: Náchod

Poloha: 7 km severovýchodně od Hronova

Počet obyvatel: 1 132

Historie: Nejstarší písemná zpráva o Machově pochází z roku 1354, kdy v textu latinské listiny je obec Machov zmíněna již pod svým dnešním názvem. Ten vznikl ze staročeského

jména Mach, které bylo tehdy užíváno jako domácí zkrácená podoba křestního jména Matěj. Krátce před husitskými válkami je doložen ještě jako vesnice, ale někdy v polovině 15. století se pro něj podařilo Janu Machovskému a z Adršpachu získat statut městečka.

Znak: V modrém štítě stříbrná budova s prolomenou černou branou a červenou valbovou střechou se dvěma zlatými makovicemi. K budově přiléhají dvě stříbrné věže, každá s prolomenou černou branou, černým obloukovým oknem a červenou bání se zlatou makovicí s křížkem.

Výklad: Jedná o historický znak, který byl v roce 2003 pouze právně kodifikován a graficky zpodobněn. Znak je doložen obrazem pečeti z roku 1762.

Autor: Ing. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 18. března 2003; rozhodnutím č. 17

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 579; *Pamětní kniha městyse Machov I. 1930 - 1932 (1950)*, SOkA Náchod; www.machov-obce.cz

---

75. Malá Úpa

Okres: Trutnov

Poloha: 6 km severovýchodně od Pece pod Sněžkou

Počet obyvatel: 153

Historie: První zmínka o obci pochází z roku 1566. Byla založena dřevaři. V roce 1609 byla těžba dřeva v Krkonoších zastavena, protože většina porostů byla vymýcena. Z části dřevařů se stali osadníci, jejichž hlavní činností a obživou byl chov hovězího dobytka a koz. Dalším zdrojem obživy bylo v pašování.

Znak: V zeleném štítě nad modrou vlnitou patou stříbrný vrch s průčelím dřevěného kostela přirozené barvy s červenou bání, nad ním zkřížené stříbrné sekery na topůrkách přirozené barvy.

Výklad: Modrá vlnitá pata představuje řeku Malá Úpa, a je mluvícím znamením.

Stříbrný vrch představuje Sněžku, která leží v katastru obce.

Dřevěný kostelík sv Petra a Pavla, který představuje dominantu obce, je nejvýše položeným kostelem v České republice.

Zkřížené sekery odkazují na dřevařskou tradici a k dřevařům.

Zelená barva štítu znázorňuje louky, veškerou zeleň a zemědělský ráz obce.

Autor: Arnošt Drozd

Doba vzniku znaku: udělen 7. října 2003; rozhodnutí č. 30

Literatura a prameny:

www.malaupa.cz/library/1219787177_Historie_Male_Upy_Vesely_vylet.pdf

---

76. Malé Svatoňovice

Okres: Trutnov

Poloha: 3 km severozápadně od Rtně v Podkrkonoší

Počet obyvatel: 1 531

Historie: První písemná zmínka o obci je záznam v Libri confirmationum⁴⁴, ze dne 12. května 1357, kde je zmiňován Albert ze Svatoňovic. Poblíž Svatoňovic vznikla během let nová osada, které se říkalo Studánka svatoňovická nebo Svatoňovičky. Roku 1712 zde byla zřízena kaple a potom lázně. Teprve 28. ledna 1880 bylo v zákonu pro Království české č. 6/1880 Sb. vyhlášeno odloučení Malých Svatoňovic z katastrálního území Velkých Svatoňovic.

Znak: Ve zlatém štítě vyrůstající vykořeněná třešeň přirozené barvy, v koruně stříbrná Panna Marie s jezulátkem obklopená dolů do oblouku sedmí stříbrnými třešňovými květy. Strom provázejí černá hornická kladívka s mlátky ke středu. V kořenech stromu sedm stékajících modrých pramenů.

Výklad: Soška Panny Marie s jezulátkem byla umístěna Václavem Šrajbrem na suchou třešeň, která následujícího roku 1716 rozkvetla.

Sedm modrých pramenů v kořenech a sedm květů třešně značí studánku se sedmi prameny a vodoléčebné lázně.

Hornická kladívka s mlátky odkazují na hornickou minulost obce - dolování černého uhlí.

Dva páry kladiv připomínají dvě hlavní dědičné štoly - Xaver a Ida.

Autor: Václav Jirásek

Doba vzniku znaku: udělen 11. října 2006; rozhodnutí č. 70

Literatura a prameny: *Velké Svatoňovice ... dnů současných i minulých*, s. 20; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s.852;

www.malesvatonovice.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=15&Itemid=30

---

⁴⁴ knize zřízené prvním arcibiskupem pražským Arnoštem z Pardubic za účelem evidence sloužících farářů

---

77. Martínkovice

Okres: Náchod

Poloha: 4 km jižně od Broumova

Počet obyvatel: 510

Historie: Obec byla vysazena v roce 1255 broumovským opatem Martinem z české osady Březnice jako Mertensdorf, později Märzdorf a nakonec Martínkovice. Na vrchu proti kostelu zvanému ještě v nedávné době Turmwiese stála od začátku 14.století do dnešní doby nedochovaná kamenná věž, postavená opatem Bavorem z Nečtin.

Znak: V modrém štítě stříbrná věž s cimbuřím a červeným heraldským křížem podložená postaveným zlatým mečem, nahoře provázená dvěma postavenými zlatými šípy s červenými hroty a opeřením.

Výklad: Věž s cimbuřím symbolizuje dnes již neexistující gotickou kamennou stavbu, stávající naproti kostela.

Červený heraldský kříž je symbolikou sv. Jiří.

Meč je symbolikou sv. Martina. Společně odkazují na místní kostel, který je zasvěcen sv. Jiří a sv. Martinovi.

Motiv šípu byl převzat z rodového erbu opata Bavora z Nečtin.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 18. března 2003; rozhodnutím č. 17

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 589;

www.martinkovice.cz/obec.php?obsah=obec/znak_prapor&submenu=obec_submenu

---

78. Meziměstí

Okres: Náchod

Poloha: 7 km severozápadně od Broumova

Počet obyvatel: 2 710

Historie: První písemná zpráva pochází ze dne 29. října 1408, kdy do desek zemských byl učiněn zápis zemana, čili rytíře Jana z Menšího Vižňova, jenž se později stal Meziměstím. Od března 1992 městem.

Znak: V zeleném štítě pod stříbrnou hlavou se třemi červenými růžemi se zlatými semeníky zlatá mufloní hlava.

Výklad: Hlava muflona je charakteristickou faunou okolních vrchů.

Růže jsou připomínkou toho, že Meziměstí dlouho patřilo broumovskému klášteru.

Počet tří růží symbolizují obce, kterou jsou dnes s městem spojeny.

Autor: Jiří Louda

Doba vzniku znaku: udělen 19. února 1998; rozhodnutím č. 45

Literatura a prameny: www.mezimesti.cz

---

79. Miletín

Okres: Jičín

Poloha: 5 km severovýchodně od Hořic

Počet obyvatel: 916

Historie: Nejstarší písemná zmínka je z roku 1124, kdy ve vodním hradu kníže Vladislav I. vítal biskupa Ottu Bamberského. Od roku 1241 majetkem řádu německých rytířů. Roku 1560 ves povýšena na město.

Znak: Na červeném štítě je postava sv. Jiří v ocelovém odění a bílém šatě, v přilbě s bílým chocholem, na bílém koni jedoucím skokem k levé straně. Řemení a ratiště kopí jsou zlatá. Kopím probodává světec rozevřenou tlamu zeleného draka, který je pod koněm a ocas ovíjí kolem zadních nohou koně. V levém horním rohu štítu je nad hlavou koně štítek s valdštejnským erbem, tj. čtvrcený štítek, jehož 1. a 4. pole je zlaté a v něm je modrá jednoocasá lvice, 2. a 3. pole je modré a v něm je lvice zlatá. Všechny hledí ke středu štítu.

Výklad: Historickým patronem města byl svatý Jiří - na památku majitele panství Jiřího z Valdštejna, který vymohl Miletínu městská práva a povolení užívat městský znak - tradiční zobrazení sv. Jiří na koni, probodávajícího kopím draka.

Znak je doplněn čtvrceným štítkem se čtyřmi lvy - Valdštejnovým rodovým erbem.

Doba vzniku znaku: Kdy Miletín dostal znak, není známo; vyvinul se z pečetního znamení s obrazem sv. Jiří, k němuž byl přidán roku 1568 erb vrchnosti, pánů z Valdštejna.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s. 247; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 604; www.miletin.cz; Koláček, Luboš. *Tajemné stezky. Podkrkonoší*, Praha, s. 207-209

---

80. Milovice u Hořic

Okres: Jičín

Poloha: 4 km jižně od Hořic

Počet obyvatel: 308

Historie: Obec Milovice u Hořic se poprvé zmiňuje v soupisech papežského desátku vedených od roku 1352 při arcibiskupství pražském. Dominantou obce je původně gotický kostel sv. Petra a Pavla, připomínaný v r. 1384. Jeho stavebníky byli nositelé erbu zkřížených mečů.

Znak: V polceném štítě pod červenou hlavou se zlatým doleva položeným mečem, v pravém modrém poli kosmo položený zlatý gotický klíč zuby nahoru a dovnitř šikmo podložený stříbrným postaveným mečem se zlatým jílcem a záštitou, levé pole stříbrno-černě děleno, nahoře černá poštovní trubka náústkem ven.

Výklad: Položený meč je jedním z erbu na gotickém svorníku kostela.

Klíč a meč jsou atributy patronů kostela sv. Petra a Pavla.

Bílá a černá jsou erbovní barvy Smiřických.

Poštovní trubka je symbol poštovnictví; poštovní stanice byla postavena v obci roku 1754.

Autor: Miroslav Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 27. dubna 1999; rozhodnutím č. 15

Literatura a prameny: www.camp-milovice.cz

---

81. Mladé Buky

Okres: Trutnov

Poloha: 6 km severozápadně od Trutnova

Počet obyvatel: 2 209

Historie: Nejstarší známý záznam o Mladých Bukách se nachází v seznamu farářů na jednotlivých farách, kde je zde roku 1350 jako první mladobucký farář uváděn bez dalších údajů Johannes. Název Mladé Buky vznikl z původního bukového porostu, který osadníci našli na obou březích Úpy. Je doloženo, že osadu tvořily dva opevněné dvory s přilehlými pozemky (horní a dolní).

Znak: V modrém štítě nahoře vykořeněný buk, pod ním čtyři hvězdy, vše zlaté, v patě stříbrná ryba.

Výklad: Podoba vychází z dřívějšího znaku používaného neoficiálně po roce 1990.

Figura vykořeněného buku je mluvícím znamením.

Není zřejmé, proč byly hvězdy ve znaku použity, ale jejich počet čtyř odkazuje na další obce s kterými byly Mladé Buky sloučeny - Sklenařovice, Hetvíkovice a Kalnou Vodu.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 5. října 2004; rozhodnutí č. 45

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 83; www.mestysmladebuky.cz

---

82. Mlázovice

Okres: Jičín

Poloha: 5 km jihozápadně od Lázní Běláhoř

Počet obyvatel: 589

Historie: Nejstarší dochované písemné zmínky o Mlázovicích se objevují již v polovině 12. století. Těsně před rokem 1540 povýšeno na městečko. Od 12. dubna 2007 byl obci vrácen status městyse.

Znak: Na červeném štítě stojí na zeleném trávníku stříbrná čtyřhranná z kvádrů budovaná věž. V přízemí má otevřenou bránu bez vrat, v patře má dvě obdélná okna vedle sebe a vrcholí rozšiřujícím se cimbuřím o třech stínkách.

Výklad: Strážní věž je charakteristickým symbolem městečka již několik staletí.

Doba vzniku znaku: Kdy městečko získalo znak, není známo; doložen je pečetí z roku 1659. Podle pamětní knihy města a spisů ministerstva vnitra z let 1927-1928 udělil Mlázovicím znak císař Rudolf II. v roce 1620 na přímluvu Albrechta ze Smiřic.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 251; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 612; www.mlazovice.cz/stranka.asp?id_12=50

---

83. Mostek

Okres: Trutnov

Poloha: 6 km jihozápadně od Hostinného

Počet obyvatel: 1 356

Historie: První písemná zpráva o obci, resp. její části je datovaná do roku 1560 (připomíná se "mlýn v Mostku"), kdy se připomíná jako majitelka Kateřina z Popovic, která si nechala své dědictví Mostek s pustou tvrzí zapsat do desek zemských.

Znak: V zeleném štítě dvě zúžená břevna, nad nimi volný kvádrovaný mostek, pod nimi mlýnský kámen s položenou černou kypřicí, vše stříbrné.

Výklad: Zelená barva štítu vyjadřuje umístění obce uprostřed rozsáhlých lesů.

Kvádrovaný mostek je částečně mluvící znamení a kvádrový most s jedním obloukem dříve překlenoval zdejší vodoteč (Borecký potok).

Stříbrná dvě zúžená břevna představují polohu obce mezi dvěma vodotečemi.

V dolní části znaku mlýnský kámen, kterých se našlo mnoho díky archeologickým výzkumům. Vyráběli je dehtaři v našich lesích v dávných dobách, když neměli dost práce.

Autor: ideový návrh: prof.PhDr.Vladimír Wolf; výtvarná realizace: Jiří Škopek

Doba vzniku znaku: udělen 9. listopadu 2010; rozhodnutí č. 9

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 621; mostek.cz/phprs/view.php?navezclanku=historicky-vyvoj-obce-mostek&cislocclanku=2007100002

---

84. Náchod

Okres: Náchod

Poloha: 33 km severovýchodně od Hradce Králové

Počet obyvatel: 20 688

Historie: Kolem poloviny 13. století založil Hron z rodu Načeraticů hrad a pod ním pravděpodobně současně i město. Jméno Náchod se poprvé písemně připomíná v roce 1254 a vzniklo zcela přirozeně jako označení místa, kterým se chodí nebo prochází.

Znak: Na modrém štítě stojí stříbrná brána mezi dvěma věžemi. Věže jsou čtyřhranné, každá se dvěma úzkými pravoúhlými okny v přízemí a s jedním širším, goticky zaklenutým oknem v patře, odděleném od přízemí římsou. Věže vrcholí cimbuřím o třech stínkách. Hradební zeď mezi věžemi je rovněž stříbrná, kvádrová, se třemi stínkami cimbuří. Otevřená brána je bez vrat a má vytaženou zlatou mříž. Nad branou mezi věžemi je červený štít se stříbrným dvouocasým lvem se zlatou zbrojí a korunou.

Výklad: Městský znak znázorňuje stylizovanou podobu města.

Štít se lvem značí příslušnost města českému králi.

Doba vzniku znaku: Doba udělení městského znaku není známa. Roku 1331 král Jan Lucemburský polepšil Náchodu znak, přidal do něj štítek s českým lvem. Znak se objevuje na nejstarší pečetí asi ze 16. století, je otištěna ještě na listině s datem 24.8. 1656. Podle historika J. K. Hraše byl původně štítek mezi věžemi zlatý a lev černý, odpovídalo to rodovému erbů Hrona z Náchoda, zakladatele města.

Literatura a prameny: Baštecká, Lydia; Ebelová, Ivana. *Náchod*; www.mestonachod.cz/mesto-nachod/mesto/historie/; Hladký, Ladislav. *O pečetích, znacích a praporech. Symboly města Náchoda*; Ludvík, Josef Myslimír. *Památky hradu, města a panství Náchoda, i vlastníkův jeho*; Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 259; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 631;

---

85. Nemojov

Okres: Trutnov

Poloha: 5 km severozápadně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 640

Historie: První písemná zpráva o Nemojově pochází z roku 1528.

Znak: Ve zlatém štítě modrý lev s červenou zbrojí se dvěma zlatými kotoučky na horní části trupu.

Výklad: Lev se zlatými kotoučky vychází ze znaku Třemešských ze Železna.

Dva zlaté kotoučky vyjadřují dvě spojené obce Nemojov a Starobucké Debrné.

Autor: Jiří Hás

Doba vzniku znaku: udělen 11. května 2006; rozhodnutí č. 70

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 639; www.nemojov.com/index.php?content=article&id=58

---

86. Nová Paka

Okres: Jičín

Poloha: 36 km severovýchodně od Jičína

Počet obyvatel: 9 418

Historie: První písemná zmínka pochází z roku 1357. Zpráva dokládá ustavení Pavla knězem do uvolněného kostela v Nové Pace za účasti Beneše z Vartemberka, pána na Kumburku. Konfirmační zápis z 11. října 1357 zmiňuje Paku jako Mladou. Nová Paka byla v druhé polovině 15. století městečkem a městem je nazývána až od roku 1791.

Znak: Na štítě leží a jej téměř nakoso dělí "routový věnec", tj. poněkud doleva prohnutý zelený pruh, lemovaný po levé straně řadou sedmi liliovitých nebo listových tvarů. Nedosahuje však až ke kraji štítu. Levé horní pole štítu je stříbrné, pravé dolní pole je červené. Obě pole, nebo alespoň dolní, bývají damaskována rozvilinami

Ideální popis znaku: Kosmou zelenou rozvinutou a doleva vydutou korunou stříbrno-červeně dělený štít.

Výklad: Kosmé dělení štítu pravděpodobně souvisí se shodně děleným štítem rodu Smiřických (majitelé města).

Červená a stříbrná tinktura mají vztak k Albrechtu Janu Smičickému, který užíval barvy na svém dovře.

Zelená rozvinutá koruna - věnec evokuje představu o souvislosti s erbem saských vévodů.

Doba vzniku znaku: Doba vzniku městského znaku není známa. Prvním dokladem o existenci městského znaku v Nové Pace je výzdoba zvonu umístěného ve hřbitovní kapli Sedmibolestné Panny Marie. Nevelký zvon je na plášti opatřen českým nápisem ("*Letha pane 1615 tento zvon slit gest...*") a na opačné straně pláště zvonu drží dva andělé znak Nové Paky. Nejstarším známá městská pečeť pochází z roku 1620.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 267; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 680; www.munovapaka.cz/650-let/ds-20297/p1=40297

---

87. Nové Město nad Metují

Okres: Náchod

Poloha: 7 km jižně od Náchoda

Počet obyvatel: 9 859

Historie: Nové Město nad Metují bylo založeno 10. srpna 1501 na skalnatém ostrohu řeky Metuje Janem Černčickým z Kácova.

Znak: Na modrém štítě je na zeleném trávníku stříbrná hradební zeď z kvádrů s cimbuřím. V ní stojí po levé straně okrouhlá dvoupatrová věž, rovněž stříbrná a stavěná z kvádrů. Má tři gotická okna, jedno v dolním, dvě v horním podlaží. Střecha je špičatá, červená se zlatou makovicí. V hradební zdi je otevřená brána se zlatými, stříbrem kovanými vraty a s vytaženou zlatou mříží. Nad branou tak, že zakrývá část cimbuří, je postaven znak Černčických z Kácova, t.j. červený štítek a na něm dvě stříbrná lekna s kořeny, prosti sobě obrácená, nad štítkem pak otevřený a na něm stříbrný helm s červenostříbrnými příkryvadly a v klenotu ze zlaté koruny vyrůstající rozložená červená křídla, na nichž jsou opět dvě stříbrná lekna podobně malovaná.

Výklad: Novoměstský znak symbolizuje především opevněné město.

Nad branou je znak Černčického rodu.

Podoba znaku spadá do roku 1517 a nikdy nebyla změněna. Se vznikem tohoto znaku souvisí i změna názvu města, které se před jeho zavedení nazývalo Nové Hradiště nad Medhují a se znakem přijímá i jméno Nově Město nad Metují.

Doba vzniku znaku: Udělen při založení města roku 1501 Janem Černčickým z Kácova.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 270; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 653; www.novemestonm.cz/pro-turisty/nove-mesto-nad-metuji-jeho-historie-a-pamatky/vystavba-mesta.html

---

88. Nový Hrádek

Okres: Náchod

Poloha: 7 km východně od Nového Města nad Metují

Počet obyvatel: 781

Historie: Dnešní Nový Hrádek vznikl jako podhradí sousedního gotického hradu Frymburka snad již na konci 13. století. První dochovaná písemná zmínka o osadě Hrádek je z 18. července 1362, kdy tehdejší držitel Frymburka Čeněk z Lipé, ustanovil faráře ke kostelu v Hrádku.

Znak: Ve stříbrném štítě černá dvouuchá amfora s třemi přirozenými růžemi a dvěma svěšenými červenými tulipány po stranách, vše se zelenými listy.

Výklad: Znak přejat z pečeti, kde pečetní obraz tvořila váza se třemi růžemi a dvěma tulipány.

Autor: Jan Plíšek

Doba vzniku znaku: Udělen 29. června 1995; rozhodnutím č. 57 podle starého pečetního znaku, které městečko používalo již před roku 1790.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 273; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 272; www.novy-hradek.cz/index.php?str=histsou

---

89. Nový Ples

Okres: Náchod

Poloha: 4 km jihovýchodně od Jaroměře

Počet obyvatel: 325

Historie: Obec Ples byla původně rodovým majetkem pánů z Plesu. Při stavbě vojenské pevnosti Josefov roku 1780, musely být některé domy zbourány. Majitelé těchto domů nechtěli opustit kraj a usadili se v blízkém vykáceném lese.

Znak: V červeno-stříbrně polceném štítě vpravo vztyčená stříbrná levá rukavice - plechovice, vlevo ze zeleného návrší vyrůstající listnatý strom přirozené barvy.

Výklad: Stříbrná rytířská rukavice je znakem pánů z Plesu.

Zelený listnatý strom je symbolem založení obce na území bývalého lesa.

Autor: ak. malíř Jiří Škopek

Doba vzniku znaku: udělen 25. března 2005; rozhodnutím č. 52

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 698; www.smiricko.cz/default.php?id=28&ai=28&lang=np cz

---

90. Ostroměř

Okres: Jičín

Poloha: 6 km západně od Hořic

Počet obyvatel: 1 357

Historie: V prostoru Na zámkách byl postaven opevněný přemyslovský dvorec. Na jeho místě vzniká ves, uvedená v roce 1143 v první písemné zprávě o Ostroměři, kdy bylo Hradištsko věnováno pražským biskupem Janem strahovskému klášteru. To tvořilo jen jednu část dnešní Ostroměře, druhá se rozkládala u Javoroky kolem starohorské tvrze a nazývala se Stará Hůra.

Znak: Ve stříbrném štítě modrá obrněná paže s modrou sekyrou.

Výklad: Ostroměř (dříve Ostromiř) odvozuje podle pověsti svůj název od zemanského rodu Ostromiřských z Rokytníka. Erbem tohoto rodu byla stříbrná pravice se sekerou v červeném poli.

Autor: Oskar Teimer

Doba vzniku znaku: udělen 9. května 1995; rozhodnutím č. 51

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 674; www.ostromer.cz/index.php?nid=425&lid-cs&oid-659

---

91. Otovice

Okres: Náchod

Poloha: 5 km jihovýchodně od Broumova

Počet obyvatel: 380

Historie: Ves vznikla asi kolem roku 1253. Název vesnice vznikl kolem roku 1300 podle zakladatele Oty. Původními obyvateli vesnice byli Němci. České obyvatelstvo je v obci od roku 1945, kdy začalo osídlování pohraničí.

Znak: V modrém štítě stříbrná věž s kvádromaným soklem, s cimbuřím a červenou stanovou střechou, ve věži červená růže se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky. Věž podložena položenou berlou závitem dolů a mečem hrotem doprava, obojí zlaté.

Výklad: Věž a meč jsou symboly svaté Barbory, patronky zdejšího kostela.

Berla a červená růže prezentují, že obec náležela k broumovskému panství břevnovského benediktinského kláštera.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 18. března 2003; rozhodnutím č. 17

Literatura a prameny: www.obecotovice.cz/o-obci/informace-o-obce.html

---

92. Pec pod Sněžkou

Okres: Trutnov

Poloha: 12 km severovýchodně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 640

Historie: V hornomaršovských rychtářských knihách se samostatná osada „Appe“ objevuje až roku 1644. V bezprostřední blízkosti pecí a dolů na železnou rudu a arsenik vzniklo sídliště nazvané Peci - podle pecí, ke kterým denně dělníci přicházeli. Povýšena na město 1.1.1987.

Znak: V modrém štítě nad sníženým hrotem tři (1,2) sněhové vločky, vše stříbrné.

Výklad: Znak pravděpodobně značí polohu obce - pod Sněžkou.⁴⁵

Autor: Stanislav Kasík

Doba vzniku znaku: udělen 14. března 2002; rozhodnutí č. 100

Literatura a prameny:

www.pecpodsnezkou.cz/library/1177276322_Historie_Pece_pod_Snezkou.pdf

---

⁴⁵ v archivu Poslanecké sněmovny jsou uloženy materiály týkající se pouze návrhu Milana Víchy na znak Pece pod Sněžkou, na které byla tavící pec se zkříženými hornickými kladívky, umístěné pod Sněžkou

---

93. Pecka

Okres: Jičín

Poloha: 6 km východně od Nové Paky

Počet obyvatel: 1 305

Historie: První písemná zmínka o osadě pochází z roku 1322, kdy hrad Pecku vlastnil Budivoj či Buzek z Pecky. Roku 1382 byla povýšena na město. V průběhu druhé poloviny 16. století byl hrad postupně přebudován na reprezentativní zámecké sídlo. Stavbu dokončil Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic. Po Harantově smrti získal Pecku Albrecht z Valdštejna, ten však zámek daroval roku 1626 mnišskému řádu kartuziánů. Kartuziáni provedli jen nevýrazné úpravy převážně praktického charakteru a své úsilí zaměřili spíše na zvelebení městečka a okolních obcí.

Znak: Na modrém štítě je stříbrná kvádrová hradební zeď se třemi klíčovými střílnami a šesti stínkami cimbuří. Pod střílnami jsou zlatá písmena F. P. B. P. Nad zdí vynikají dvě okrouhlé věže, každá s oknem a červenou stanovou střechou se zlatou makovicí. Mezi věžemi je ze stříbrného hroty nahoru obráceného půlměsíce vyrůstající poloviční obraz Madony s Ježíškem, oba v červeném šatě se svatozářemi.

Výklad: Hradby s věžemi upozorňují na zdejší sídlo.

Panna Marie a její atribut půlměsíc je patronkou řádu kartuziánů.

Písmena „F.P.B.P.“ znamenající „Fecit Philipphus Buschek Prior“ neboli česky „Udělati dal Filip Buschek převor“.

Doba vzniku znaku: Od kdy městečko vlastnilo znak, není zatím doloženo, možná je varianta, že roku 1633 povýšil Ferdinand II. na přímluvu převora kartouzského kláštera Filipa Buschka městečka na město a přidělil mu znak.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 290; www.obec-pecka.cz/historie

---

94. Pilníkov

Okres: Trutnov

Poloha: 7 km jihozápadně od Trutnova

Počet obyvatel: 1 244

Historie: O vesnici Pilníkov se poprvé dozvídáme ze zápisu z roku 1357 v knize „Kniha o potvrzení duchovních funkcí“. Brzy po roce 1371 získal Pilníkov do majetku vladýka Ješek Zilvar, jehož potomci se nazývali Zilvárové z Pilníkova a postupně získali řadu majetků na Trutnovsku. Od roku 2007 je Pilníkov opět městem.

Znak: Štít je polcený, pravá polovice je červená, levá stříbrná a v ní je polovina černé orlice se zlatou zbrojí doprava hledící, kolem hlavy má svatozář

Výklad: Orlice pochází z klenotu rodu Zilvárů. Proč je pravá polovina štítu právě červená není bohužel známo.

Doba vzniku znaku: Udělen 20. března 1514 při povýšení na město králem Vladislavem II. (IV.) na žádost Adama III. Zilvara z Pilníkova.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 294; pilnikov.cz/web/?page_id=69; Kolářek, Luboš. *Tajemné stezky. Podkrkonoší*, Praha, s. 215-217

---

95. Podůlší

Okres: Jičín

Poloha: 4 km severně od Jičína

Počet obyvatel: 253

Historie: Nejstarší písemná zmínka o vsi pochází z 3. září 1399, kdy Detřich z Podůlší prodal svůj dvůr a celou ves Kunešovi ze Sukora. Kolem r. 1500 ves koupil Mikuláš Trčka z Lípy. Roku 1606 Podůlší a několik dalších vsí připojili k panství Kumburk.

Znak: Ve zlatém štítě na zeleném návrší olše přirozené barvy provázená dvěma stojícími přivrácenými černými ptáky s červenou zbrojí.

Výklad: Znak představuje doslovný heraldizovaný přepis starého pečetního znamení obce doloženého otisky z první poloviny 19. století.

Strom olše připomíná vznik názvu obce - původně Pod olší, pak Podolší až Podůlší

Dva černí ptáci - možná značí horní a dolní část obce.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 19. ledna 2007; rozhodnutím č. 15

Literatura a prameny: www.podulsi.e-obec.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=3

---

96. Police nad Metují

Okres: Náchod

Poloha: 14 km severovýchodně od Náchoda

Počet obyvatel: 4 311

Historie: Dne 6. září 1253 král Přemysl Otakar II., na žádost benediktinského opata Martina, vydal listinu, kterou přenáší týdenní trh do místa nazývaného Police. V

dokumentu z roku 1395, kde král Václav IV. potvrzuje břevnovskému klášteru jeho majetková privilegia, Polici poprvé nazval městečkem. Městem je Police poprvé nazvána v listině z roku 1601. Zatím se nepodařilo zjistit, bylo-li kdy původní městečko vůbec oficiálně povýšeno na město. Městečko své jméno pravděpodobně dostalo po staročeském názvu, označující ves na rovině, v otevřeném terénu. Roku 1922 bylo obci povoleno užívat nový úřední název města - Police nad Metují.

Znak: Na zlatém štítě je červená krokev špicí vzhůru k hornímu okraji stoupající, lemovaná černou linkou. V horních koutech štítu a v jeho patě je po jedné červené pětilisté růži se zlatým semeníkem a zelenými lístky kališními. Na spodní růži uvnitř krokev stojí svisle modrá ostrev se třemi suky (jeden vlevo, dva vpravo).

Výklad: Krokev možná byla v rodinném znaku některého dávného břevnovského opata.

Trojice růží a ostrve jsou symbolem břevnovského konventu.⁴⁶

Autor: náčrtky roku 1938 vytvořil místní akademický malíř Václav Luňáček

Doba vzniku znaku: Pečetní obraz byl laicky pokládán za znak města a v průběhu let došlo k nesrovnalostem. Dnešní podoba znaku schválena Ministrem vnitra 7. dubna 1941.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 302; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 714; www.meu-police.cz

---

97. Prosečné

Okres: Trutnov

Poloha: 8 km jihovýchodně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 545

Historie: První zmínky o obci Prosečné se podle dostupných pramenů vyskytují roku 1342. Samotný název Prosečné, původně zřejmě prosekané neboli vymýcené místo, svědčí o tom, že lokalita byla osídlena v první kolonizační vlně, to znamená v době, kdy dochází k osídlování pomezího hvozdu lidem přicházejícím z vnitrozemí.

Znak: V červeném štítě vyrůstají ze středu na třech zelených stoncích provázených dvěma listy tři zlaté květy se stříbrnými středy.

Výklad: Znak vychází z historické pečeti a je v obci vžitým symbolem. Vychází z historických pramenů a jeho první podoba, která se částečně liší od současného ztvárnění, pochází z roku 1678.

---

⁴⁶ Město žádalo, aby barva ostrve místo černé byla tmavohnědá, ale stupnice heraldických barev neobsahuje hnědou, proto z heraldické zřetele bylo možné jediné řešení, a sice nahrazení barvou modrou.

Autor: Miroslav Hirsch

Doba vzniku znaku: udělen 8. října 2001; rozhodnutí č. 92

Literatura a prameny: článek *Obec Prosečné, Historie* poskytnutý emailem od starosty obce Jiřho Bachtíka

---

98. Provodov-Šonov

Okres: Náchod

Poloha: 5 km jihovýchodně od Náchoda

Počet obyvatel: 1 181

Historie: První zmínku o místě dnešního správního území obce lze najít ve známé Kosmově kronice. Pochází již z roku 1068, kdy došlo na vrchu zvaném Dobenina (dnes místní část Václavice) k volbě pražského biskupa. Významné období, které se vrylo do historie obce, je čas a události prusko-rakouské války, kdy se jedním z bitevních polí stal svah mezi Dobenínem, Provodovem a Šonovem.

Znak: V modrém štítě ostrvové břevno, nad ním hlavice berly závitem doprava, obojí zlaté.

Výklad: Hlava biskupské berly se váže k historické události volby biskupa roku 1068.

Ostrvovité břevno značí držbu zdejšího regionu břevnovskými benediktiny.

Modrá barva štítu vyjadřuje vodní plochu přehrady Rozkoš, omývající všechny části obce.

Autor: PhDr. Pavel Pokorný

Doba vzniku znaku: udělen 15. prosince 1998; rozhodnutím č. 10

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 739; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 866; www.provodov-sonov.cz

---

99. Radim

Okres: Jičín

Poloha: 6 km severovýchodně od Jičína

Počet obyvatel: 342

Historie: Ves Radim získala své jméno podle Radimova dvora. Nejstarší písemná zmínka o obci pochází z roku 1360, kdy její dolní část vlastnil Zdeněk z Radimi a horní část držel roku 1362 Půta z Turwova. V roce 1533 byla již celá ves součástí kumburského panství, které v té době vlastnili Trčkové z Lípy. Roku 1627 daroval Albrecht z Valdštejna panství kartuziánům.

Znak: Dělený štít, nahoře červeno-modře polcený. Vpravo stříbrná kvádrovaná kónická věž s cimbuřím, s černou branou s vytaženou stříbrnou mříží a černou klíčovou střílnou. Vlevo zlatá hrst čtyř převázaných obilných klasů. Dole v zeleném poli stříbrný kostel, vpravo s věží s černým kruhovým oknem, červenou bání s lucernou zakončenou stříbrným křížkem, loď se čtyřmi černými obloukovými okny, červenou valbovou střechou zakončenou stříbrným křížkem.

Výklad: Věž připomíná tvrz v Radimi.

Čtyři obilné klasy charakterizují obec jako zemědělskou a jejich počet má vztah k jednotlivým částem, které tvoří obec - Lháň, Radim, Studeňany, Tužín.

Kostel značí místní kostel sv. Jiří.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 25. března 2005; rozhodnutím č. 52

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 748; www.obec-radim.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=70&Itemid=72

---

100. Radvanice

Okres: Trutnov

Poloha: 11 km východně od Trutnova

Počet obyvatel: 1 067

Historie: Radvanice založil Kryštof Materna. Kolem jeho dvorce při kolonizaci za posledních Přemyslovců vznikla osada. Radvanice byly dlouho málo významnou obcí, kde převládalo zemědělství a selský způsob dobývání uhlí. V 16. století byla obec příslušenstvím hradu Skály. v letech 1625 - 1850 náležela ke Stárkovu.

Znak: V zeleno-stříbrně polceném štítě vykořeněný smrk opačných barev s kmenem podloženým zlato-černě polceným vozovým kolem

Výklad: *Podle místní pověsti vznikly Radvanice kolem roku 1023 a jméno obce je odvozeno podle jména místního koláře (něm. Rademacher) Wenzela: Rado - wenz, což dokládá také tím, že mají Radvanice ve znaku kromě smrku i kolo.*

Obecní úřad před přijetím znaku užíval logo se znamením smrku, vyrůstajícím z vozového kola. Znamení bylo převzato ze staré obecní pečeti, vzniklé někdy po roce 1800.

Základní zelené barva symbolizuje lesnatou podobu okolní krajiny, zbylé tinktury byly zvoleny volně, pouze s ohledem na zažitě heraldické zvyklosti a postupy.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 27. února 2004; rozhodnutí č. 34

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 753;
www.radvanice.cz/index.php?nid=525&lid=cs&oid=7457

---

101. Rтынě v Podkrkonoší

Okres: Trutnov

Poloha: 13 km jihovýchodně od Trutnova

Počet obyvatel: 3 024

Historie: První písemná zmínka, kterou je možno doložit, pochází z 19. února 1358 a nachází se v Konfirmačních knihách. Na žádost změnilo ministerstvo vnitra ČSR výnosem ze dne 24. února 1931 název obce Rтынě na Rтынi v Podkrkonoší. V roce 1978 byla obec povýšena na město. K rozvoji Rтынě značnou měrou přispěla od 17.století doložená těžba uhlí.

Znak: V modro-zeleně děleném štítě zlatá zvonice, pod ní zlatá zkřížená hornická kladívka

Výklad: Dřevěná zvonice, údajně zbudovaná v roce 1544, na návrší vedle rychty, tvořila dominantu obce a svou archaickou konstrukcí náleží k nejhodnotnějším v českých zemích. Zkřížená kladívka jsou symbolem uhelného hornictví, které započalo roku 1590 a skončilo roku 1990.

Autor: Václav Jirásek

Doba vzniku znaku: udělen 13. února 1996; rozhodnutí č. 91

Literatura a prameny: *Rтынě v proměnách staletí 1358 – 2008*, s.7;
www.mvcr.cz/clanek/znaky-vybirali-obcane.aspx

---

102. Rudník

Okres: Trutnov

Poloha: 12 km severozápadně od Trutnova

Počet obyvatel: 2 228

Historie: Obec Rudník založili zřejmě němečtí i čeští přistěhovalci, kteří dolovali rudu (stříbro, zlato, železo, měď) na úpatí Černé hory. Počáteční zmínka o možné existenci obce se váže k letopočtu 1241. Rokem 1354 se připomíná existence farního kostela sv. Václava. Tehdy byla obec v držení pána Puty z Turgova.

Znak: V červeném štítě vyrůstají stříbrná věž s cimbuřím se dvěma černými gotickými okny nad sebou. Nad ní pět zlatých hvězd vedle sebe.

Výklad: Věž umístěna uprostřed štítu je součástí empírového zámku z roku 1815.

Pět šesticípých hvězd symbolizuje obce a osady připojené k Rudníku - Javorník, Bolkov, Terezín, Arnultovice a Janovice.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 4. června 1998; rozhodnutí č. 51

Literatura a prameny: www.rudnik.cz/cz/historie-a-soucasnost-10.html

---

103. Rychnovek

Okres: Náchod

Poloha: 3 km východně od Jaroměře

Počet obyvatel: 611

Historie: Obec se skládá se ze tří místních částí Rychnovek, Zvole a Doubravice. První písemné zprávy jsou z roku 1283 o Zvoli, z roku 1404 o Doubravici a z roku 1497 o Rychnovku.

Znak: V modrém štítě nad třikrát stříbrno-modře vlnitě dělenou patou dva přivrácení vzpřímení zlatí koně s propletenými předními nohama, podloženýma stříbrným procesním lateránským křížem. V rozích dva vztyčené stříbrné dubové listy.

Výklad: Dva dubové listy připomínají Doubravice v jejímž okolí se dříve rozkládaly dubové lesy.

Lateránský kříž značí kostel sv. Justa ve Zvoli.

Dva koně odkazují na Rychnovek, kde chov koní a byl a je stále rozšířený.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 25. března 2005; rozhodnutím č. 52

Literatura a prameny: www.obecmetuje.cz/index.php?obec=rychnovek&id=17&pid=70

---

104. Říkov

Okres: Náchod

Poloha: 2 km jihozápadně od České Skalice

Počet obyvatel: 191

Historie: První historická zmínka o obci je z roku 1366.

Znak: V modrém štítě vyrůstá čelně ze stříbrné vlnité paty s modrým vlnitým břevnem zlatý anděl přidržující před sebou jabloň přirozené barvy s červenými plody vyrůstající z dolního okraje štítu.

Výklad: Modrý štít a zlatý anděl je převzat z erbu rodu Biron-Kurland, vévodů zaháňských, držitelů Říkova od roku 1798.

Vlnitá pata s vlnitým břevnem značí řeku Úpu.

Vlnitá pata a jabloň s deseti jablky na ní se vztahuje k příběhu z roku 1897, kde se na jabloni zachránilo deset říkovských sousedů při místní povodni.

Jabloň má také vztah k místní tradici pěstování ovoce.

Autor: Stanislav Kasík

Doba vzniku znaku: udělen 27. května 2008; rozhodnutím č. 32

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 764; www.obecmetuje.cz/?obec=6&sid=37

---

105. Slatina nad Úpou

Okres: Náchod

Poloha: 4 km jihozápadně od Červeného Kostelce

Počet obyvatel: 296

Historie: První zmínku o obci nalezneme v historických pramenech v roce 1545. Název Slatina vypovídá o jejím založení v místech, kde bývala "slatina" - bažinaté místo. Název Slatina nad Úpou je úředně užíván od roku 1904. Součástí vesnice jsou osady Boušín a Končiny.

Znak: V modrém štítě dřevěná zvonice se zavěšeným zvonem, provázená nahoře třmenem a osmihrotou hvězdou, vše zlaté.

Výklad: Dřevěná zvonice se zvonem je dominantou obce, pocházející ze 17. století, postavená na gotickém základě.

Třmen odkazuje na první majitele území rod erbu zlatého třmene.

Osmicípá hvězda je symbolem mariánské úcty poutníků putujících k Boušínskému kostelu.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 9. prosince 2002; rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 809; www.slatinanadupou.cz/obecni-urad/historie-obce/historie-obce.html; www.svazekobci1866.cz/obec.php?id=5

---

106. Slatiny

Okres: Jičín

Poloha: 9 km jižně od Jičína

Počet obyvatel: 576

Historie: Pokud paměti sahají patřily Slatiny nejprve rytířům ze Slatin. V roce 1327 byl jich držitelem rytíř Bozděch ze Slatin.

Znak: Vlevo polcený štít. V pravém modrém poli pod stříbrnou vlnitou hlavou se třemi modrými hvězdami stříbrná koňská hlava s krkem, levé pole černo-zlatě dvěma řadami šachované.

Výklad: Šestihroté hvězdy jsou převzaty z erbu rodiny Kduliců z Ostroměře, již patřila v 15. století tvrz Slatinky; počet tří vystihuje počet historických částí obce - Slatiny, Slatinky, Milíčeves; hvězda je také mariánským atributem a symbolizuje místní kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Dělení štítu v podobě vlnité hlavy připomíná původ názvu obce Slatiny odvozený od slatinné půdy a současně také polohu obce při řece Cidlině a motiv z erbu Karlíků z Nežetic, vlastníků slatinské tvrze v 16. století.

Figura koňské hlavy odkazuje zjednodušeně na pečetní obraz místní části Milíčeves.

Černo-zlaté šachování levé strany štítu je převzato z erbu rodu z Dohalic, který byl v různých etapách historie majitelem jak slatinské, tak i milíčevské tvrze.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 9. října 2007; rozhodnutím č. 25

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 810; *Kronika obce Slatiny*, výpis poskytnutý místostarostou obce Zdeňkem Bílkem

---

107. Slavětín nad Metují

Okres: Náchod

Poloha: 7 km jihozápadně od Nového Města nad Metují

Počet obyvatel: 243

Historie: První písemné zprávy o obci pocházejí z roku 1495. V dané době se jednalo o dvě samostatné vsi Slavětín a Hlohov (v některých pramenech uváděný též jako Lochov). Ke sloučení pod společný název Slavětín došlo někdy koncem 18. století.

Znak: V modrém štítě černo-stříbrno-červeně dělený kůl obtočený zlatou rybou.

Výklad: Kůl obtočený rybou a erbovní barvy pochází z erbu Trčků z Lípy, jako připomínka jedněch z nejvýznamnějších feudálních majitelů obce.

Modrá barva značí řeku Metuji figurující v názvu obce.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 5. října 2004; rozhodnutím č. 45

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 810; *Pamětní kniha obce Slavětín nad Metují I. 1927 - 1937*, SOkA Náchod; www.obcemetuje.cz/index.php?obec=slavetin&id=20&pid=70

---

108. Slavoňov

Okres: Náchod

Poloha: 4 km jihovýchodně od Nového Města nad Metují

Počet obyvatel: 292

Historie: Název Slavoňov, dostala obec patrně po zakladateli prvního kostela a obce Slavoňovi. Nejstarší dochovaný zápis, kterým lze doložit původ obce však pochází z knihy Rejstříky papežských desátků Václava Vladivíje Tomka, v níž se uvádí: "...roku 1384 odváděl desátky 3 groše..."

Znak: Ve stříbrném štítě na zeleném návrší se stříbrným kráčejším vlkem s červenou zbrojí červená věž se dvěma okny, provázená dvěma smrky přirozené barvy.

Výklad: Námět je v souladu s motivem na pečeti obce z 19. století v Eichlerově sbírce pečetidel v Národním muzeu v Praze.

Autor: navrhl PhDr. Pavel Pokorný; výtvarně ztvárnil Zdirad J. K. Čech

Doba vzniku znaku: udělen 27. června 2001; rozhodnutím č. 87

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 812; www.slavonov.cz

---

109. Sobčice

Okres: Jičín

Poloha: 8 km východně od Hořic

Počet obyvatel: 311

Historie: Poprvé se název obce objevuje na listinách týkajících se kláštera chomutovského z roku 1281 ve spojitosti s Petrem, Přibyslavem a Václavem ze Sobčic. Od roku 1661 místní statek se zámkem, dvorem a kostelem patřil kartuziánskému klášteru ve Valdicích.

Znak: V červeném štítě vyniká z třikrát modro stříbrně vlnitě dělené paty zlatý kvádromaný most se třemi oblouky, prostřední větší, nad ním zlatá berla se stříbrným sudariem, provázená dvěma čelně postavenými stříbrnými radlicemi.

Výklad: Most je inspirován historickým kamenným mostem přes říčku Javorku se třemi oblouky.

Modro-stříbrně vlnitě dělená vlnitá pata značí říčku Javorku.

Berla má vztah k zasvěcení sobčického kostele sv. Prokopovi.

Dvě pluhové radlice symbolizují zemědělské zaměření obce.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 18. března 2003; rozhodnutím č. 17

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 820; www.sobcice.cz/dejiny-obce-sobcice

---

110. Sobotka

Okres: Jičín

Poloha: 13 km severozápadně od Jičína

Počet obyvatel: 2 497

Historie: První písemná zpráva pochází z roku 1322. Roku 1346 se objevuje Beneš z Vartemberka, řečený ze Sobotky, který se roku 1349 píše jako pán na Kostí. S tímto hradem je pak spojen osud poddanské Sobotky na několik století. Roku 1497 bylo panství prodáno Janu ze Šelmberka, nejvyššímu kancléři království českého. Snad ještě ve 14. století se stala městem, poté práva odebrána; vrácena roku 1498 a potřetí v roce 1971.

Znak: Na modrém štítě je stříbrná kvádromá hradební zeď o šesti stínkách, s otevřenou, oslím hřbetem zaklenutou branou se zlatými vraty s ocelovým (šedomodrým) kováním a s vytaženou zlatou mříží s ocelovými špičkami. Nad zdí vystupují dvě čtyřhranné, rovněž stříbrné věže s cimbuřím o třech stínkách, jejichž vnitřní boční strany jsou zčásti viditelné. Každá věž má velké okno s kamenným křížem a pod ním zlatý štítek s černou kančí hlavou s velkými kly a červeným jazykem. Uprostřed mezi věžemi je v oválném zeleném vavřínovém věnci štítek se znakem pánů z Lobkovic, totiž čtvrcený štít, jehož 1. a 4. pole je vodorovně dělené, nahoře červené, dole stříbrné, 2. a 3. pole je stříbrné s černou, nakoso nakloněnou orlicí, se zlatým zobákem, zlatými spáry a zlatým půlměsícem položeným přes prsa.

Výklad: Městský znak neznázorňuje skutečnou podobu města, ale pouze obecnou heraldickou figuru, stylizovanou podobu města.

Štítý s kančí hlavou jsou znakem pánů ze Šelmberka.

Štít uprostřed je znakem významných majitelů města pánů z Lobkovic.

Doba vzniku znaku: Udělen králem Vladislavem II. Jagellonským na přímluvu Jana ze Šelmberka 24. srpna 1498 při povýšení na město; polepšení do dnešní podoby (přidání znaku pánů z Lobkovic do prostoru mezi oběma věžemi) udělil císař Rudolf II. 27. května 1580 na přímluvu Kryštofa z Lobkovic.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s. 353; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 821; www.sobotka.cz

---

111. Stará Paka

Okres: Jičín

Poloha: 1 km severozápadně od Nové Paky

Počet obyvatel: 2 060

Historie: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1357. Název obce je s největší pravděpodobností odvozen od příslušníka rodu Hronovců Pakoslava, kteří obec vlastnili. Poté území z ekonomických důvodů postoupili rodu Markvarticů.

Znak: Ve zlatém štítě modrý snížený hrot, v něm zlatá vykořeněná lípa obklopená šesti stříbrnými fasetami.

Výklad: Modrý hrot symbolizuje Staropacké hory.

Lípa je převzata ze znamení na obecní pečeti.

Tinktura připomínají rod Markvarticů.

Šest stříbrných faset značí šest místních částí - Stará Paka, Brdo, Karlov, Krsmol, Roškopov, Ústí a zároveň naleziště polodrahokamů.

Autor: Miroslav Hirsch

Doba vzniku znaku: udělen 7. října 2003; rozhodnutím č. 30

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 681; www.starapaka.cz/historie.php

---

112. Staré Buky

Okres: Trutnov

Poloha: 4 km jihozápadně od Trutnova

Počet obyvatel: 460

Historie: První zmínka o obci je z roku 1355. Do 16. století byl skutečným vlastníkem český král, kterému patřil hrad Trutnov.

Znak: Ve stříbrném štítě pod zvýšeným červeným břevnem zelený vykořeněný buk s černým kmenem, v koruně zlatá lilie.

Výklad: Hlava štítu má barevnost erbu českého krále.

Dělení hlavy štítu je zároveň poukázáno na rodový erb vladyků z Jimnice, kteří byli prvními známými držiteli vsi.

Červeno–stříbrnou kombinaci štítu a figur měly v erbech rody Stošů z Kounic a také Schaffgotschů, kteří patřili k dominantním historickým vlastníkům obce.

Listnatý strom je bukem a tím, že je vykořeněný, je poukázáno na část názvu obce Starý - je tedy mluvícím znamením.

Zlatá lilie a zelená barva koruny stromu vycházejí ze symboliky spojené se sv. Annou, které je zasvěcen starobucký kostel.

Autor: Stanislav Kasík

Doba vzniku znaku: udělen 21. září 2005; rozhodnutím č. 60

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 84; starebuky.cz/index.php?nid=1913&lid=cs&oid=253248

---

113. Staré Místo

Okres: Jičín

Poloha: 3 km jižně od Jičína

Počet obyvatel: 326

Historie: Historie obce se připíná k historii hradu Velišského. Obec prvně písemně doložena roku 1327. Před založením města Jičína bylo centrem kraje. V historických listinách se nachází pojmenování pro původní osadu Staré Město – Ontiquum Jiczyn.

Znak: V černo-zlatě polceném štítě pod cimbuřovou hlavou opačných barev vpravo vyrůstající stříbrná liliová hůlka provlečená zlatým kruhem, vlevo pod sebou koruna a kruh, obojí černé.

Výklad: Při absenci historického pečetního znamení obce byl pro znak obce zvolen figurální námět vykreslující Staré Místo především jakožto někdejšího držitele městských práv města Jičína.

Figura koruny je symbolem příslušnosti ke královskému zboží.

Figura cimbuřovitého dělení štítu schematicky znázorňuje městskou hradbu a tedy někdejší předpokládaná městská práva lokality.

Zlato-černé polcení štítu připomíná erb Vartmberků, na jejichž žádost k udělení městských práv došlo.

Figury kruhů pochází z erbu Šliků.

Figura liliové hůlky neboli žezla připomíná starobylý kostel sv. Františka Serafinského

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 11. května 2006; rozhodnutím č. 70.

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 829; www.staremisto.cz/file.php?nid=953&oid=1902937

---

114. Staré Smrkovice

Okres: Jičín

Poloha: 10 km jihozápadně od Hořic

Počet obyvatel: 263

Historie: Historie obce Staré Smrkovice začíná výstavbou a osídlením tvrze na pravém břehu řeky Javoroky. Písemné doložení majitele Petra ze Smrkovice pochází z roku 1347.

Znak: Červeno-zeleně polcený štít se stříbrnou hlavou oddělenou smrkovým řezem o třech vrcholech. Ve štítě stříbrný mlýnský kámen s položenou černou kypřicí.

Výklad: Dvoubarevné polcení znaku vyjadřuje, že v obci bývaly dvě tvrze.

Smrkový řez je mluvícím znamením.

Mlýnský kámen pochází z erbu Krabiců z Veitmile; podle pověsti symbolizuje mlýn ve kterém byl odkojen předek toho rodu.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 26. května 2011; rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 819; www.podchlumi.cz/staresmrkovicce/index.php?nid=420&lid=cs&oid=452

---

115. Stárkov

Okres: Náchod

Poloha: 5 km západně od Police nad Metují

Počet obyvatel: 642

Historie: První opevněné sídlo v okolí dnešního Stárkova vzniklo kolem roku 1250. První písemný doklad, kde je výslovně uvedeno jméno Stárkov pochází ze dne 17. srpna 1324. V té době vlastnil okolí Stárkova Sezema z rode erbu zlatého třmene. Roku 2007 navrácen statut města.

Znak: Na červeném štítě je zlatý medvěd doprava obrácený a za ním borovice přirozených barev.

Výklad: Medvěd proto, že v okolí Stárkova žili medvědi v takovém počtu, že obtěžovali dřevorubce; proto je zobrazena i borovice.

Doba vzniku znaku: Udělen 1. září 1573 Hertvíkem Žehušickým z Nestajova při povýšení na město.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 356; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 830; Stárkov, leták poskytnutý starostou Rudolfem Pernicou

---

116. Strážné

Okres: Trutnov

Poloha: 4 km severně od Vrchlabí

Počet obyvatel: 166

Historie: Dnešní obec Strážné se rozkládá na území dvou historických obcí - Herlíkovic a Pommerndorfu. První písemnou zmínku o Herlíkovicích máme z roku 1627, již tehdy patřily k panství Horní Branná. Strážné, tehdy ovšem Pommerndorf, se však v písemných pramenech objevuje až roku 1754, jako součást II. horského dílu panství Vrchlabí.

Znak: Ve stříbrném štítě zvýšené zelené trojvrší, v něm stříbrné dvojvrší s černými hornickými kladívky. Ze dvou spodních vrchů vyrůstají dva buky, ze tří horních vrchů tři smrky, vše přirozené barvy

Výklad: Hornické náradí bylo pečtní znamení dnes zrušené obce Herlíkovice, kde byli velmi významné doly na železnou rudu.

Vrchy s listnatými a jehličnatými stromy jsou pečtní znamení Strážného.

Autor: Jiří Louda

Doba vzniku znaku: udělen 17. února 2006; rozhodnutí č. 65

Literatura a prameny: www.strazne.eu/historie-obce/d-9029/p1=9581

---

117. Studnice

Okres: Náchod

Poloha: 5 km východně od Náchoda

Počet obyvatel: 1 082

Historie: Místní jméno Studnice značí místo, kde pramení studená voda. Studnice se poprvé připomíná roku 1438 jako sídlo Jana Straky z Nedabylic. Obec vznikla kolem poplužního dvora, obklopujícího ze tří stran tvrz.

Znak: V modrém štítě pod stříbrnou vlnitou hlavou stříbrný vykračující kohout s červenou zbrojí. V hlavě pět pětilistých květů, prostřední tři červené, krajní polceny modro-červeně a naopak.

Výklad: Kohout je převzat ze erbu Straků z Nedabylic, nejstarších majitelů studnické tvrze.

Figury lučních květů sou převzaty z obrazové pečeti místní části Bakov a jejich počet vyjadřuje 5 katastrálních území a počet jejich částí sedm obcí, které patří pod Studnici.

Figura vlnité hlavy jakožto symbol vody odkazuje na studnický kostel sv. Jana Nepomuckého a především pak představuje mluvící znamení obce.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 21. září 2005; rozhodnutím č. 60

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 846; www.obcestudnicena.cz/obec.php?id=1

---

118. Suchovršice

Okres: Trutnov

Poloha: 7 km jihovýchodně od Trutnova

Počet obyvatel: 368

Historie: V úředních knihách je osada zapsána poprvé v roce 1545 pod názvem Suchovršice. České jméno Suchovršice plně vystihuje polohu místa a povahu půdy – písčité suché vrchy.

Znak: Ve sníženě červeno-modře děleném štítě roubená zvonice převýšená kosmým mlátkem šikmo podloženým želízkem, vše zlaté

Výklad: Zvonice značí nejstarší historickou památkou v obci, postavenou v roce 1736.

Mlátek a želízko dokládají hornictví v obci.

Zlatá barva proto, že dle pověstí a starých zápisů byl v obci v roce 1056 první důl na zlato ve střední Evropě.

Modrá barva značí řeku, protékající obcí.

Červená barva značí horninu i měď, která se tu v minulosti kutala.

Autor: Václav Jirásek

Doba vzniku znaku: udělen 15. dubna 2010; rozhodnutím č. 75

Literatura a prameny: www.suchovrsice.cz/?page_id=104

---

119. Suchý Důl

Okres: Náchod

Poloha: 2 km severovýchodně od Police nad Metují

Počet obyvatel: 428

Historie: Suchý Důl byl založen okolo roku 1253 opatem Břevnovským a první písemná zmínka je z roku 1395. Býval největší obcí na Polickém klášterním panství. Suchý Důl zahrnuje rovněž místní část Slavný.

Znak: V černo-zlatém polceném štítě vpravo zlatý puklý pohár vlevo vykořeněná lípa přirozených barev.

Výklad: Lípa značí místní památku, malolistou vykotlanou lípu, více než 300 let starou s obvodem kmene 625 cm.⁴⁷

Doba vzniku znaku: udělen 14. ledna 2000 rozhodnutím č. 47

Literatura a prameny: www.suchydul.cz/Historie-obce.php

---

120. Svatojanský Újezd

Okres: Jičín

Poloha: 3 km západně od Lázní Bělohrad

Počet obyvatel: 99

Historie: První písemná zmínka o krajině obce a okolí se nachází v opise zakládací listiny Strahovského kláštera premonstrátů z roku 1143. V této nadační listině

---

⁴⁷ O významu zlatého puklého poháru jsem nenalezla žádné zprávy ani v Archivu Poslanecké sněmovny, Sbírce udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16, složka Suchý důl, ani mi je neposkytla sama obec.

není ještě o vsi zmínky, ale prostor současné vesnice je zmiňován jako újezd se strážní hlídkou lidově zvanou Straže. Zápis v Pamětech chrámu Oujezdeckého uvádí, že zdejší kostel jako farní, spolu s oltářem byl vysvěcen 12. září 1352.

Znak: V zeleném štítě zlatý latinský rákosový převázaný kříž do krajů, podložený dole stříbrným vlnitým břevnem.

Výklad: Latinský rákosový převázaný kříž jako atribut sv. Jana Křtitele je mluvícím znamením.

Figura vlnitého břevna vyjadřuje místní vodní tok, ale také znamená cestu, tedy újezd a je mluvícím znamením.

Zelená barva vyjadřuje venkovskou krajinu a někdejší stráže v pozemním hvozdu.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 19. ledna 2007; rozhodnutím č. 15

Literatura a prameny: Sedláček, August, *Místopisný slovník*, s. 922; ze sdělení starosty Miroslava Perného

---

121. Svoboda nad Úpou

Okres: Trutnov

Poloha: 9 km severozápadně od Trutnova

Počet obyvatel: 2 139

Historie: Nejstarší doložená zpráva o existenci Svobody nad Úpou, je privilegium císaře Ferdinanda I. z 30. srpna 1546, jímž povýšil hornickou osadu na městys s právy ostatních horních měst. Rudolf II. povýšil Svobodu na město 18. října 1580. Původní jméno městečka znělo Bergfreiheit („horní svoboda“), záhy však začalo být zkracováno na Freiheit. Teprve v roce 1923 byl zaveden nový český název Svoboda nad Úpou.

Znak: Štít svisle rozpoltěný. Pravé pole je příčně dělené. V jeho horní červené čtvrti jsou zkřížená kladiva, mlátek doleva navrch, černé barvy se zlatými násadami, v dolní čtvrti zelené je zlaté paroží o čtyřech špicích na každém parohu. Levá polovina štítu je zlatá a v ní je polovina černé doleva hledící orlice se zlatou zbrojí.

Výklad: Orlice je císařské znamení.

Červená barva v pravém poli byla přejata z rodového erbu Zilvárů z Břecštejna, v té době majitelů vlčického panství, k němuž Svoboda náležela nepřetržitě, až do reformy v roce 1848.

Zkřížená hornická kladívka odkazují na hornickou činnost v oblasti.

Parohy jsou nejpravděpodobněji mluvícím znamením z původního německého názvu Rýchor "Rehhorn" znamenající "srnčí vrch".

Osm výsad symbolizuje osm hornických svobod.

Doba vzniku znaku: kdy město získalo znak, není známé; doložen je pečetěmi od 17. století

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 370; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 193; www.freiheit.cz

---

122. Šárovцова Lhota

Okres: Jičín

Poloha: 3 km jihozápadně od Lázní Běláhoř

Počet obyvatel: 192

Historie: První zmínky o osadě Tikov (nyní součást obce) jsou z roku 1518, již jako o vsi pusté. Zničena byla asi za dob husitských. Název vesnice je odvozen od jména jejího zakladatele Šárovce.

Znak: V modrém štítě zlatý rovnostranný trojúhelník vrcholem vzhůru, v něm vztyčený zelený javorový list.

Výklad: Trojúhelník připomíná bývalé majitele obce Šárovce ze Šarova, kteří měli ve svém modrém štítu zlatý domovní krov ve formě trámů.

Javorový list je mluvícím znamením a symbolizuje říčku Javorku protékající obcí.

Zelená barva listu symbolizuje i bohatství okolních lesů.

Autor: Ing. Jaroslav Verner

Doba vzniku znaku: udělen 21. června 1999; rozhodnutím č. 21

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 525; www.sarovcova-lhota.cz/historie.htm

---

123. Šestajovice

Okres: Náchod

Poloha: 6 km východně od Jaroměře

Počet obyvatel: 182

Historie: První historická zmínka o obci pochází z roku 1450 ve spojitosti se zemanskou tvrzí Jana Veselického.

Znak: V zeleném štítě s modrou patou stříbrný čáp s černým křídlem a červenou zbrojí.

Výklad: Figura čápa, protože čápi bílí navštěvují okolní luka obce.

Zelená barva značí okolní louky a Šestajovickou stráň.

Modrá barva značí řeku Metuji a zavodňované okolní louky.

Autor: Ing. Arnošt Drozd

Doba vzniku znaku: udělen 22. října 2008 rozhodnutím č. 39

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 861;
www.turistika.cz/mista/sestajovice

---

124. Šonov

Okres: Náchod

Poloha: 4 km východně od Broumova

Počet obyvatel: 329

Historie: Obec Šonov byla údajně založena okolo roku 1250 německými kolonisty. Základní listina se nedochovala, ale její založení se přičítá potřebám Broumovského kláštera. Obec se rozrůstala okolo dřevného kostele Jana Evangelisty, postaveného okolo roku 1325, který po všech útrapách v roce 1725 vyhořel. Byl nahrazen kostelem Svaté Markéty.

Znak: Ve stříbrném štítě dvě modré, červeno-zlatým plamenem hořící zkřížené ostrve se dvěma suky ven, provázené nahoře červeným srdcem, po stranách a dole červenou pětilistou růží se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky.

Výklad: Hořící pochodně v podobě ostrví jsou jedním z atributů sv. Markéty, patronky místního kostela.

Srdce vyjadřuje původní německý název obce; použito jako mluvící znamení.

Ostrve, růže a užití tinktury jsou převzaty ze znaku broumovského kláštera.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 17. února 2006 rozhodnutím č. 65

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 866;
www.sonov.cz/historie-obce/d-1255/p1=316

---

125. Špindlerův Mlýn

Okres: Trutnov

Poloha: 27 km severozápadně od Trutnova

Počet obyvatel: 1 194

Historie: Ještě v 18. století zde byl jen mlýn a několik horských chat. Roku 1802 byl vystavěn kostel a po polovině 19. století se sídliště stalo samostatnou vsí, jež teprve v nově době vzrostla, takže byla 16. února 1961 prohlášena městem.

Znak: V patě zeleného štítu jsou tři zelené kopce vedle sebe. Na každém z nich stojí jedna zelená jedle s trojúhelníkově znázorněnými třemi okruhy větví. Středí jedle je vyšší než krajní.

Výklad: Návrh znaku se opíral o podobu pečeti, užívaných v 19. století a kolem roku 1900. Pravděpodobně značí místní jehličnaté lesy a tak i polohu města v Krkonoších.

Autor: Jiří Škopek

Doba vzniku znaku: Znak byl schválen městským národním výborem 25. dubna 1974.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s. 372

---

126. Teplice nad Metují

Okres: Náchod

Poloha: 19 km severně od Náchoda

Počet obyvatel: 1 747

Historie: Teplice nad Metují vznikly jako osada v podhradí skalního hradu Střmen. První písemná zmínka je z roku 1362, kdy byl v konfirmačních knihách, založených prvním arcibiskupem Arnoštem z Pardubic učiněn zápis o „Gusweynsdorf alias Teplicz“ - místě, které patřilo Tasovi z Rýzmburku, příslušníku rodu erbu zlatého třmene. Složený název obsahuje české jméno, které dokládá výskyt teplých pramenů, vyvěrajících na území města dodnes. 16. srpna 1834 byla ves povýšena na městečko a 25. dubna 1972 na město.

Znak: Na modrém štítě je zlatá věžovitá brána z kvádrů se šikmými, resp. kosmými stěnami. V přízemí je uprostřed otevřená brána bez vrat. Nad přízemím je červená římsa a nad ní je uprostřed věžovitá nástavba, rovněž stavěná z kvádrů, s brankou a dvěma malými, obloukem zaklenutými okénky po stranách branky. Boční části horní stavby jsou nižší, každá s jedním okénkem. Střední, vyšší část vrcholí šedým cimbuřím o osmi stínkách šikmo, resp. kosmo vykloněných, boční části mají cimbuří o čtyřech stínkách. Po

stranách otevřené brány přízemní stojí po třech ke středu se snižujících skalních sloupech šedé barvy, připomínající útvar Teplicko-Adršpašských skal.

Výklad: Věžovitá brána je stylizovanou podobu města.

Skalní sloupy šedé barvy připomínají útvar Teplicko-Adršpašských skal.

Autor: Vratislav Ruth

Doba vzniku znaku: Městečko znak nemělo, teprve v roce 1948 přijalo návrh, kterého užívá i po svém povýšení na město.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s. 381; www.teplicenadmetuji.cz

---

127. Trutnov

Okres: Trutnov

Poloha: 40 km severně od Hradce Králové

Počet obyvatel: 30 819

Historie: První písemná zmínka pochází z roku 1260, prostřednictvím listiny Idíka z Úpy z rodu Švábeniců, která dokládá věnování některých zdejších majetků zderazským křižovníkům. Je zde připomínán špitál v nově založeném městě Úpě, což je původní název nynějšího Trutnova. Nejpozději roku 1301 kupuje celou oblast včetně Trutnova od Švábeniců král Václav II. Od roku 1400 je právně možné počítat Trutnov mezi královská věnná města.

Znak: Na modrém štítě stojí stříbrná, z kvádrů budovaná brána se třemi stínkami a třemi střílnami pod cimbuřím. V otevřené bráně je do poloviny spuštěná zlatá mříž. Po obou stranách brány stojí rovněž stříbrné čtyřhranné věže s částečně viditelnými i vnitřními bočními stranami. Mají po každé straně dvě římsami oddělená okna nad sebou a červenou sedlovou střechu se zlatými makovicemi. Mezi věžemi letí doprava černý havran se zlatým prstenem s rubínem v zobáku. Před branou leží na hnědé půdě zelený, doprava obrácený drak s ocasem vzhůru stočeným a s červeným jazykem.

Výklad: Dvouvěžová brána podobná pevnosti má značit alchymistovu pec.

Havran podle pověsti svým krákáním přivedl muže ke draku.

Prsten má symbolizovat poklady, které skrývá krkonošská krajina.

Zlatá mříž mřící na draka, podle pověsti jí byl zavalen a tak přemožen.

Drak připomíná báj o založení města panem Albrechta z Trautenberga za vlády knížete Oldřicha.

Doba vzniku znaku: Datum udělení není známo, bezpečně doložen od 17. století. V dnešním uspořádání je znak znám od roku 1892, kdy byl obnoven trutnovským starostou Flöglem podle starého vyobrazení.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 385; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 908; Demuth, Josef. *Trautenau Bezirkskunde und Königinhofer Heimatkunde*; www.trutnov.cz

---

128. Třtěnice

Okres: Jičín

Poloha: 10 km jihovýchodně od Jičina

Počet obyvatel: 338

Historie: První zmínka o obci Třtěnice pochází z roku 1391, kdy Albert z Radče daroval kostelu sv. Dionýsa v Chomuticích plat v Třtěnicích. Název obce je odvozen od potoka, který protéká mezi třtím (rákosím).

Znak: V červeno-zeleně polceném štítě snížený vydutý stříbrný hrot, s hvězdou na vrcholu, provázený růží a lilií, vše zlaté. Ve hrotu orobinec se dvěma listy přirozené barvy.

Výklad: Orobinec je mluvícím znamením.

Hvězda, růže, lilie a červeno-zelené polcení mají vztah ke sv. Anně, které je zasvěcena původně barokní kaple v obci.

Autor: Stanislav Kasík

Doba vzniku znaku: udělen 15. listopadu 2005; rozhodnutím č. 62

Literatura a prameny: www.trtenice.cz/index.php?nid=422&lid-cs&oid-2560156

---

129. Tuř

Okres: Jičín

Poloha: 6 km jihovýchodně od Jičina

Počet obyvatel: 150

Historie: Obec Tuř se skládá ze dvou částí Tuř a Hubálov. První písemná zmínka o Hubálovu pochází z roku 1373. Název obce Tuř, pochází od domácího zvířete (tur). Tento název, se začal pro obec používat ve 14. století.

Znak: Ve zlato-modře polceném štítě vpravo půl vynikající černé orlice s celou hlavou a červenou zbrojí, vlevo pod sebou čelně hledící dvě zlaté tuří hlavy.

Výklad: Barevnost tinktur (zlatá a modrá) spolu s orlicí odkazují na rodové barvy a znak rodu Valdštejnů, kteří byli vlastníky tuřského panství v 16. a 17. století.

Hlavy tura domácího, jsou mluvícím znamením, v počtu dvou, jelikož se obec skládá ze dvou obcí.

Autor: Ing. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 11. dubna 2008; rozhodnutím č. 30

Literatura a prameny: www.tur.e-obec.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=4; z *emailu starosty obce Tuř Martina Řeháka*

---

130. Úbislavice

Okres: Jičín

Poloha: 4 km jihozápadně od Nové Paky

Počet obyvatel: 391

Historie: První písemná zmínka pochází z roku 1357. V místech, kde se nyní nachází místní škola a fara stávala prý dříve Oubislavova tvrz.

Znak: V zeleném štítě pod zlato-černě polcenou cimbuřovou hlavou zlatá vykořeněná třešeň kvetoucí čtyřmi stříbrnými květy se zlatými středy.

Výklad: Listnatý strom pochází z původních otisků tří pečetí obcí - Česká Proseč, Stav a Úbislavice.

Třešeň byla zvolena jako symbol třešňových sadů, jimiž je obec známá.

Čtyři květy, čtyři kořeny stromu, čtyři stínky cimbuřové hlavy značí čtyři původní obce - Česká Proseč, Stav, Úbislavice a Zboží.

Cimbuřová hlava spolu se zlato-černým polcením symbolizuje příslušnost ke Kumburskému panství (znak Kumburských z Vartemberka).

Zelený podklad znaku značí vztah k přírodě.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 29. května 2007; rozhodnutím č. 20

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 914; www.ubislavice.cz/view.php?id=28

---

131. Úhlejev

Okres: Jičín

Poloha: 9 km západně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 151

Historie: Úhlejev patřil ve 13. století do panství Německých rytířů. Jeho existence je potvrzena listinou ze 14. března 1267 v podobě "villa Huleyowie", zčeštěno Hulejov. Jméno odvozeno od osobního jména Hula, vzniklého z jména Urlic, česky Oldřich.

Znak: V modro-stříbrně dvěma zvýšenými hroty děleném štítě nahoře liliový kříž provázený dvěma hvězdami, vše zlaté. Dole ze zeleného trojvrší vyrůstají dva zelené listnaté stromy s černými kmeny.

Výklad: Zelené trojvrší a listnaté stromy vystihují geografickou charakteristiku obce.

Dva listnaté stromy korespondují s počtem místních částí – Úhlejev a Chroustov.

Hvězdy jsou atributem sv. Jana Nepomuckého, jemuž je zasvěcena kaple v Úhlejově.

Liliový kříž připomíná původ rytířského řádu německých rytířů od chrámu Panny Marie v Jeruzalémě, neboť lilie se řadí k mariánským atributům. Obě dnešní místní části obce náležely ve své nejstarší historii k panství německých rytířů.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 9. listopadu 2010; rozhodnutím č. 9

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 916; www.uhlejev.cz

---

132. Úpice

Okres: Trutnov

Poloha: 10 km jihovýchodně od Trutnova

Počet obyvatel: 5 929

Historie: Úpice jako strážní osada, vznikla mnohem dříve, než Tas z Vizmburku postavil roku 1279 nad Havlovicemi hrad. Archeologický výzkum z roku 2012 datoval nalezenou keramiku již do druhé poloviny 13. století. První písemné prameny o Úpici pochází z roku 1359. Nejpozději v roce 1368 byla městečkem.

Znak: Na zeleném štítě stojí svisle otesaný kmen hnědé barvy s pěti pahýly, třemi po pravé a dvěma po levé straně, a se čtyřmi kořeny. Nad kmenem je zlatá královská koruna a po stranách jsou hnědá gotická písmena "e".

Výklad: Ostrve pochází z pověsti o dobývání města Tatarů roku 1241, ale také to byl znak starobylého rodu Hronoviců, z kterého pocházeli páni z Dubé, kteří koupili hrad i panství vizmburské roku 1330.

Dvě písmena "e" ve znaku mohou znamenat začáteční písmeno pana Adama Edrmana Trčky z Lípy, ale také to mohou být gotická písmena "g", tedy počáteční písmena jména Georgius - Jiřího z Dubé, posledního majitele hradu Vizmburku.

Koruna dle kroniky města Úpice vyňata z rodového erbu Trčků z Lípy, ale spíše vyjadřuje poddanost města náhodským knížecím rodům.

Doba vzniku znaku: Erb udělil Adam Erdman, hrabě Trčka z Lípy, majitel náhodského panství (1629 - 1634).

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 395; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 928; www.upice.cz/historie/d-1390/p1=1396

---

133. Valdice

Okres: Jičín

Poloha: 3 km severovýchodně od Jičína

Počet obyvatel: 1 397

Historie: Za počátek obce Valdice lze považovat 10. srpen 1627. V tento den byl Albrechtem z Valdštejna, vévodou Frýdlantským a nejvyšším vůdcem císařského vojska založen klášter sv. Brůny, zakladatele Kartuziánského řádu. Bylo zde vystavěno asi 20 domků, ve kterých se usadili různí řemeslníci, kteří pracovali pro mnichy v kartuziánském klášteře. Jméno získala obec od blízko ležící obory podle německého Wald. Od kláštera získala obec původně i druhé jméno – Kartouzy.

Znak: V zlato-modře čtvrceném štítě lev opačných barev s červenou zbrojí.

Výklad: Kombinace zlaté a modré barvy i figura lva je spjata s Albrechtem z Valdštejna.

Autor: Zdeněk Linhart

Doba vzniku znaku: udělen 19. února 1998; rozhodnutím č. 45

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 403; www.valdice.cz/index.php?nid=956&lid=cs&oid=69569

---

134. Velichovky

Okres: Náchod

Poloha: 5 km západně od Jaroměře

Počet obyvatel: 749

Historie: První písemná zpráva, zapsaná v zemských deskách, je z roku 1389. V ní se ukládá, vdově po Jíříkovi z Hustřířan, převést dlužní úpis z Velichowu kostelu v Žiželevsi.

Znak: Červeno-černě dělený štít, nahoře zlatá fontána se dvěma tryskajícími prameny, dole dvě stříbrná břevna.

Výklad: Zlatá fontána odkazuje na historii lázeňství v obci již od roku 1897.⁴⁸

Autor: Zdeněk Linhart, přepracoval Gustav Marek

Doba vzniku znaku: udělen 4. června 1998 rozhodnutím č. 52

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 944; obecvelichovky.cz/index.php?nid=1479&lid=CZ&oid=154958

---

135. Veliš

Okres: Jičín

Poloha: 4 km jihozápadně od Jičína

Počet obyvatel: 165

Historie: První zmínky o Veliši pochází již z roku 1143 z doby Vladislava II, kdy koupil pražský biskup Jan II. dvě dědiny od Beneše syna Markova ve Veliši a daroval ji nově založenému klášteru na Strahově, kde byl dříve opatem. Jméno Veliš, Velechovo sídlo, přejal kopec a později i hrad nad vsí.

Znak: Modro-černě stříbrným, nahoru lomeným břevnem dělený štít. Nahoře stříbrná zeď s cimbuřím a černou branou se zdviženou mříží mezi dvěma stříbrnými kvádrovanými věžemi s cimbuřím, každá se třemi černými střílnami nad sebou, s červenou stanovou střechou zakončenou zlatou makovicí. Dole pod zlatou pohanskou korunou zkřížené meče, vše zlaté.

Výklad: Hradby mezi dvěma věžemi symbolizuje hrad Veliš⁴⁹

Autor: Zdeněk Linhart

---

⁴⁸ O významu červeno-černě děleném štítu, dole se dvěma stříbrnými břevny jsem nenalezla žádné zprávy ani v Archivu Poslanecké sněmovny, Sbírcce udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16, složka Velichovky, ani mi je neposkytla sama obec.

⁴⁹ O významu ostatních figur ve znaku jsem nenalezla žádné zprávy ani v Archivu Poslanecké sněmovny, Sbírcce udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16, složka Veliš, ani mi je neposkytla sama obec.

Doba vzniku znaku: udělen 5. října 2004; rozhodnutím č. 45

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 945; www.velis.cz

---

136. Velká Jesenice

Okres: Náchod

Poloha: 3 km jižně od České Skalice

Počet obyvatel: 761

Historie: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1350, kdy zde stával hrad držený Bochovskými z Bochova. Ti prodali roku 1495 Velkou Jesenici Mikuláši Trčkovi z Lípy na Lichtenburku (Opočně), hejtmanu království českého. Obec má tři části Velkou Jesenici, Veselici a Volovku.

Znak: V modro-zeleně polceném štítě se stříbrnou vlnitou patou vpravo vzpřímený stříbrný dvouocasý lev s červeným jazykem, vlevo průčelí stříbrné kaple s černými dveřmi, stanovou střechou zakončenou černým patriarším křížkem.

Výklad: Stříbrný nekorunovaný dvouocasý lev ve skoku je erbovní figurou Veselických z Veselic.

Stříbrná kaple značí místní kapličku na vrchu Varta zasvěcenou sv. Františku Serafinskému (z Assisi).

Modrá barva pochází z erbu pánů Veselických z Veselic.

Zelená barva asociuje zdejší okolní zeleň a přírodu.

Stříbrná pata štítu představuje přehradní nádrž Rozkoš.

Autor: Ing. Arnošt Drozd

Doba vzniku znaku: udělen 25. března 2005, rozhodnutím č. 52

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 364; www.velkajesenice.cz/?pid=28

---

137. Velké Petrovice

Okres: Náchod

Poloha: 2 km jihozápadně od Police nad Metují

Počet obyvatel: 363

Historie: Vesnice Petrovice a Petrovičky nepatřili původně k panství kláštera břevnovského. Opat Předbor koupil roku 1341 také spolu s Dřevíčem tyto vsi.

Znak: V modrém štítě obrněné rameno s rukou přirozené barvy držící liliové žezlo, provázené nahoře dvěma vztyčenými lipovými listy, vše stříbrné.

Výklad: Obrněná paže držící liliové železo pochází z původní pečeti obce Petrovice.

Figurální schéma dvojice lipových listů je odvozeno z figurální kompozice pečeti integrovaného Maršova a počet dvou zároveň odkazuje na místní části Petrovičky a Maršov nad Metují.

Modrá barva štítu odkazuje na řeku Metuji.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 29. května 2007, rozhodnutím č. 20

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 690; www.velkepetrovice.cz/index.php?id=historie

---

138. Velké Poříčí

Okres: Náchod

Poloha: 2 km jihovýchodně od Hronova

Počet obyvatel: 2 429

Historie: První písemná zmínka o Velkém Poříčí, kterou lze bezpečně doložit pochází z roku 1496, kdy byl pořízen zápis do nejstarší knihy kšaftů města Náchoda. Název městyse Poříčí je odvozen ze slov "podél řeky", či "v poříčí" Metuje. 17. října 2006 byl obci znovu přidělen status městyse.

Znak: Na modrém štítě je stříbrný krácející beránek (agnus Dei) se zlatými kopýtky a zlatou svatozáří, držící pod pravou přední pozdviženou nohou zlatou křížem ukončenou žerd', na níž je zavěšena korouhev se zlatým příčným ráhmem a se dvěma cípy, z nichž pravý je stříbrný a levý zlatý.

Výklad: Obraz beránka s praporcem pochází z původní pečeti z přelomu 18. a 19. století.

Autor: Ivo Švorčík

Doba vzniku znaku: udělen 2. září 1994, rozhodnutím č. 18

Literatura a prameny: www.velkeporici.cz/index.php?p=dejiny-mestyse

---

139. Velké Svatoňovice

Okres: Trutnov

Poloha: 9 km jihovýchodně od Trutnova

Počet obyvatel: 1 232

Historie: První písemná zmínka o obci je záznam v Libri confirmationum⁵⁰, ze dne 12. května 1357, kde je zmiňován Albert ze Svatoňovic.

Znak: V modrém štítě na zeleném návrší volná palisádová hradba s branou a roubenou tvrzí s oknem, obojí prázdné, zakončenou stanovou střechou, provázená nahoře vpravo kosmým mlátkem šikmo podloženým želízkem, vlevo kosmo letícím jestřábem. V návrší třmen s jetelovým závěsem. Vše zlaté.

Výklad: Heraldické seskupení znaku připomíná nejstarší osídlení obce pány rodu erbu zlatého třmene.

Mlátek s želízkem odkazuje na Markoušovice, kde bylo roku 1590 objeveno černé uhlí, a zároveň řadí obec mezi horní.

Letící jestřáb odkazuje na Sedloňov s připomenutím Jestřebích hor a jejich přírody.

Zelená tinktura erbu je symbolem někdejší tvrze, jejíž zbytky se dochovaly jak v terénu, tak v pomístním názvu Na Valech.

Modrá tinktura představuje obklopení tvrze vodou.

Zlatá barva ostatních heraldických figur je připomenutím tzv. zlatých časů kolonizace a industriální historie Svatoňovicko-rtyňské kotliny pod jihozápadními svahy Jestřebích hor.

Autor: Václav Jirásek

Doba vzniku znaku: udělen 29. května 2007; rozhodnutím č. 20

Literatura a prameny: *Velké Svatoňovice ... dnů současných i minulých*, s. 20

---

140. Velký Třebešov

Okres: Náchod

Poloha: 2 km západně od České Skalice

Počet obyvatel: 339

Historie: Velký Třebešov v dnešní podobě představuje dvě sloučené části Velký a Malý Třebešov, s rozdílným charakterem zástavby. Velký Třebešov je středověkého původu,

---

⁵⁰ v knize zřízené prvním arcibiskupem pražským Arnoštem z Pardubic za účelem evidence sloužících farářů

první zmínka je z roku 1355, kde byl kostel sv. Štěpána farním v děkanátě dobrušském. Po roce 1917 Malý Třebešov zanikl.

Znak: Ve stříbrno-modře polceném štítě vpravo černé břevno provázené nahoře červenou růží se zlatým semeníkem a kališními lístky, vlevo stříbrný čáp s černým křídlem a červenou zbrojí.

Výklad: Černé břevno ve stříbrném poli je převzato z erbu Chvalkovských z Hustířan, majitelů samostatných třebešovských statků a tvrzí.

Čáp přirozených barev je převzat z erbu Dobřenských z Dobřenic.

Červená růže ve stříbrném poli je převzata z erbu rodu Schaumburg-Lippe, majitelů náhodského panství, kam obec později náležela.

Modrá barva v pravé části značí, že obec leží na pravé straně řeky Úpy.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 7. října 2003, rozhodnutím č. 30

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 894; www.velkytrebesov.cz

---

141. Vernéřovice

Okres: Náchod

Poloha: 2 km jihozápadně od Meziměstí

Počet obyvatel: 352

Historie: Poprvé se v písemných pramenech připomíná k roku 1351 pod názvem "Wernhirsdorf". Jak samotný název napovídá, byla patrně vysazena německým lokátorem Wernerem. Poddanská ves byla původně v držení vladyckých rodů, teprve až roku 1434 se stala majetkovou součástí broumovského kláštera.

Znak: V červeno-modře sníženým stříbrným zúženým vlnitým břevnem děleném štítě nahoře vztyčený zlatý plamenný meč podložený stříbrnými váhami, dole zlatá růže se stříbrným semeníkem.

Výklad: Stříbrné břevno a růže je znakem břevnovského opatství - značí právo na mýcení lesů a atribut sv. Vojtěcha a Panny Marie.

Stříbrné váhy podložené plamenným mečem pocházejí z původního pečetního znamení obce, který obsahoval obraz na drakovi (d'áblovi) stojícího archanděla Michaela držícího v pravici váhy a v levici vztyčený (plamenný) meč. Námět pečeti bylo zajisté zasvěcení místního kostela sv. Michaelu.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 24. února 2011, rozhodnutím č. 13

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 942;
www.vernerovice.cz/index.php?nid=1135&lid=cs&oid=102529

---

142. Vidochov

Okres: Jičín

Poloha: 4 km severovýchodně od Nové Paky

Počet obyvatel: 362

Historie: Vidochov se dělí na dvě části: Stupná a Vidochov. Nejstarší zpráva o Stupné je z roku 1260, kdy zde sídlil Sulislav ze Stupné. Další zpráva je z roku 1382 a o Vidochově 1386, obě uvádějí, že tyto vsi patřili ke zboží hradu Pecka.

Znak: Modro-stříbrně polcený štít se zlato-modře vlevo vlnitě polceným vlnitým kulem. Vpravo nahoře stříbrný vykořeněný listnatý strom, vlevo dole kosmo nakloněný modrý pětilistý květ.

Výklad: Vlnitý kůl dělí znak na dvě části, stejně jako jsou části obce Vidochov a Stupná.

Zlatá a stříbrná barva v erbu odkazuje na to, že se v obci těžilo zlato a stříbro.

Modrá barva na erbu byla občany odhlasována jako symbol klidu.

Listnatý strom naznačuje množství vyhlášených přírodních památek v katastru obce ("Strž" ve Stupné, čedičový "Supí vrch" a kopec "Kozinec").

Modrý květ značí výskyt velmi vzácnou, nejvýše v České Republice položenou, teplomilnou květenou v lokalitě kopce Kozince.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 17. června 2009; rozhodnutím č. 51

Literatura a prameny: www.vidochov.cz/viewpage.php?_id=5

---

143. Vitiněves

Okres: Jičín

Poloha: 5 km jihovýchodně od Jičína

Počet obyvatel: 344

Historie: První zprávy o Vitiněvsi jsou z r. 1345, kdy zřejmě dostala i své jméno. Založil ji pravděpodobně Vít nebo Vitín, který dostal toto místo jako dar od panovníka za své zásluhy.

Znak: V modrém štítě zlatý kvádrovaný obloukový most se dvěma pilíři vyrůstající ze sníženého vlnitého stříbrného břevna, v patě zlatá ryba.

Výklad: Znak představuje téměř doslovný heraldizovaný přepis starého pečetního znamení obce doloženého otiskem z první poloviny 19. století a tvořeného svatojakubskou mušlí převýšeným zdobeným oválným štítem s vyobrazením kamenného mostu se třemi viditelnými oblouky nad vodní hladinou s heraldicky doprava plovoucí rybou.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 17. února 2006; rozhodnutím č. 65

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 962;

www.vitineves.cz/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=2&Itemid=3

---

144. Vítězná

Okres: Trutnov

Poloha: 5 km severně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 1 273

Historie: První zmínka o obci pochází z roku 1359 o tvrzi v Koclěřově, což byl počátek slovanského osídlení obce podél Hartského potoka. Obec Vítězná vznikla v roce 1961 spojením pěti osad – Hájemství, Koclěřova, Huntířova, Komárova a Záboří.

Znak: Ve stříbrném štítě vyrůstá ze středu zeleného pětivrší na stoncích s listy pět květů upolínu evropského přirozené barvy.

Výklad: Upolín evropský je v místě typickou luční květinou.

Počet pěti květů odpovídá počtu hlavních částí obce.

Pětivrším je charakterizována geografická poloha obce v kopcovitém terénu podhůří Krkonoš.

Počet vrchů také odpovídá počtu hlavních částí obce.

Autor: Stanislav Kasík

Doba vzniku znaku: udělen 18. června 2003; rozhodnutím č. 23

Literatura a prameny: www.vitezna.cz/?page=detail&id=16&strana=12

---

145. Vlčice

Okres: Trutnov

Poloha: 6 km západně od Trutnova

Počet obyvatel: 491

Historie: Nejstarší zpráva o lokalitě pochází z roku 1336, kdy se na Trutnovsku připomíná rytíř Otto Lapide. Jméno Vlčice je odvozeno od osobního jména Vlk - Vlčice, tj. osada lidí Vlkových. Ves Vlčice se poprvé v pramenech uvádí roku 1355, kdy patřila manou Trutnovského hradu Ulmanovi z Neules a po něm jeho synům. Tvrz se výslovně poprvé připomíná až roku 1416.

Znak: V modrém štítě stříbrný klín, v něm černý vlk ve skoku s červenou zbrojí.

Výklad: Stříbrný klín pochází ze znaku rodu Zilvárů, jako připomínka na jednu z nejvýznamnějších etap života a rozvoje obce.

Vlk je mluvícím znamením.

Autor: neuveden ani v materiálech Poslanecké sněmovny

Doba vzniku znaku: udělen 13. listopadu 2002; rozhodnutím č. 13

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 966; www.ou-vclice.cz/?informace-o-obci/historie/; *Vlčické noviny*, Číslo 2/2010. s. 11 dostupné na vclice1.wu.cz/vn/vn2-10.pdf

---

146. Vlčkovice v Podkrkonoší

Okres: Trutnov

Poloha: 8 km jihovýchodně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 430

Historie: První písemné záznamy o obci pocházejí z období kolem roku 1410, kdy místní lenní statek patřil pod správu hradišťského hradu (dnes Choustníkovo Hradiště).

Znak: Ve stříbrném štítě lípa přirozené barvy přidržovaná ze stran dvěma černými vlky se stříbrnou zbrojí a červenými jazyky, vše vyrůstající ze zeleného návrší se stříbrnou lilií.

Výklad: Figura lípy vyrůstající z návrší představuje doslovný heraldizovaný přepis obrazů historických pečetí Dolních a Horních Vlčkovic, doložených v první polovině 19. století.

Figura dvojice vlků ve skoku představuje zřetelné mluvící znamení obce, přičemž počet vlků koresponduje s počtem místních částí obce.

Figura návrší odkazuje na druhou část současného názvu obce.

Figura lilie představuje atribut sv. Josefa a Panny Marie, patronů někdejší kaple i pozdějšího kostela v Horních Vlčkovících.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 15. dubna 2010; rozhodnutím č. 75

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 967;
www.vlckovice.cz/obec/o_obci/

---

147. Volanice

Okres: Jičín

Poloha: 9 km východně od Kopidlna

Počet obyvatel: 252

Historie: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1325, kdy zde sídlil Stojislav z Volanic. Od starobylého vladyckého rodu Volanských z Volanic, kteří obec vlastnili, si obec navždy podržela své jméno Volanice jakož i potok Volanka.

Znak: V modrém štítě pod korunou se sedmi perlami hvězda uvnitř stoupajícího půlměsíce, vše zlaté.

Výklad: Figura koruny je převzata z historické pečeti obce.

Figurální kompozice stoupajícího půlměsíce s hvězdou odkazuje na erb rodu Volanských z Volanic, který zde sídlil od 16. století až do Bílé Hory.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 9. října 2007; rozhodnutím č. 25

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 974;
www.volanice.cz/historie.php

---

148. Vrbice

Okres: Jičín

Poloha: 9 km jihovýchodně od Jičína

Počet obyvatel: 97

Historie: Vrbice, podle staročeského slovníku znamená „místo porostlé vrbami“. První zmínka o Vrbici v historických listinách pochází z roku 1368.

Znak: Ve stříbrném štítě vrba přirozené barvy podložená dole červeným pluhem.

Výklad: Figura pluhu je převzata z pečeti obce Vrbice.

Figura listnatého stromu pochází z pečeti místní části Stříbrnice, strom blasonován jako vrba je současně mluvící znamení reflektující název obce.

Stříbrný štít odkazuje rovněž na místní část Stříbrnice.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 17. února 2006; rozhodnutím č. 65

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 981; www.vrbice-jc.cz/obeclist.htm

---

149. Vrchlabí

Okres: Trutnov

Poloha: 22 km severozápadně od Trutnova

Počet obyvatel: 12 461

Historie: Poprvé je osada českého jména Vrchlab doložená písemným pramenem roku 1359. Povýšeno na město 6. října 1533. *České (původně Werchlab, Wrchlab) i německé jméno (Hohenelbe asi z roku 1518) města souvisí s jeho polohou na horním toku Labe, nejstarší latinský název Albipolis s Labem a jeho latinským pojmenováním Albis (Bílé) právě tak.*

Znak: Ve stříbrném štítě je červená městská hradební zeď se třemi stínkami. Uprostřed na zdi je zlatý štít s hornickými kladivy přirozené barvy, mlátek doleva navrch. Za zdi vyrůstají dvě jedle rovněž v přirozených barvách

Výklad: Cihlová zeď s cimbuřím je pouze obecnou heraldickou figuru, stylizovanou podobu města.

Dvě jedle jsou symbolem zalesněných Krkonoš.

Menší štít je symbol horních privilegií, která pro celé Krkonoše a jejich podhůří Kryštof z Gendorfu získal, a to ještě před koupí celého panství.

Doba vzniku znaku: Udělen králem Ferdinandem I. 6. října 1533 společně s městskými právy na základě žádosti tehdejšího vrchlabského pána Kryštofa z Gendorfu. Protože po roce 1990 nebyla podoba znaku samosprávou města nijak oficiálně schvalována, vychází se z tohoto historického podkladu.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s. 417; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 983; www.muvrchlabi.cz

---

150. Vršovka

Okres: Náchod

Poloha: 4 km jihozápadně od Nového Města nad Metují

Počet obyvatel: 110

Historie: První písemná zmínka o Vršovce je až z roku 1527, kdy je jmenována v trhově smlouvě mezi zbožím panství novoměstského. Obec Vršovka, jak samo její jméno ukazuje, leží na vršku, ale přec v klínu stromů a v mírném údolí potoka.

Znak: Ve stříbrném štítě vyrůstá ze zvýšeného červeného návrší se stříbrnými vykořeněnými lekný pět zelených smrků s černými kmeny.

Výklad: Znak představuje zjednodušený přepis historického pečetního znamení obce doloženého otiskem z let 1839 a 1840, které ukazují pečetní pole s obrazem vysokého návrší s lesem tvořeným jehličnatými stromy ve dvou řadách.

Starý pečetní obraz je doplněn figurou lekna z erbu rodiny Černčických z Kácova – majitele obce a novoměstského panství.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 30. listopadu 2007, rozhodnutím č. 28

Literatura a prameny:

vrsovka.cz/viewpage.php?page_id=5; www.novomestskonadmetuji.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=40&Itemid=56

---

151. Vysoká Srbská

Okres: Náchod

Poloha: 3 km severovýchodně od Hronova

Počet obyvatel: 256

Historie: Název obce Vysoká Srbská se odvozuje od potoka Srbská, který je poprvé připomínán v roce 1254, kdy tvořil hranici mezi polickým panstvím a panstvím rytíře Hrona z Náchoda. Dle jedné verze pochází toto označení od Lužických Srbů, dle druhé od srpu, který se používal při kosení zdejších strání. Samotná ves se v pramenech objevuje v roce 1406 jako součást polického panství řádu benediktinů.

Znak: Ve stříbrném štítě pod červenou cimbuřovou hlavou dva přivrácené modré srpy s černými rukojetmi, mezi nimi červená růže se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky.

Výklad: Cimbuřová hlava je motivem tvrze připomínanou v obci roku 1497.

Obraz srpů je převzat z obecního razítka, na němž byl obraz kapličky s věžičkou a po stranách dva odvrácené srpy coby mluvící znamení.

Růže a tinktury pochází ze znaku benediktinského kláštera; zároveň růže je mariánským symbolem a zastupuje tak obraz konkrétní mariánské kaple z 2. poloviny 19. století z obecního razítka.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 9. prosince 2002, rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 826; vysokasrbska.cz/deni-v-obci/historie-vysoke-srbske.html

---

152. Vysoké Veselí

Okres: Jičín

Poloha: 11 km východně od Kopidlna

Počet obyvatel: 923

Historie: Vysoké Veselí bylo již ve 13. století jedním ze středisek vartemberských držav v severních a severovýchodních Čechách. V letech 1283 - 1297 patřilo Benešovi I. z Vartemberka. Roku 1908 povýšeno na město, ale roku 1948 o statut přišlo. Městem je opět od 22. června 2007.

Znak: V modrém štítě na šedé skále, která z okraje paty štítu vyniká, vystupuje stříbrná věž s branou o dvou poschodích, z přirozených kvádrů postavená. Spodní část věže obklopuje ohoz s cimbuřím o pěti stínkách, v hořejší části je cimbuří o sedmi stínkách. Ve věži jsou tři okénka nad sebou, s bílými mřížemi. Věž má červenou střechu s třemi hřebeny, na každém z nich je bílá větrná korouhvička doleva obrácená. V otevřené braně visí na zlatém řetězu rozpoltěný štítek, jehož pravé pole je černě a zlatě šachováno (15 polí), levé pak je zlaté. Nad branou jsou vytesána písmena J. B. Z. D. Na horním okraji štítu spočívá stříbrná zděná koruna s pěti stínkami.

Výklad: Městský znak neznázorňuje skutečnou podobu města, ale pouze obecnou heraldickou figuru, stylizovanou podobu města.

Štítek v braně patří Janu Bořkovi Dohalskému z Dohalic a písmena J. B. Z. D. jsou jeho iniciálami.

Doba vzniku znaku: Městečko roku 1577 vyhořelo a Jan Bořek Dohlaský z Dohalic pro něj vymohl roku 1580 na císaři Rudolfu II. obnovení znaku a výroční trh na dobytek.

Když bylo Vysoké Veselí povýšeno v roce 1908 na město, potvrdil mu císař František Josef I. privilegiem i užívání starého znaku.

Literatura a prameny: Kuča, Karel. *Chlumecko a Novobydžovsko*, s. 180; Čarek, Jiří. *Mětské znaky*, s. 420; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 951; www.vysokeveseli.cz/historie/o_historii/historievv.html

---

153. Vysokov

Okres: Náchod

Poloha: 3 km jihozápadně od Náchoda

Počet obyvatel: 457

Historie: Ves vznikla jako osada při pomezí stezce, která vedla z českých zemí do tehdejšího Pruska. První zmínka o Vysokově pochází z roku 1465. Největším mezníkem v dějinách obce však byla válka prusko - rakouská v roce 1866, neboť k prvnímu střetnutí vojsk došlo právě na území Vysokova. Je pravděpodobné, že poloha obce, která leží na stráních hlubokého údolí se značným spádem, dala vesnici jméno.

Znak: Ve zlatém štítě na zeleném návrší se zkříženými vztyčenými stříbrnými šavlemi se zlatými jílcí vykračující černý kohout s červenou zbrojí.

Výklad: Šavle připomínají prusko-rakouskou válku z roku 1866.

Figura kohouta odkazuje na celostátní soutěžní přehlídku amatérských filmů "Vysokovský kohout" s mezinárodní účastí, která se zde pořádá.

Páhorek je mluvícím znamením.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 9. prosince 2002, rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: www.vysokov.cz/index.php?nid=7325&lid=cs&oid=1265608

---

154. Zábrodí

Okres: Náchod

Poloha: 2 km jihovýchodně od Červeného Kostelce

Počet obyvatel: 449

Historie: Původní obec Zábrodí patřovala k panství Červené Hory, později k panství Ryzmburku a teprve v roce 1582 k náchodskému panství, což je i první písemná zmínka o obci. Současná obec Zábrodí vznikla v roce 1960 sloučením dosavadních tří obcí Zábrodí, Horních Rybníků a Končín.

Znak: V modrém štítě pod stříbrnou hlavou se třemi modrými květy lnu stříbrný vykračující kohout s červenou zbrojí a ocasem provázený vpravo stříbrným ubývajícím půlměsícem.

Výklad: Lněné květy připomínají kdysi tradiční tkalcovské řemeslo.

Dominantní modrá barva je barvou vody a proto se přeneseně stává mluvícím znamením.

Počet tří lněných květů symbolizuje tři části obce - Zábrodí, Horní Rybníky, Končiny.

Dominantní figura kohouta prezentuje dlouhodobou příslušnost Horních Rybníků ke Studnici Straků z Nedabylic .

Stříbrný půlměsíc pochází z erbu knížat Piccolominiů, vlastníků panství.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 25. března 2005, rozhodnutím č. 52

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 998; www.zabrodi.cz/o-obci/z-historie-obce/14-od-nejstarsich-dob-po-1-svetovou-valku; www.zabrodi.cz/o-obci/poloha-a-nazev

---

155. Zdobín

Okres: Trutnov

Poloha: 8 km jihozápadně od Dvora Králové nad Labem

Počet obyvatel: 108

Historie: První písemná zmínka o existenci osady pochází z roku 1267. Jméno obce pochází patrně od v minulosti zde hojně rostoucích dubů - Dubín, později Dobín, Zdobeň z nichž se nakonec vyvinul název Zdobín. V 19. století se místní obyvatelé živilí převážně domácím tkalcovstvím, později perlařstvím. Na něj pak ve 30. letech minulého století navázala výroba skleněných vánočních ozdob, jímž je proslulá dodnes.

Znak: Polcený štít; v pravém zeleném poli položená osekaná větev, z níž vyrůstá větévka se dvěma žaludy nad dvěma dubovými listy, pod větví prázdná osmihrotá hvězda, vše zlaté. Levé pole stříbrno-červeně dělené, nahoře červený korunovaný lev s modrou zbrojí, dole stříbrný tlapatý kříž.

Výklad: Větévka s žaludy jsou mluvícím znamením názvu obce.

Hvězda je symbolikou výroby vánočních ozdob.

Lev symbolizuje jako majitele rod Grodeckých.

Kříž odkazuje na majitele rod Kotulínských.

Zelená barva symbolizuje lesnatý charakter okolní krajiny.

Zlatá barva symbolizuje rod Valdštejnů.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 26. května 2011; rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 1015;

www.zdobin.cz/historie-obce-zdobin/; zdobin.webnode.cz/historie-obce/symbolika-navrhu-znaku-a-vlajky-obce/

---

156. Žacléř

Okres: Trutnov

Poloha: 11 km severně od Trutnova

Počet obyvatel: 3 523

Historie: První písemná zmínka o hradu Žacléř, který střežil obchodní stezku vedoucí z českého vnitrozemí do Dolního Slezka a dal základ novému sídlu, pochází z roku 1334. Osada vybudovaná pod hradem se nazývala „Bornfloss“ – na pramenech. Po husitských nájezdech však zanikla. Nové sídlo mělo již statut městečka a je poprvé připomínáno písemně roku 1553 jménem Bernstadt. Městský znak s medvědem může mít souvislost s tímto pojmenováním.

Znak: Štít příčně dělený; v horní, modré polovině stojí mezi dvěma jedlemi přirozených barev vztyčený hnědý medvěd se zlatým obojkem na krku. Dolní polovina štítu vyplňuje červená kvádrová zeď s bílým spárováním. Na zdi leží uprostřed zkřížená hornická kladiva, černá s hnědými topůrky, mlátek doleva navrch.

Výklad: Vznikl nepochybně z mluvčího znamení pečetního. Původně šlo totiž jen o obraz medvěda se zlatým kruhem na krku, stojícího vztyčeně na trávníku mezi dvěma jedlemi, které drží předními tlapami. V novější době, snad teprve v 19. století, byl tento znak pozměněn, možná i samovolně, přidáním červené hradební zdi s hornickými kladivy v dolní polovině štítu, od roku 1570 se zde totiž těžilo černé uhlí.

Doba vzniku znaku: Kdy městečko získalo znak, není známo; dle publikace *Velké Svatoňovice ... dnů současných i minulých*. Velké Svatoňovice 2007, pochází z 19. století.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s. 426; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 1025;

www.zacler.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=223&lang=c

z

---

157. Žďár nad Metují

Okres: Náchod

Poloha: 1 km západně od Police nad Metují

Počet obyvatel: 638

Historie: První zmínky o existenci obce pocházejí z doby kolem roku 1213, kdy tak zvaný polický újezd daroval benediktinům král Přemysl Otakar I. Darování potvrdil roku 1229 i král Václav I. Historikové pochybují o pravosti darovacích listin.

Znak: V červeném štítě pod stříbrnou plamennou hlavou stříbrná stolová hora, v ní modré šikmé břevno se třemi zlatými růžemi s červenými semeníky a zelenými kališními lístky.

Výklad: Červený štít a plamenná hlava souvisí s vlastním obsahem názvu obce Žďár - místo vymýcení a vypálení lesu pro získání půdy pro pole a louky.

Hora symbolizuje stolovou horu Ostaš nacházející se v katastru obce.

Modré šikmé břevno se třemi růžemi vychází z historické vazby obce k panství benediktinů.

Autor: Mgr. Jan Tejkal

Doba vzniku znaku: udělen 29. května 2007, rozhodnutím č. 20

Literatura a prameny: www.zdarnadmetuji.cz/index.php?clanek=4

---

158. Žďárky

Okres: Náchod

Poloha: 3 km východně od Hronova

Počet obyvatel: 555

Historie: První písemná zmínka o Žďárkách pochází z roku 1415. Od svých počátků až do roku 1848 byly součástí náchodského panství.

Znak: V zeleném štítě zlatý skákající jelen s červenou zbrojí, pod ním hornická kladívka, želízko zlaté se stříbrným topůrkem, mlátek stříbrný se zlatým topůrkem.

Výklad: Jelen pochází ze starého pečetního znamení obce z 18. století.

Hornická kladívka odkazují na někdejší důlní činnost na katastru obce.

Zelená tinktura v obecné rovině symbolizuje okolní lesnatou krajinu.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 9. prosince 2002, rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: www.obeczdarky.cz/index.php?nid=2004&lid=cs&oid=223378

---

159. Železnice

Okres: Jičín

Poloha: 5 km severovýchodně od Jičína

Počet obyvatel: 1 292

Historie: Nejstarší zmínka o pánech železnických erbu orlice je dosud z roku 1318, kdy se praví: "téhož roku násilný pán Ratibor ze Železnice spolu s Havlem z Cidliny a Hynkem z Libštátu vyplenili mnohé vesnice v okolí a to zejména panství údrnické". V roce 1343 se připomíná Jarek ze Železnice. Jako městečko se připomíná Železnice již před rokem 1541, podle tradice byla povýšena na městys v roce 1599. Doklady o tom však nejsou. Na město byla Železnice povýšena dne 28. prosince 1911.

Znak: Na červeném štítě je stříbrná hradební zeď z kvádrů, s cimbuřím a polokruhem zaklenutou, uvnitř černě malovanou branou s otevřenými zlatými vraty. Nad zdí vystupují tři rovněž stříbrné čtyřhranné věže, střední širší a o málo vyšší, boční štíhlejší a nižší. Věže mají po jednom obdélném okně, cimbuří u krajních věží po čtyřech, u střední se šesti stínkami a černou stanovou střechu se zlatou makovicí. Štít obklopuje ozdobná bronzová obruba a na ní spočívá stříbrná zděná koruna s pěti viditelnými stínkami.

Výklad: Městský znak neznázorňuje skutečnou podobu města, ale pouze obecnou heraldickou figuru, stylizovanou podobu města.

Doba vzniku znaku: Udělen pravděpodobně roku 1599, protože tento letopočet vidíme na vývěsním štítu bývalé radnice. Potvrzen 28. října 1912 s nepatrnými změnami a doplněn ozdobnou obrubou a zděnou korunou.

Literatura a prameny: Čarek, Jiří. *Městské znaky*, s. 432; Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 1033; www.zeleznice.net

---

160. Žernov

Okres: Náchod

Poloha: 7 km severozápadně od Náchoda

Počet obyvatel: 256

Historie: První zmínka o Žernovu se datuje do roku 1417, kdy se dovídáme o jeho existenci ze zprávy o majetkovém vypořádání majitele hradu Beneše z Ryzmburku. Nedílnou součástí Žernova tvoří osady Ryzmburk a Pohodlí, do roku 1960 to byly i Ratibořice.

Znak: V modrém štítě zlatá osmihrotá hvězda ve stříbrném třmenu.

Výklad: Třmen je symbolem prvních majitelů Rýzmburku, rodu erbu zlatého třmene.

Osmicípá hvězda je mariánský symbol značící žernovskou kapli zasvěcenou Panně Marii Sněžné z roku 1780.

Autor: Miroslav J. V. Pavlů

Doba vzniku znaku: udělen 9. prosince 2002, rozhodnutím č. 16

Literatura a prameny: Sedláček, August. *Místopisný slovník*, s. 1035;
www.zernov.cz/historie-zernova-a-okoli

7.1. Abecední rejstřík měst a obcí (seřazeno po okresech)

Města jsou uvedena **tučně**. Číslo za názvem značí heslo v katalogu.

OKRES JIČÍN

Bašnice, 2	Libuň, 70	Staré Smrkovice, 114
Běchary, 4	Lukavec u Hořic, 72	Svatojánský Újezd,
Bukvice, 14	Lužany, 73	120
Cerekvice nad	Miletín, 79	Šárovцова Lhota,
Bystřicí, 16	Milovice u Hořic, 80	122
Dobrá Voda u Hořic, 25	Mlázovice, 82	Třtěnice, 128
Dřevěnice, 31	Nová Paka, 86	Tuř, 129
Holovousy, 38	Ostroměř, 90	Úbislavice, 130
Hořice, 43	Pecka, 93	Úhlejev, 131
Chomutice, 47	Podůlsí, 95	Valdice, 133
Choteč, 48	Radim, 99	Veliš, 135
Jeřice, 54	Slatiny, 106	Vidochov, 142
Jičín, 57	Sobčice, 109	Vitiněves, 143
Kopidlno, 61	Sobotka, 110	Volanice, 147
Lázně Bělohrad, 68	Stará Paka, 111	Vrbice, 148
Libáň, 69	Staré Místo, 113	Vysoké Veselí, 152
		Železnice, 159

OKRES TRUTNOV

Batňovice, 3	Dolní Kalná, 29	Chvaleč, 50
Bernartice, 5	Dolní Lánov, 30	Jánské Lázně, 52
Bílá Třemešná, 7	Dvůr Králové nad	Jívka, 58
Bílé Poličany, 8	Labem, 32	Klásterská Lhota, 59
Borovnice, 11	33. Hajnice, 33	Kocbeře, 60
Čermná, 17	34. Havlovice, 34	Královec, 62
Černý Důl, 19	Horní Kalná, 39	Kunčice nad Labem, 65
Dolní Branná, 26	Horní Maršov, 40	Lampertice, 66
Dolní Brusnice, 27	Hostinné, 44	Lánov, 67
Dolní Dvůr, 28	Chotěvice, 49	Malá Úpa, 75

Malé Svatoňovice, 76	Rtyně v Podkrkonoší,	Úpice, 132
Mladé Buky, 81	101	Velké Svatoňovice, 139
Mostek, 83	Rudník, 102	Vítězná, 144
Nemojov, 85	Staré Buky, 112	Vlčice, 145
Pec pod Sněžkou, 92	Strážné, 116	Vlčkovice v Podkrkonoší,
Pilníkov, 94	Suchovršice, 118	146
Prosečné, 97	Svoboda nad Úpou, 121	Vrchlabí, 149
Radvanice, 100	Špindlerův Mlýn, 125	Zdobín, 155
	Trutnov, 127	Žacléř, 156

OKRES NÁCHOD

Adršpach, 1	Hynčice, 46	Říkov, 104
Bezděkov nad Metují, 6	Chválkovice, 51	Slatina nad Úpou, 105
Bohuslavice, 9	Jaroměř, 53	Slavětín nad Metují, 107
Borová, 10	Jestřebí, 55	Slavoňov, 108
Božanov, 12	Jetřichov, 56	Stárkov, 115
Broumov, 13	Kramolna, 63	Studnice, 117
Bukovice, 15	Křinice, 64	Suchý Důl, 119
Černčice, 18	Litoboř, 71	Šestajovice, 123
Červená Hora, 20	Machov, 74	Šonov, 124
Červený Kostelec, 21	Martínkovice, 77	Teplice nad Metují, 126
Česká Čermná, 22	Meziměstí, 78	Velichovky, 134
Česká Metuje, 23	Náchod, 84	Velká Jesenice, 136
Česká Skalice, 24	Nové Město nad Metují, 87	Velké Petrovice, 137
Hejtmánkovice, 35	Nový Hrádek, 88	Velké Poříčí, 138
Heřmanice, 36	Nový Ples, 89	Velký Třebešov, 140
Heřmánkovice, 37	Otovice, 91	Verněřovice, 141
Horní Radechová, 41	Police nad Metují, 96	Vršovka, 150
Hořenice, 42	Provod - Šonov, 98	Vysoká Srbská, 151
Hronov, 45	Rychnovek, 103	Vysokov, 153
		Zábrodí, 154
		Ždár nad Metují, 157
		Ždárky, 158
		Žernov, 160

7.2. Abecední rejstřík měst

Broumov, 13	Nové Město nad Metují, 87
Červený Kostelec, 21	Pec pod Sněžkou, 92
Česká Skalice, 24	Pilníkov, 94
Dvůr Králové nad Labem, 32	Police nad Metují, 96
Hořice, 43	Rtyně v Podkrkonoší, 101
Hostinné, 44	Sobotka, 110
Hronov, 45	Stárvov, 115
Jánské Lázně, 52	Svoboda nad Úpou, 121
Jaroměř, 53	Špindlerův Mlýn, 125
Jičín, 57	Teplice nad Metují, 126
Kopidlno, 61	Trutnov, 127
Lázně Bělohrad, 68	Úpice, 132
Libáň, 70	Vrchlabí, 149
Meziměstí, 78	Vysoké Veselí, 152
Miletín, 79	Žácléř, 156
Náchod, 84	Železnice, 159
Nová Paka, 86	

8. Použitá literatura a prameny

Archiv Poslanecké sněmovny, Sbíрка udělených znaků a vlajek obcím a městům, NAD 16

AUGUSTIN, Josef. *Česká republika v symbolech, znacích a erbech*. ARBOR, Sokolov 1997, s. 392, ISBN 80-901534-0-2

BAJER, Josef. *Dolní Kalná a Slemeno*. 1. vydání. Příbram, Professional Publishing, 2006. s. 154, ISBN 80-86946-14-2

BAŠTECKÁ, Lydia; EBELOVÁ, Ivana. *Náchod*. 1. vydání. Praha: NLN, s.r.o., 2004. s.326. ISBN 80-7106-674-5

BOUZA, Erik; VAŇKOVÁ, Věra, *Znaky a pečeti měst náchodského okresu*. 1. Vydání. Muzeum Boženy Němcové, Česká Skalice, 1972, s.35

BUBEN, Milan. *Encyklopedie heraldiky*. Libri, Praha, 2003. s. 42. ISBN 80-7277-135-3

ČAREK, Jiří. *Městské znaky v českých zemích*. Academia Praha, 1985

DEMUTH, Josef. *Trautenau Bezirkskunde und Königshofer Heimatkunde*. Helmut Preußler Verlag, Nürnberg, 1983. s. 712, ISBN 3-912 332-93-1

FELCMAN, Ondřej (ed.); Musil, František (vedoucí aut. kolektivu). *Dějiny východních Čech v pravěku a středověku (do roku 1526)*, 1. vydání. Lidové noviny, Praha, 2009, s.825, ISBN 978-80-7422-003-6

FRANCEK, Jindřich. *Dějiny Jičína*. 1.vydání. Rybka Publishers, Praha, 2010. ISBN 978-80-87067-81-9

FRANCEK, Jindřich. *Z dějin města Jičína. Jičínské pečeti a znaky*. In: Noviny Jičínka 1, č. 25, 1992. s.3

HLADKÝ, Ladislav. *O pečetích, znacích a praporech. Červený Kostelec*. In: Rodným krajem, Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a Bratří Čapků, č. 20, 2000. s. 30-32

HLADKÝ, Ladislav. *O pečetích, znacích a praporech. Pečeť, znaky a prapor města Hronova*. In: Rodným krajem, Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a Bratří Čapků, č. 23, 2001. s. 28-31

HLADKÝ, Ladislav. *O pečetích, znacích a praporech. Symboly města Náchoda*. In: Rodným krajem, Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a Bratří Čapků, č. 24, 2002. s. 55-57

HLADKÝ, Ladislav. *O pečetích, znacích a praporech. Symboly města České Skalice*. In: Rodným krajem, Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a Bratří Čapků, č. 25, 2002. s. 11-13

HLAVÁČEK, Ivan; KAŠPAR, Jaroslav; NOVÝ, Rostislav. *Vademecum pomocných věd historických*. 3. opravené a doplněné vydání, H+M Vyšehradská, Jinočany, 2004, s. 544. ISBN 80-7319-004-4

HOFFMAN, František. *Středověké město v Čechách a na Moravě*. 1. vydání. Lidové noviny, Praha, 2009, s. 710, ISBN 978-80-7106-543-2

JAVORA, T.; ZELENKA, A. *Sudetendeutsches Wappenlexikon. Ortswappen aus Böhmen, Mähren und sudetenschleisen*, Verlag Passaria Passau, Germany, 1985. ISBN 3-87616-106-1

KASÍK, Stanislav. *Nové symboly měst a obcí okresu Jičín po roce 1990*. In: Z Českého ráje a Podkrkonoší 20, 2007, s. 211-213

KASÍK, Stanislav. *Vartnberkové a městské znaky*. In: Heraldika 14, 1981. s. 174-177

kolektiv autorů. *Rtyně v proměnách staletí 1358 – 2008*. 1. vydání, vydalo Město Rtyně v Podkrkonoší, 2008, s. 216. ISBN 859-55-7650-065-5

KOLÁČEK, Luboš Y. *Tajemné stezky. Podkrkonoší*, Regia, Praha, 2012. ISBN 978-80-87521-08-2

KREJČÍKOVÁ, Jarmila; KREJČÍK, Tomáš. *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*. Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 198,s. 352, 17-359-86

KRTIČKA-POLICKÝ, Antonín. *Báje a pověsti z kraje Jiráskova*. 4. vydání. Nakladatelství Bor, Liberec, 2006. ISBN 80-86807-20-7

KUČA, Karel. *Chlumecko a Novobydžovsko. Historie a architektonické památky Pociclini 1*. Nakladatelství Balustráda, Hradec Králové, 1995, s. 274, ISBN 80-901906-0-X

KUČA, Karel. *Chlumecko a Novobydžovsko. Historie a architektonické památky Pociclini 2*. Nakladatelství Balustráda, Hradec Králové, 1995, s. 281, ISBN 80-901906-1-8

KULHAVÁ, Zdeňka. *Erbovní památky Novoměstska*. 1.vydání. Ilsa, Praha, 2012, s. 112, ISBN 978-80-904311-7-1

LINHARTOVI, Jan a Tomáš. *Pověsti a báje z východních Čech*. Agave, Český Těšín, 2002. s.325, ISBN 80-86160-71-8

LIŠKA, Karel. *Městské znaky s ozdobami*. Praha 1989, ISBN 80-208-0348-3

LIŠKA, Karel. MUCHA, Ludvík. *Klíč k našim městům*. 1. vydání. Nakladatelství Práce, Praha, 1979. s. 249, 24-049-79

LOUDA, Jiří. *Znaky československých měst*. Mladá Fronta, Praha, 1975. s.89

LOUDA, Jiří. *Znaky evropských měst*. Horizont, Praha, 1995, ISBN 80-7012-080-0. s. 85

LUDVÍK, Josef Myslimír. *Památky hradu, města a panství Náchoda, i vlastníkův jeho*. Díl 1. Hradec Králové, 1857. s. 207

MÜHLSTEIN, Ludvík. *Trutnovsko*. 1. vydání. Kruh, Hradec Králové, 1988, s.348

Ottův slovník naučný

PETRÁŇ, Josef. *Český znak. Stručný nástin jeho vzniku a historického vývoje*. Praha, Ministerstvo kultury ČSR, 1970, s.71

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny*. 1.vydání, Nakladatelství Československé akademie věd, Praha, 1954 (A-H, Ch-L, M-Ř, S-Ž)

RŮŽEK, Vladimír. *Česká heraldická literatura od roku 1946 do roku 1980*, Sborník archivních prací 34, Praha 1984. s. 514-539

SEDLÁČEK, August. *Českomoravská heraldika Martina Koláře*. Část všeobecná. Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, Praha, 1902. s. 436

SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království českého. Díl 5. Podkrkonoší*. [CD-ROM] První elektronické vydání, Nakladatelství a vydavatelství Jiří Čížek - ViGo agency, Praha, 2000, ISBN 80-903462-1-9

SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze království českého. Díl 10. Boleslavsko*. [CD-ROM] První elektronické vydání, Nakladatelství a vydavatelství Jiří Čížek - ViGo agency, Praha, 2000, ISBN 80-903462-1-9

SEDLÁČEK, August. *Místopisný slovník historický Království českého*, 1.vydání, Argo, Praha, 1998, ISBN 80-7203-099-X

SCHWARZENBERG, Karel. *Heraldika*. 1. vydání. Ars Collegium, Uherské Hradiště, 1992. s.220

Velké Svatoňovice ... dnů současných i minulých. Publikace vznikla u příležitosti 650 let od první písemné zmínky o Svatoňovicích. Velké Svatoňovice, 2007. s. 98

Vlčické noviny, Informační občasník obce Vlčice. Číslo 2/2010. s. 11; dostupné na vlčice1.wu.cz/vn/vn2-10.pdf

VILÍMKOVÁ, Milada; PREISS, Pavel. *Ve znamení břevna a růží. Historický, kulturní a umělecký odkaz benediktinského opatství v Břevnově*. 1. vydání. Nakladatelství Vyšehrad, Praha, 1989, s. 340, ISBN 80-7021-013-3

Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích.

ZÍBRT, Čenek. *Bibliografie České historie*. Díl první. Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, Praha, 1900. s. 674

8.1. Použité internetové zdroje

antee.cz/bilepolicany	www.cerncice.eu
dolnibrusnice.sweb.cz	www.cernydul.cz
heraldika-webnode.cz	www.cervenahora.cz
litobor.webnode.cz	www.cervenykostelec.cz
mostek.cz	www.ceskacermna.cz
obecvelichovky.cz	www.ceskametuje.cz
pilnikov.cz	www.ceskaskalice.cz
starebuky.cz	www.csu.cz
vrsovka.cz	www.czso.cz
vysokasrbska.cz	www.dbranna.cz
www.batnovice.cz	www.dobravodauhoric.cz
www.bechary.cz	www.dolnidvur.cz
www.bezdekov.org	www.dolnikalna.cz
www.bilatremesna.cz	www.dolnilanov.cz
www.bohuslavice.com	www.drevenice.wu.cz
www.borovaunachoda.cz	www.freiheit.cz
www.borovnice.cz	www.freiheit.cz
www.broumov-mesto.cz	www.hajnice.cz
www.camp-milovice.cz	www.havlovice.cz
www.cerekvice.cz	www.hejtmankovice.cz

www.heraldika-terminologie.cz
www.hermankovice.cz
www.holovousy.cz
www.horenice.cz
www.horice.org
www.hornikalna.cz
www.hornimarsov.cz
www.hostinne.info
www.chotec.cz
www.chotevice.cz
www.chvalec.cz
www.janske-lazne.cz
www.jaromer.wz.cz
www.jestrebinadmetuji.cz
www.jetrichov.cz
www.jicin.org
www.jivka.cz
www.klasterskalahota.cz
www.kopidlno.cz
www.kramolna.cz
www.krinice.cz
www.kuncice.cz
www.lanov.cz
www.lazne-belohrad.cz
www.libun.cz
www.luzany.cz
www.machov-obce.cz
www.malaupa.cz
www.malesvatonovice.cz
www.martinkovice.cz
www.mestohronov.cz
www.mestoliban.cz
www.mestonachod.cz
www.mestysmladebuky.cz
www.meu-police.cz
www.mezimesti.cz
www.miletin.cz
www.mlazovice.cz
www.mudk.cz
www.munovapaka.cz
www.muvrchlabi.cz
www.mvcr.cz
www.nemojov.com
www.novemestonm.cz
www.novomestskonadmetuji.cz
www.novy-hradek.cz
www.obcemetuje.cz
www.obecbernartice.cz
www.obecbozanov.cz
www.obecbukovice.cz
www.obecbukvice.cz
www.obec-cermna.cz
www.obec-hermanice.cz
www.obec-hyncice.cz
www.obecjerice.cz
www.obcemetuje.cz
www.obecotovice.cz
www.obec-pecka.cz/historie
www.obec-radim.cz
www.obecstudnicena.cz
www.obeczdarky.cz
www.obechr.com
www.ostromer.cz
www.ou-vcice.cz
www.pecpodsnezkou.cz
www.podchlumi.cz/basnice
www.podchlumi.cz/chomutice
www.podchlumi.cz/staresmrkoivce

www.podulsi.e-obec.cz
www.provodov-sonov.cz
www.psp.cz
www.radvanice.cz
www.rudnik.cz
www.sarovcova-lhota.cz
www.skalyadrspach.cz
www.slatinanadupou.cz
www.slavonov.cz
www.smiricko.cz
www.sobcice.cz
www.sobotka.cz
www.sonov.cz
www.starapaka.cz
www.staremisto.cz
www.strazne.eu
www.suchovrsice.cz
www.suchydul.cz
www.svazekobci1866.cz
www.teplicenadmetuji.cz
www.trtenice.cz
www.trutnov.cz
www.tur.e-obec.cz
www.turistika.cz
www.ubislavice.cz

www.uhlejov.cz
www.upice.cz
www.valdice.cz
www.velis.cz
www.velkajesenice.cz
www.velkepetrovice.cz
www.velkeporici.cz
www.velkytrebesov.cz
www.vernerovice.cz
www.vidochov.cz
www.vitezna.cz
www.vitineves.cz
www.vlckovice.cz
www.volance.cz
www.vrbice-jc.cz
www.vysokeveseli.cz
www.vysokov.cz
www.zabrodi.cz
www.zabrodi.cz
www.zacler.cz
www.zdarnadmetuji.cz
www.zdobin.cz
www.zeleznice.net
www.zernov.cz
zdobin.webnode.cz